

GENERALITAT DE CATALUNYA
PUBLICACIONS DEL DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA I DRET
1.ª

AVANTPROJECTES
DE LA
COMISSIÓ JURÍDICA ASSESSORA

I

a) Constitució Interior. b) Llei
municipal. c) Contractes de conreu.

BARCELONA
1933

COMISSIÓ JURÍDICA ASSESSORA

I

GENERALITAT DE CATALUNYA
PUBLICACIONS DEL DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA I DRET
1.º

AVANTPROJECTES
DE LA
COMISSIÓ JURÍDICA ASSESSORA

I

a) Constitució Interior. *b)* Llei
municipal. *c)* Contractes de conreu.

BARCELONA
1933

Aquesta edició facsímil dels *Avantprojectes de la Comissió Jurídica Assessora (1933)* ha estat promoguda en ocasió de la commemoració del 75è aniversari de la creació de la Comissió Jurídica Assessora i del 30è aniversari del seu restabliment.

© 2008, d'aquesta edició, Generalitat de Catalunya,
Comissió Jurídica Assessora
Barcelona, desembre de 2008
Tiratge: 600 exemplars
Dipòsit legal: B-52923-2008

IMPREMTA DE LA CASA CARITAT : MONTALEGRE, 5 : BARCELONA

ORDRE

La Comissió Jurídica Assessora acaba de presentar al Conseller de Justícia i Dret els seus avantprojectes de LLEI MUNICIPAL i de LLEI SOBRE CONTRACTES DE CONREU. Aquesta darrera va acompanyada d'una LLEI PER A LA SOLUCIÓ DELS CONFLICTES PENDENTS.

La importància de les qüestions que els avantprojectes tracten d'endegar, aconsella portar-los immediatament al coneixement de l'opinió pública. Però cal no dar a l'acord del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya una significació excessiva, com ho seria la d'admetre que la publicació suposa l'aprovació del Govern.

Sobre la preparació tècnica representada pels avantprojectes de la Comissió, haurà d'exercitar-se, primer, el treball del Consell Executiu, i per damunt de tot, el del Parlament de Catalunya. Representen, doncs, els projectes que ara es publiquen, un primer estudi que no pressuposa ni limita la lliure facultat del Govern per a presentar, a la deliberació del Parlament, els projectes de Llei municipal i sobre Contractes de conreu en la forma i amb les orientacions que consideri més justes i adequades.

Essent propòsit del Consell publicar tots els avant-

projectes de la Comissió Jurídica Assessora, i honorar així el treball aciençat dels seus membres, es comença aquest volum amb l'avantprojecte de Constitució de Catalunya no imprès fins ara.

Per totes aquestes raons, el Departament resol:

Publicar els Avantprojectes de CONSTITUCIÓ DE CATALUNYA, de LLEI MUNICIPAL, de LLEI SOBRE CONTRACTES DE CONREU i de LLEI PER A LA SOLUCIÓ DELS CONFLICTES PENDENTS DERIVATS DELS CONTRACTES DE CONREU, redactats per la COMISSIÓ JURÍDICA ASSESSORA.

Palau de la Ciutadella, 11 d'abril del 1933.

El Conseller de Justícia i Dret,

PERE COROMINES

a)

AVANTPROJECTE
DE
CONSTITUCIÓ DE CATALUNYA

Elaborat per la Secció Primera de la Comissió Jurídica Assessoradora del Govern de la Generalitat de Catalunya, composta dels membres següents : President : Sr. Joan Maluquer i Viladot. Vocal Ponent: Sr. Josep Roig i Bergadà. Vocals : Sr. Amadeu Hurtado i Miró; Sr. Santiago Gubern i Fàbregas; Sr. Ramon Coll i Rodés; Sr. Josep Xirau i Palau; Sr. Josep M. Pi i Sunyer. Secretari Tècnic : Sr. Rafael Closas i Cendra.

Aquest Avantprojecte va ésser aprovat en sessió del dia 20 de desembre del 1932 pel Ple de la Comissió Jurídica Assessoradora, composta dels membres susdits i dels següents : Vocals: Sr. Ramon d'Abadal i Calderó; Sr. Oriol Anguera de Sojo; Sr. Antoni Par i Tusquets; Sr. Eugeni Cuello i Calon; Sr. Francesc Maspons i Anglasesell; Sr. Joan Martí i Miralles; Sr. Manuel Raventós i Bordoy; Sr. Pere Mies i Codina; Sr. Pau Font de Rubinat; Sr. Lluís Emperador i Felez; Sr. Antoni M. Borrrell i Soler; Sr. Ramon M. Roca i Sastre; Sr. Pompeu Quintana i Serra; Sr. Enric Febre i Prades. Secretaris : Sr. Rafael Closas i Cendra; Sr. Emili Gales i Castellà; Sr. Francesc Girons i Martí; Sr. Josep Quero i Molares. Els Srs. Abadal, Par i Tries no assistiren a les reunions del Ple que va aprovar l'Avantprojecte de Constitució.

DECLARACIÓ PRELIMINAR

El Parlament de Catalunya, en nom del Poble Català i en exercici de l'autonomia que li ha estat reconeguda, decreta i sanciona la present

CONSTITUCIÓ

TITOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Art. 1.^r Catalunya ordena en aquesta Llei fonamental el seu règim d'autonomia, d'acord amb la Constitució de la República espanyola i l'Estatut del 15 de setembre del 1932.

Art. 2.ⁿ A Catalunya el Poder emana del poble, que l'exerceix per mitjà dels organismes de la seva Generalitat.

Art. 3.^r El territori de la Catalunya autònoma està constituït pel que formaven les extingides províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona el 15 de setembre del 1932.

La capital de Catalunya és Barcelona.

Art. 4.¹ El català és la llengua pròpia de Catalunya.

L'ús oficial del català i del castellà es farà de conformitat amb el que disposa l'art. 2.º de l'esmentat Estatut.

Art. 5.² La bandera de Catalunya és la tradicional dita de les quatre barres, o sigui de quatre faixes vermelles en camper groc.

L'escut serà també el tradicional dels quatre pals vermells en camper d'or.

Art. 6.³ Les lleis i preceptes reglamentaris de caràcter general de Catalunya obligaran dintre el seu territori als vint dies de llur promulgació, si no disposen el contrari.

S'entendrà feta la promulgació el dia en què acabi la publicació en el *Diari oficial* de la Generalitat.

Art. 7.⁴ Les lleis no tindran efecte retroactiu.

Malgrat això, podrà donar-se aquest caràcter a determinades lleis sempre que existeixin motius justificats per a fer-ho i concorrin a llur votació les dues terceres parts dels Diputats possessionats del càrrec.

Art. 8.⁵ Les lleis només podran ésser derogades per altres lleis.

La llei regula els efectes dels usos i consuetuds.

TÍTOL II

DRETS I DEURES DELS CATALANS

Art. 9.^è Tindran la condició política de catalans, d'acord amb el que disposa l'art. 4.^è de l'Estatut de Catalunya, als efectes del règim autonòmic en ell establert:

1.^è Els que ho siguin per naturalesa i no hagin adquirit veïnatge administratiu fora de Catalunya.

2.º Els altres espanyols que adquireixin aquest veïnatge a Catalunya.

3.^è Els estrangers que hagin adquirit la nacionalitat espanyola segons la Constitució i les lleis de la República, i veïnatge administratiu a Catalunya.

L'esmentada condició de català atribueix el lliure exercici dels drets polítics dimanants de la present Constitució, a més dels de la Constitució de la República.

Art. 10. Quant a l'ús i aplicació del Dret civil català a les persones residents a Catalunya i fora d'ella, s'estarà al que disposin les lleis que regulin aquesta matèria.

Art. 11. Els funcionaris i obrers de les Corporacions públiques de Catalunya regides per la Generalitat o que depenguin d'ella, tindran lliure accés a tots els càrrecs d'elecció popular, sense necessitat de prèvia autorització, llevats els casos d'incompatibilitat i d'excedència que estableixin les lleis.

Sempre que els càrrecs d'elecció popular no tinguin retribució assignada, els funcionaris i obrers manuals de les Corporacions esmentades que hagin estat elegits continuaran percebent la que rebien per raó del seu treball.

Art. 12. Tots els funcionaris, obrers i assalariats, dependents del comerç i de la indústria tindran facultat per a disposar del temps necessari per exercir llurs drets polítics i els càrrecs honorífics i d'elecció popular, sense minva de llurs retribucions, quan el càrrec obtingut no la tingui assignada.

Art. 13. La llei és igual per a tots.

Catalunya no reconeix privilegis personals de cap mena que es basin en la naturalesa, la filiació, el sexe, la classe social, la riquesa, les idees polítiques i les creences religioses.

Art. 14. Tots els catalans estan obligats a contribuir, proporcionalment als seus mitjans econòmics, a les càrregues tributàries votades pels poders i organismes facultats legalment per imposar-les.

També tenen el deure de realitzar les prestacions personals que les Autoritats competents determinin.

Art. 15. La Generalitat mantindrà els drets individuals i garanties polítiques establerts en la Constitució de la República, així com també l'absoluta llibertat de creences i de consciència.

A tot quant fa referència a les relacions del Poder públic amb les Esglésies, Congregacions i Associacions religioses, la Generalitat estarà al que disposa l'art. 3.º, i paràgrafs primer i segon de l'art. 26 de l'esmentada Constitució.

Art. 16. Sens perjudici del dret que es reserva el Govern de la República en l'art. 42 de la Constitució, el Govern de la Generalitat podrà suspendre totalment o parcialment en el territori de la seva jurisdicció, o en part d'ell, els drets i garanties consignats en els arts. 29, 31, 34, 38 i 39 de l'esmentada Constitució, escoltant el parer de la Junta de Seguretat de Catalunya, i regirà, durant la suspensió, la Llei d'ordre públic de la República. El Govern sotmetrà el decret de suspensió dintre el termini de vuit dies al Parlament de la Generalitat, el qual es reunirà automàticament el dia novè, sense necessitat de convocatòria.

Cas d'estar dissolt el Parlament, la Diputació Permanent el substituirà en totes les facultats reconegudes a aquell en el present article.

La suspensió no podrà excedir de trenta dies sense autorització expressa del Parlament. Per a restablir els drets i garanties sospesos abans del termini fixat, el Govern escoltarà el parer de la Junta de Seguretat de Catalunya.

Els preceptes d'aquest article no tindran aplicació en els casos que prevenen els n.º 1.º i 2.º del paràgraf 1.º de l'art. 9.º de l'Estatut.

ART. 17. Catalunya facilitarà l'accés a tots els graus d'ensenyament als escolars més aptes i mancats de mitjans econòmics.

ART. 18. Els catalans majors de vint-i-tres anys, sense distinció de sexe, tindran el dret de sufragi.

Una llei especial determinarà el sistema i les condicions referents a l'exercici d'aquest dret.

ART. 19. De conformitat al que disposa l'art. 34

de la Constitució de la República, el poder públic a Catalunya no podrà subjectar a prèvia censura la difusió de les idees i opinions ni impedir la circulació de llibres i periòdics, sinó per resolució judicial fonamentada.

ART. 20. El poder públic haurà de donar assistència a la maternitat, als infants, als vells, als malalts i als invàlids que la necessitin, i auxilis econòmics a les famílies nombroses desvalgudes.

La Generalitat establirà les institucions d'ensenyament professional, de beneficència i d'assistència social i de protecció moral, jurídica i material dels menors, als indrets catalans que estimi més apropiats per a portar a bon fi les seves funcions.

ART. 21. Les associacions legalment constituïdes amb fins no lucratius, i les persones jurídiques, tenen, en quant els siguin aplicables, els drets de les persones individuals, d'acord amb les lleis.

ART. 22. Tot espanyol tindrà accés als càrrecs públics sense altra condició que la seva capacitat, d'acord amb la llei.

TÍTOL III

FAMÍLIA I PROPIETAT

ART. 23. La família resta sota la salvaguarda de la Generalitat.

Les lleis civils determinaran els drets que corresponen als fills i establiran les normes per a la investigació de la paternitat.

Els deures dels pares envers els fills tinguts fora de matrimoni, no podran ésser inferiors als que fixa la Constitució de la República.

ART. 24. L'exercici del dret de propietat s'ha d'inspirar en l'interès social.

La Generalitat l'empara i afiança, en quant serveixi aquesta finalitat.

ART. 25. La propietat no serà mai objecte de confiscació. Podrà, però, ésser expropiada i socialitzada d'acord amb el que disposin la Constitució de la República i les Lleis.

ART. 26. Tots els béns, mobles i immobles i objectes de tota mena que tinguin interès històric, artístic o científic, poden ésser declarats d'interès públic. La Generalitat ordenarà les normes per a llur conservació, en coordinació amb les que regeixin el patrimoni cultural de l'Estat.

TÍTOL IV

GENERALITAT DE CATALUNYA

ART. 27. La Generalitat de Catalunya és l'organisme jurídic de la seva autonomia. La componen el Parlament, el President de Catalunya i el Consell Executiu o Govern.

CAPÍTOL I

Parlament

ART. 28. La potestat de fer les lleis i derogar-les correspon al Parlament, constituït pels Diputats elegits pel poble per mitjà del sufragi universal, directe, igual i secret.

ART. 29. Seran elegibles pel càrrec de Diputat els ciutadans majors de vint-i-tres anys, sense distinció de sexe ni d'estat civil, que reuneixin les condicions que determini la Llei electoral.

ART. 30. La llei regularà l'exercici del sufragi i determinarà les incapacitats i incompatibilitats per a ésser Diputat.

ART. 31. Els Diputats són inviolables per raó dels vots i opinions que emetin en l'exercici del càrrec.

ART. 32. Els Diputats no podran ésser detinguts sinó en cas de delicte flagrant.

La detenció serà notificada tot seguit al Parlament o, en el seu cas, a la Diputació Permanent.

ART. 33. Els Diputats representen tot el poble.

ART. 34. El mandat parlamentari durarà quatre anys, a comptar des de la data de constitució del Parlament.

ART. 35. Els Diputats seran reelegibles indefinidament.

Una llei fixarà llur retribució.

ART 36. El Parlament resoldrà 'sobre la validesa

de les eleccions dels Diputats, i sobre llurs incapacitats i incompatibilitats.

ART. 37. Els Diputats tenen iniciativa per a proposar lleis, d'acord amb el Reglament interior del Parlament.

ART. 38. El Parlament es reunirà, sense necessitat de convocatòria, el primer dia hàbil dels mesos de maig i octubre de cada any, i també sempre que sigui convocat pel President de la Generalitat o pel del Parlament.

Quan no hi hagi acord en contrari pres per la majoria dels Diputats possessionats de llur càrrec, les reunions ordinàries del Parlament duraran, com a mínim, un mes a la reunió de maig, i dos mesos a la d'octubre.

Si des de la darrera sessió de qualsevulla de les reunions ordinàries transcorreguessin més de quatre mesos sense que el Parlament hagués actuat, el seu President l'haurà de convocar dintre els quinze dies següents, si les dues cinquentes parts dels Diputats possessionats del càrrec ho demanen.

ART. 39. Les resolucions del Parlament s'acordaran per majoria de vots, però per a votar les lleis serà necessari el quòrum de la meitat més un dels Diputats que composin el Parlament, excepte en els casos en què aquesta Constitució o la llei exigeixin major nombre.

Aquest quòrum serà necessari encara que cap Diputat no l'exigeixi.

ART. 40. Els Consellers tenen veu al Parlament encara que no siguin Diputats.

ART. 41. El Parlament no podrà exercir funcions judicials.

ART. 42. Els Diputats en possessionar-se del càrrec hauran de fer la promesa d'ésser fidels a la República i a Catalunya, i d'exercir el càrrec lleialment, amb dignitat i consciència.

ART. 43. Correspondrà al Parlament l'exercici de la funció fiscalitzadora dels actes del Govern.

ART. 44. El Parlament podrà significar, per mitjà de proposicions de desconfiança, la seva disconformitat envers l'actuació del Govern o de qualsevol dels Consellers.

Aquestes proposicions no seran admeses a tràmit si no es presenten signades per quinze Diputats, i no podran ésser discutides i votades fins després de passats cinc dies de llur presentació al President del Parlament.

Les proposicions esmentades no tindran cap efecte si no són aprovades per la majoria dels Diputats possessionats del càrrec.

Sempre que el Govern vulgui donar a una votació del Parlament el caràcter d'una demostració de confiança, s'entendrà negada si li és adversa.

ART. 45. La condició de Diputat fineix per les causes indicades en l'art. 48 d'aquesta Constitució, per la pèrdua de la capacitat per ésser-ho i per renúncia.

ART. 46. En la constitució de les Comissions parlamentàries haurà de donar-se participació a les minories, en proporció al nombre de Diputats de cada una d'elles.

ART. 47. El Parlament elegirà els seus President, Vice-Presidents i Secretaris, entre els Diputats.

ART. 48. El Parlament finirà:

Primer. — Per l'expiració del termini legal de duració.

Segon. — Abans, si ho acorda el propi Parlament.

Tercer. — Per referèndum popular d'acord amb l'article següent.

El President de la Generalitat convocarà eleccions generals tres mesos abans de l'expiració del termini legal de duració del Parlament. En els dos últims casos del paràgraf anterior, el Parlament continuarà reunint-se i actuant legítimament sempre que el President de la Generalitat deixi de convocar eleccions legislatives dintre dels vuit dies d'haver finit el Parlament, per una data no més llunyana dels seixanta dies següents.

ART. 49. Per ésser acordada la dissolució per mitjà d'un referèndum popular serà necessari que el proposin el 20 per 100 dels electors o el President de la Generalitat i que l'aprovin la majoria dels votants.

No es podrà fer ús d'aquest dret dintre dels sis mesos darrers de la vida legal del Parlament.

Si el referèndum ha estat demanat pel President de la Generalitat i el seu resultat li és advers, quedarà dimitit.

Si la proposta de dissolució obté majoria absoluta en el referèndum, el Parlament quedarà dissolt. En aquest cas el President haurà de convocar noves eleccions dintre el termini de vuit dies, les quals hauran de tenir efecte dintre els seixanta següents.

El Parlament no podrà presentar cap proposició de desconfiança envers el Govern, mentre el referèndum estigui pendent de votació.

ART. 50. El poble català podrà exercir el dret d'iniciativa i presentar proposicions de llei al Parlament.

Per a l'exercici d'aquest dret serà necessari que ho demani almenys un 20 per 100 dels electors.

La iniciativa així aprovada tindrà caràcter d'una proposició de llei presa en consideració pel Parlament.

ART. 51. L'exercici dels drets de referèndum i d'iniciativa, seran regulats per una llei especial.

ART. 52. El Parlament es reunirà i actuarà ordinàriament a Barcelona.

En casos excepcionals, però, i per acord del Parlament, o per iniciativa del seu President, podrà reunir-se i actuar en altres indrets de Catalunya.

ART. 53. El Parlament legislarà privativament sobre les matèries següents:

- a) Divisió territorial.
- b) Règim local i la seva organització.
- c) Carreteres, ferrocarrils, canals, ports i totes les obres públiques de Catalunya, excepte el que disposa l'art. 15 de la Constitució de la República.
- d) Serveis forestals, agronòmics i pecuaris; Sindicats i cooperatives agrícoles i associacions i societats agràries; política i acció social agrària, llevat del que es disposa en el paràgraf cinquè de l'art. 15 de la Constitució de la República, i reserva sobre lleis socials consignada en l'extrem primer del mateix article.
- e) Beneficència.
- f) Sanitat interior, exceptuant el que disposa el número setè de l'art. 15 de la Constitució de la República.

g) Establiment i ordenació dels centres de contractació de mercaderies i valors, de conformitat amb les normes generals del Codi de Comerç.

h) Cooperatives, Mutualitats i Pòsits, amb la salvetat, respecte a les lleis socials, consignada en el paràgraf primer de l'art. 15 de la Constitució de la República.

i) Legislació en matèria civil, a excepció del que disposa l'art. 15, número primer de la Constitució de la República.

j) Organització de l'Administració de justícia en totes les jurisdiccions, llevat de la militar i de la Marina de Guerra, de conformitat amb els preceptes de la Constitució de la República, Estatut de Catalunya i lleis processals i orgàniques de l'Estat.

k) Organització del Tribunal de Cassació i normes per a la seva actuació.

l) Règim de la Justícia municipal.

ll) Pressupostos, lleis tributàries i organització dels serveis d'Hisenda.

m) Emissió d'emprèstits i organització del crèdit públic.

n) Legislació electoral.

o) Establiment de les mesures necessàries per a l'execució dels Tractats i Convenis internacionals sobre matèries atribuïdes totalment o parcialment a la competència de Catalunya, segons l'Estatut.

p) Ensenyament i cultura.

q) Normes per a l'organització de tots els serveis i per a l'execució, a Catalunya, de la legislació social de l'Estat.

r) Règim del Patrimoni de Catalunya.

s) Legislació sobre cultura artística, serveis de Belles Arts, Museus, Biblioteques i Arxius i conservació de monuments.

t) Règim de la seguretat pública a Catalunya, d'acord amb l'art. 8.º de l'Estatut.

u) Legislació referent als aprofitaments hidràulics i instal·lacions elèctriques quan les aigües discorrin dintre de Catalunya, o quan el transport de l'energia no surti del seu territori.

v) Establiments i regulació de reformatoris, institucions preventives de la delinqüència i instituts de correcció i penitenciaris.

x) Institucions de protecció de menors incapacitats i deficients.

y) Regular la Constitució i funcionament de Cossos consultius o assessors de l'Administració pública o la intervenció dels que estiguin ja constituïts.

z) Tota altra matèria de la seva competència actual o que li sigui atribuïda d'acord amb l'art. 18 de la Constitució de la República, a petició de la Generalitat o per pròpia iniciativa de l'Estat.

ART. 54. El Parlament decreta i sanciona les lleis i les comunica al Govern, que haurà de promulgar-les dintre el termini de trenta dies.

ART. 55. El Parlament de Catalunya té la facultat de sotmetre a referèndum totes i cadascuna de les lleis.

ART. 56. El Parlament nomenarà una Diputació de quinze Diputats, integrada per representants de les diverses fraccions que el formin, en proporció al nombre de cada una d'elles, essent presidida pel del Parlament.

Aquesta Diputació entendrà, quan el Parlament no estigui reunit, o quan estigui dissolt:

Primer. — Dels casos de suspensió de garanties constitucionals previstos en l'art. 16 d'aquesta Constitució.

Segon. — De tot el que es refereixi a la detenció dels Diputats.

Tercer. — De les altres matèries que li atribueixi el Reglament interior del Parlament.

ART. 57. Els acords de la Diputació Permanent s'entendran revocats si el Parlament no els ratifica d'una manera expressa en una de les vint sessions immediates.

CAPÍTOL II

President de la Generalitat

ART. 58. El President de la Generalitat té la representació de Catalunya i, per tant, l'assumeix en les seves relacions amb la República.

També representa l'Estat dintre de Catalunya en les funcions l'execució directa de les quals estigui reservada al Poder Central.

ART. 59. El President de la Generalitat és elegit pel Parlament per majoria absoluta de vots dels Diputats possessionats del càrrec, i cessarà normalment quan quedi constituït un nou Parlament, davant del qual resignarà les seves funcions.

El President pot ésser reelegit.

ART. 60. El President de la Generalitat pot de-

legar temporalment, però no parcialment, en un Conseller les seves funcions executives.

Les funcions de representació no són delegables.

ART. 61. El President nomena i separa lliurement els Consellers que constitueixin el Govern.

ART. 62. El President estableix les directives generals de la política del Govern i respon d'elles davant el Parlament.

ART. 63. El President o el seu delegat reuneix i presideix el Consell Executiu i dirigeix la seva actuació.

ART. 64. El President, en l'exercici del seu càrrec, haurà de comptar amb la confiança del Parlament.

En altre cas, haurà de dimitir.

Si ha fet delegació de les seves funcions executives, no l'afectaran personalment els vots de desconfiança o de censura del Parlament contra el Govern, si d'una manera expressa no consta en el text del vot.

ART. 65. La llei determinarà els honors i dotació del President.

ART. 66. Sols seran elegibles per al càrrec de President, els ciutadans que hagin complert quaranta anys.

No ho seran els eclesiàstics o els ministres de les diverses confessions religioses, els religiosos professors i els militars en servei actiu.

ART. 67. El President dimissionari haurà de continuar en l'exercici del càrrec fins que el seu successor n'hagi pres possessió.

Si per qualsevol causa no pogués continuar, exercirà interinament la Presidència de la Generalitat el President del Parlament.

El President interí convocarà el Parlament dintre el termini de vuit dies, per a l'elecció del nou President.

ART. 68. En el que es refereix a la responsabilitat civil i criminal del President per les infraccions de la Constitució, de l'Estatut i de les lleis s'estarà al que disposa l'últim paràgraf de l'art. 14 de l'Estatut.

CAPÍTOL III

Consell Executiu

ART. 69. El Consell Executiu o Govern es compon del President de la Generalitat i dels Consellers.

ART. 70. El Govern fixarà el nombre, denominació i atribucions dels Departaments dels Consellers.

També podrà nomenar Consellers sense Departament.

ART. 71. El Govern té l'alta direcció i la gestió dels serveis públics, assignats als diferents Departaments.

ART. 72. Els Consellers tindran els honors i dotació que el Parlament determini.

Durant llurs funcions no podran exercir cap professió ni indústria, ni intervenir directament ni indirectament en la direcció o gestió de cap empresa ni associació privada de fins lucratiu.

ART. 73. Són atribucions del Govern:

a) Elaborar projectes de llei.

b) Dictar disposicions adequades per al funcionament de l'Administració general i local.

c) Usar de la potestat reglamentària per l'execució de les lleis.

d) Promulgar les lleis votades i sancionades pel Parlament.

e) Executar les lleis de la República referents a les matèries determinades en l'art. 5.e de l'Estatut de Catalunya.

f) Realitzar tots els serveis que la legislació social de l'Estat hagi establert o en endavant estableixi per l'execució de llurs preceptes.

g) Executar tots els preceptes sobre organització, coordinació i reglamentació dels serveis d'ordre públic dintre de Catalunya.

h) Exercir la suprema inspecció de l'Administració municipal i de les altres corporacions administratives que es creïn, sempre amb l'obligació de respectar els drets que les lleis reconeixin a les esmentades entitats.

i) Nomenar, d'acord amb el que disposa l'art. II de l'Estatut, els Jutges i Magistrats, Secretaris i personal auxiliar de Justícia i Notaris, que hagin d'exercir funcions a Catalunya.

j) Nomenar els Magistrats que composin el Tribunal de Cassació, d'acord amb les normes que estableixi el Parlament.

k) Complir i fer complir les Disposicions necessàries per a l'execució de Tractats i Convenis internacionals sobre matèries atribuïdes, totalment o parcialment, a la competència de Catalunya, segons l'Estatut.

l) Realitzar els serveis de Defensa sanitària, en quant afectin a l'interès de Catalunya.

l) Exercitar l'acció pública davant dels Tribunals de Justícia o requerir la intervenció del Fiscal per a la repressió de la delinqüència que afecti a l'interès públic.

m) Realitzar els serveis de Belles Arts, Museus, Biblioteques i Arxius, i conservació de Monuments, d'acord amb el paràgraf segon de l'art. 7.^è de l'Estatut.

n) Deliberar, prendre i executar acords sobre tots els assumptes d'interès públic, compresos en la competència governativa.

ART. 74. El Govern haurà de dimitir sempre que el Parlament li denegui la seva confiança, en la forma en què es determina en l'art. 44 d'aquesta Constitució.

Aquest precepte serà també aplicable als Consellers individualment.

ART. 75. El Conseller en el qual el President de la Generalitat hagi delegat les seves funcions executives, convocarà i presidirà ordinàriament les reunions del Consell Executiu.

El President de la Generalitat podrà, àdhuc en aquest cas, assistir i presidir els Consells quan ho consideri convenient.

ART. 76. Els Decrets i reglaments seran signats pel President i el Conseller del ram corresponent, i si aquell hagués delegat les seves funcions executives els signarà el Conseller President per delegació.

ART. 77. En el que es refereix a la responsabilitat civil i criminal dels Consellers per les infraccions de la Constitució, de l'Estatut i de les lleis, s'estarà al que disposa l'últim paràgraf de l'art. 14 de l'Estatut.

TÍTOL V

RÈGIM LOCAL

ART. 78. El territori de Catalunya estarà integrat per Municipis i per les demarcacions territorials que creï la llei.

ART. 79. Els Ajuntaments tindran plena autonomia pel govern i direcció de llurs interessos peculiars, en la forma que disposi la llei, sense que aquesta, però, pugui reduir l'autonomia municipal a límits menors que aquells que assenyali la llei general de l'Estat.

ART. 80. Els Ajuntaments, fora dels que es constitueixin en Consell obert, seran elegits per sufragi universal, igual, directe i secret, en la forma que determina la llei.

ART. 81. La primera Autoritat municipal serà elegida pels Ajuntaments, i, en cas de Consell obert, pels veïns.

ART. 82. La llei determinarà les normes per les quals hagin de regir-se els Municipis segons la respectiva població, importància i plaçament, i regularà les condicions del règim de carta municipal.

ART. 83. Els mitjans econòmics dels Municipis, per atendre els serveis de llur competència, seran determinats per la llei i hauran d'ésser suficients per a aquesta finalitat. Els Municipis tenen el dret de posseir i adquirir béns, el de tenir explotacions econò-

miques i industrials i el d'administrar el pressupost respectiu.

ART. 84. La llei determinarà els fins i les atribucions de les Corporacions de règim local corresponents a les demarcacions territorials, amb autonomia pel Govern i direcció de llurs interessos peculiars.

TÍTOL VI

FUNCIÓ JUDICIAL

ART. 85. La justícia és administrada a Catalunya pels jutges i tribunals.

Els jutges i tribunals són independents en llur funció. No tenen altre fi que la justícia. Només estan sotmesos a la llei.

ART. 86. Llevat solament la militar i la Marina de Guerra, la Generalitat organitza els Tribunals de Justícia en totes les jurisdiccions.

Les normes d'organització seran estatuïdes per la llei, d'acord amb el que disposa l'art. 11 de l'Estatut.

ART. 87. Les demarcacions territorials de tribunals i jutjats seran fixades per mitjà de la llei.

ART. 88. Catalunya garanteix als econòmicament necessitats, la gratuïtat de la justícia, total o parcial, en quant depengui d'ella.

ART. 89. Hi haurà a Catalunya un Tribunal de Cassació, que serà el Superior del territori, amb jurisdicció pròpia sobre les matèries següents:

a) Conflictes de competència entre les autoritats judicials de Catalunya.

b) Conflictes de jurisdicció entre els Tribunals de Justícia i les autoritats administratives de la Generalitat.

c) Recursos de cassació sobre matèries, la legislació de les quals correspongui exclusivament a la Generalitat.

d) Recursos contencioso-administratius que la llei estableixi en única instància, o en apel·lació, contra actes o disposicions emanants dels òrgans administratius de Catalunya, en matèria de les quals correspongui a la Generalitat la legislació exclusiva.

e) Facultats d'organització, reglamentació i disciplina que li siguin atribuïdes per la llei.

ART. 90. En l'exercici de la facultat consignada en l'apartat e de l'article precedent, la llei determinarà els assessors jurídics que completaran el Tribunal.

ART. 91. El Tribunal de Cassació coneixerà endemés dels recursos sobre qualificació de documents referents al Dret privatiu de Catalunya que hagin de motivar inscripcions en el Registre de la Propietat.

ART. 92. Quan un Tribunal de Justícia hagi d'aplicar una llei que estimi contrària a la present Constitució, suspèn timerà el procediment i exposarà el cas al Tribunal de Garanties de la República, perquè es procedeixi d'acord amb la llei reguladora del susdit Tribunal.

ART. 93. Tothom té dret, en els casos i formes que disposi la llei, a ésser indemnitzat dels perjudicis que se li hagin causat per errors judicials o delictes

comesos pels funcionaris judicials nomenats lliurement per la Generalitat.

En aquest cas la Generalitat serà subsidiàriament responsable de la indemnització.

ART. 94. Els Jutges i Magistrats no podran ésser jubilats, separats ni suspesos en llurs funcions, ni traslladats del lloc que ocupin, si no de conformitat al que es disposa en les lleis.

TÍTOL VII

ENSENYAMENT

ART. 95. De conformitat amb el que disposa l'art. 7.^è de l'Estatut, les lleis votades pel Parlament català determinaran els centres d'ensenyament que hagin d'actuar a Catalunya, les normes per al seu funcionament i el règim escolar en tots els ordres i graus.

ART. 96. L'ensenyament primari serà obligatori i gratuït.

ART. 97. Els catedràtics, Mestres i Professors de l'ensenyament gaudiran de llibertat en l'exercici de llur funció docent.

ART. 98. L'ensenyament oficial que s'organitzi a Catalunya d'acord amb l'art. 7.^è de l'Estatut, haurà d'ésser laic i inspirat en els ideals de treball, justícia social i de solidaritat humana.

ART. 99. Sempre que el Govern de la Generalitat vulgui fer ús del dret establert en el paràgraf tercer de l'art. 7.^è de l'Estatut per a concordar amb el Govern

de la República el règim d'autonomia de la Universitat de Barcelona, demanarà la deguda autorització al Parlament.

ART. 100. La llei determinarà les condicions de capacitat cultural necessàries per a concedir caràcter d'interès públic a les institucions privades.

TÍTOL VIII

FINANCES

ART. 101. La Hisenda de la Generalitat es nodrirà de tots els ingressos que li pertanyin privativament i dels altres que li corresponguin també directament o indirectament, segons les normes de relació amb la Hisenda de l'Estat, a conseqüència del règim que per aquests efectes s'apliqui en cada exercici econòmic.

ART. 102. El Govern de la Generalitat haurà de menester l'autorització del Parlament per a gravar o alienar els seus béns patrimonials i per emetre emprèstits amb la garantia de Catalunya.

La facultat d'emetre deute flotant la té el Govern només que en la mesura autoritzada en el pressupost per a l'exercici econòmic corresponent, i, en tot cas, el deute flotant haurà d'ésser recollit en el període de vigència del Pressupost.

Per a la realització d'emprèstits amb apel·lació al crèdit estranger, haurà de comptar també amb l'autorització de les Corts de la República.

ART. 103. El deute públic resta sota la salvaguarda de la Generalitat.

Els crèdits necessaris per al servei financer del deute durant l'exercici, s'inclouran necessàriament en tots els Pressupostos. La discussió del pressupost al Parlament no afectarà als crèdits esmentats, sempre que llur garantia s'ajusti plenament a les condicions fixades per les respectives lleis d'emissió.

Tindran les mateixes garanties totes les operacions que impliquin, directament o indirectament, la responsabilitat econòmica de la Hisenda.

ART. 104. No podrà recaptar-se cap contribució ni impost que no hagi estat aprovat pel Parlament o per les Corporacions legalment autoritzades per a votar-les.

ART. 105. El Govern de la Generalitat haurà de presentar al Parlament abans del 1.º de novembre de cada any, el Pressupost dels ingressos i despeses.

Tota esmena en el Pressupost que representi augment en les seves despeses previstes, haurà d'ésser aprovada per les dues terceres parts dels diputats possessionats del càrrec.

Els pressupostos hauran d'estar aprovats abans del 1.º de gener de cada any, i les seves disposicions regiran únicament durant el temps de la vigència d'aquells.

Si el Parlament, per causa justificada, no pogués aprovar el pressupost abans de l'esmentada data, continuarà regint el de l'any anterior per dotzenes parts i per períodes que no podran excedir de tres.

ART. 106. Una llei especial d'Administració i Comp-

tabilitat establirà l'ordenació formal de la Hisenda pública, tant en els ingressos com en les despeses.

La mateixa llei estatuirà garanties, normes i procediments per tal d'assegurar la rendició de comptes davant del Parlament de Catalunya.

TÍTOL IX

CONFLICTES DE PODERS. INCONSTITUCIONALITAT DE LES LLEIS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA I RECURS D'EMPARAMENT.

ART. 107. Els conflictes de competència legislativa i tots els altres que es plantegin entre l'Estat i la Generalitat i aquesta i les regions autònomes, seran resolts pel Tribunal de Garanties de la República.

ART. 108. També coneixerà l'esmentat Tribunal de les reclamacions que d'acord amb el que es disposa a la Constitució de la República, se li formulin respecte a la inconstitucionalitat de les lleis pel Parlament de Catalunya.

Una llei establirà les normes i el procediment per a declarar les infraccions de la present Constitució i emparar els ciutadans en els drets que aquesta els concedeix.

ART. 109. El Tribunal de Garanties entendreà dels recursos d'emparament de les garanties individuals, en els casos determinats en la Constitució de la República.

TÍTOL X

REFORMA DE LA CONSTITUCIÓ

ART. 110. La present Constitució podrà ésser reformada per iniciativa:

- a) Del Govern.
- b) De la quarta part dels Diputats del Parlament, i
- c) A proposta, feta al Parlament, per les dues terceres parts dels Ajuntaments.

En tot cas s'hi determinaran l'article o els articles que hagin d'ésser suprimits, modificats o addicionats, i es tramitaran com a una llei.

Per la declaració de la necessitat de la reforma es requerirà el vot favorable de les dues terceres parts dels Diputats possessionats del càrrec.

Acordada la necessitat de la reforma, quedarà automàticament dissolt el Parlament, i es convocaran noves eleccions, les quals hauran d'ésser celebrades el diumenge següent als seixanta dies.

El nou Parlament, en funcions d'Assemblea Constituent, decidirà sobre la reforma proposada, i actuarà tot seguit com Assemblea ordinària.

Les reformes d'aquesta Constitució, determinades per altres reformes de l'Estatut o de la Constitució de la República, podran ésser aprovades pels tràmits d'una llei ordinària, la qual haurà de tenir, però, el vot de les dues terceres parts dels Diputats posses-

sionats del càrrec. En aquests casos, la reforma no comporta la dissolució del Parlament.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. — Aquesta Constitució entrarà en vigor el dia de la seva publicació en el *Diari oficial* de la Generalitat.

Segona. — Mentre el Parlament no legisli sobre matèries de la seva competència, continuaran en vigor les lleis actuals de l'Estat que es refereixen a les expressades matèries, i correspondrà llur aplicació a les Autoritats i organismes de la Generalitat, amb les facultats que actualment són assignades als de l'Estat.

VOT PARTICULAR DEL SR. ENRIC FEBRER

En la discussió de l'avantprojecte de Constitució Interna de Catalunya sotmès a la Comissió Jurídica Assessora per la Secció encarregada de redactar-lo, m'he cregut en el deure de proposar esmenes, acceptades unes, refusades altres, i d'exposar el meu dissentiment respecte de diversos punts que figuraven en la redacció primitiva.

No ha pogut coincidir en tots els casos la meua manera de veure les qüestions plantejades amb el criteri de la majoria dels senyors Vocals presents a la deliberació i tenint, en el meu modest judici, prou interès una part dels punts de discrepància, em veig en el cas, creient complir un deure ineludible, de concretar els principals en un vot particular.

Per bé que molts punts no requereixen aclariment o motivació i és, per tant, suficient el text, no deixa d'haver-hi més d'un passatge que demana uns mots d'aclariment o una petita exposició de motius. He de limitar-me a demanar excusa perquè la manca del lleure indispensable, donat l'apremi de temps en què s'ha fet tot el treball, m'ha privat de redactar una motivació que, per la resta, fou feta verbalment durant els treballs de la Comissió.

TÍTOL II

Supressió dels arts. 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19 i 20.

Substitució de l'art. 16 per un altre que digui:

«Art. 16. La Generalitat de Catalunya prendrà les mesures necessàries per a la seguretat i l'ordre públics en els casos que el Govern de la República faci ús de la facultat de suspendre les garanties d'acord amb l'art. 42 de la Constitució de la República, per tal d'assegurar el compliment de les disposicions que la dita mesura, els preceptes de la Llei d'Ordre públic i la seva eficàcia requereixin.

Podrà també el Govern de la Generalitat, per acord pres en Consell, proposar al Govern de la República que faci ús de l'esmentada facultat de suspensió en el territori de Catalunya en aquells casos en què es produeixin les circumstàncies extraordinàries a què es refereix l'art. 42 de la Constitució de la República.

Podrà també el Govern de la Generalitat, quan les dites circumstàncies extraordinàries s'estimin, per acord del Consell, de gravetat i urgència notòries, prendre preventivament totes aquelles mesures de seguretat i defensa autoritzades per la Llei d'Ordre públic.

Afegir al final del Títol un article que digui:

Les lleis no podran contradir o desconèixer, en les matèries referents a garanties individuals, polítics, família, economia i cultura, les disposicions del títol III de la Constitució de la República.»

TITOL III

Supressió d'aquest títol.

TÍTOL IV

ART. 32. Substituir-lo pel text del projecte redactat per la Secció, que diu així:

«Art. 32. Els Diputats no podran ésser detinguts sinó en cas de delictes flagrants.»

La detenció serà notificada immediatament al Parlament o, en el seu cas, a la Diputació Permanent.

Si algun Jutge o Tribunal estimés que ha de processar un Diputat, ho posarà a coneixement del Parlament per mitjà del corresponent suplicatori, exposant-hi els motius que justifiquen la dita resolució.

Després de transcorreguts seixanta dies, comptats des de la data en què el Parlament hagués acusat rebut del suplicatori, sense prendre acord respecte d'aquest, s'entendrà denegat.

Tota detenció o processament d'un Diputat restarà sense efecte quan així ho acordi el Parlament, si es troba reunit, o la Diputació Permanent, si les sessions d'aquell estiguessin suspeses o dissolt el mateix.

Tant el Parlament com la Diputació Permanent, en el seu cas, podran acordar que el Jutge suspengui tot procediment fins a l'expiració del mandat parlamentari del Diputat objecte de l'acció judicial.»

ART. 47. Redactar-lo en aquests termes:

«Art. 47. El Parlament elegirà el seu President i tots altres càrrecs de la Mesa, d'acord amb el seu Reglament.»

ART. 48. Substituir-lo pel següent text:

«Art. 48. El Parlament es dissoldrà per expiració del terme legal del mandat dels seus Diputats i també per acord del mateix Parlament.

També es dissoldrà el Parlament per acord unànime pres pel President de la Generalitat, el del Parlament i el del Tribunal de Cassació de Catalunya, en reunió celebrada expressament per aquest efecte a iniciativa de qualsevol dels tres Presidents.

Si el nou Parlament no aprova, dintre dels quinze primers dies de constituït, l'acord de dissolució, cessaran, passat aquest terme, en els seus càrrecs el President de la Generalitat i el del Tribunal Superior, i ni aquests ni la persona que presidia el Parlament anterior no podran ésser reelegits per a qualsevol dels tres càrrecs abans de transcorreguts dos anys comptats de la data de l'acord de dissolució.

No es podrà fer ús del dret a què es refereixen els paràgrafs anteriors dintre dels tres mesos darrers de vida legal del Parlament.

Dissolt el Parlament, el President de la Generalitat haurà de convocar, abans de vuit dies, noves eleccions, i aquestes se celebraran en el termini màxim de trenta dies.»

ART. 49. Supressió d'aquest article.

ARTS. 50 i 51. Substituir els arts. 50 i 51 per un sol que digui així:

«Art. El poble català podrà exercir el dret d'iniciativa i presentar-ho en proposició de llei al Parlament.

La iniciativa així presentada tindrà el caràcter d'una proposició de llei presa en consideració pel Parlament.

També podrà demanar que li sigui sotmesa, per mitjà de referèndum, la vigència o aplicació d'una llei.

Per a l'exercici d'aquests drets serà necessari que ho demani almenys un 20 per 100 dels electors.

En totes les altres condicions i tràmits l'exercici dels drets de referèndum i d'iniciativa serà regulat per la llei.»

ART. 53. Donar a aquest article la següent redacció:

«Art. 53. El Parlament de Catalunya legislarà amb facultat privativa sobre totes les matèries de la seva competència exclusiva actual o que li sigui atribuïda d'acord amb l'art. 18 de la Constitució de la República, a petició de la Generalitat o per iniciativa de l'Estat.»

ART. 56. Afegir després del primer paràgraf d'aquest article el següent:

«El nomenament de la dita Diputació es farà immediatament després de la constitució definitiva del Parlament i es nomenarà un suplent per a cadascuna dels Diputats que la formin.»

Redactar l'apartat segon del segon paràgraf en aquesta forma:

«Segon. — De tot el que es refereixi a la detenció i processament dels Diputats.»

ART. 76. Redactar-lo en aquests termes:

«Art. 76. Els Decrets i Reglaments seran signats pel President i el Conseller del ram corresponent, o per més d'un si afecten a la competència de dos o més Departaments.

Si el President de la Generalitat hagués delegat les seves funcions executives, signarà dites disposicions el Conseller President per Delegació.

Les Ordres portaran només la signatura del Conseller.»

ART. 84. Donar-li la següent redacció:

«Art. 84. La llei determinarà els fins i les atribucions de les autoritats o organismes de règim local corresponents a les demarcacions territorials per al govern i direcció de llurs interessos peculiars.»

ART. 90. Substituir el text d'aquest article pel següent:

«Art. 90. El President del Tribunal de Cassació serà el superior jeràrquic dels funcionaris judicials que actuïn a Catalunya.

Per a poder ocupar el càrrec de President del dit Tribunal s'ha de tenir l'edat de quaranta anys i el títol de llicenciat en Dret.

El nomenament es farà per elecció mitjançant compromissaris.

La llei determinarà la manera de formar aquest Cos de compromissaris i de fer l'elecció que se li encomana.»*

* Per a millor comprensió de l'abast d'aquesta forma d'elecció, crec convenient recordar que la Llei del 8 d'octubre d'aquest any, dictada per virtut de l'art. 96 de la Constitució de la República, assenyalava el procediment o elecció del Tribunal Suprem.

Afegir després del títol VII un altre que digui:

TÍTOL VIII

COSSOS CONSULTIUS

ART. 101. Les lleis regularan la constitució i funcionament dels Cossos consultius o assessors de l'Administració pública o la intervenció dels que estiguin la constituïts.

La llei crearà un Cos consultiu amb el caràcter d'organisme superior consultiu per als assumptes propis de la legislació i els de govern i d'administració pública.*

En primer lloc, segons quin sigui el criteri legal que s'escolleixi per a regular la seva constitució, el President d'aquest organisme seria l'autoritat indicada

Altres formes de constitució del Cos de Compromissaris podrien, naturalment, adoptar-se a Catalunya. I cabria dir, encara, que seria convenient seguir una orientació quelcom diferent, tenint en compte l'atribució del President del Tribunal de Cassació de Catalunya en l'art. 48, si fos aprovat en els termes que es proposen en aquest vot, o en altres termes semblants.

Heus ací un esbós, per via de mera informació, d'una de les formes que podrien escollir-se per a constituir el Cos de Compromissaris. Podrien ésser designats, en una quarta part, entre els Diputats que elegeixi el Parlament, i les altres tres quartes parts designades, una pels Ajuntaments i Corporacions de règim local, l'altra pels Magistrats i Jutges i Col·legis d'Advocats i la restant per Corporacions o Associacions de caràcter no lucratiu, constituïdes legalment dintre de les que tinguin assignats fins científics, artístics, culturals o socials.

* Aquest organisme consultiu superior del que es parla en aquest article, degudament desenvolupat, podria exercir a Catalunya una funció de gran importància dintre del mecanisme orgànic de la Generalitat.

— més, sens dubte, que el President del Tribunal de Cassació — per a constituir la Comissió de tres Presidents amb facultat de dissoldre el Parlament de què es parla en l'art. 48 d'aquest vot particular.

Per altra banda, en ús del dret que innegablement li reconeix l'Estatut, Catalunya pot unir al seu Parlament una organització assessora que, sense mermar la seva funció legislativa, pogués tenir certes facultats, podríem dir-ne de preparació per un costat i de revisió per un altre, de les lleis sotmeses al Parlament o per ell votades.

No existint a Catalunya, segons el seu Estatut, un poder dels que s'anomenen, impròpiament, moderadors, un Consell de la naturalesa indicada podria exercir funcions de la més alta conveniència per a la marxa bona i segura del nostre règim estatutari.

Si aquest criteri preval — cosa que podria considerar-se vertaderament encertada — cabria donar a aquest Consell missió semblant a la que té el Consell d'Estat de Prússia, atribucions que no suposen modificació del règim de Cambra única ni afecten a la vertadera essència de la funció que democràticament es reconeix a les Cambres populars modernes, tant en els sistemes unicamerals com en els béns bicamerals.

Naturalment que adoptada aquesta orientació, haurien de consignar-se en aquest títol de la nostra Constitució interna les línies fonamentals del Consell Consultiu superior, de la seva constitució i atribucions.

Sense pretendre acostar-me ni de molt a una forma definitiva, heus ací indicat en una redacció *prima*

faciae, el que podria consignar-se en el text constitucional.

L'elecció dels vocals del dit Consell haurà de fer-se per Compromissaris nomenats per totes les demarcacions territorials de caràcter comarcal de Catalunya i per les organitzacions representatives, d'acord amb el que disposi la llei.

El càrrec de Vocal del Consell Consultiu superior és incompatible amb el de Diputat.

Al Consell Superior Consultiu de Catalunya hauran d'ésser-li comunicats pel Govern tots els projectes de llei que aquest sotmeti al Parlament.

També li podran ésser sotmeses a dictamen totes les qüestions que el Govern consideri convenient.

Les lleis no declarades urgents pel vot de la majoria absoluta del Parlament, abans d'entrar en vigor hauran d'ésser sotmeses a l'esmentat dictamen, i el Consell haurà de donar-lo i comunicar-lo al President de la Generalitat, dintre el termini de vuit dies, passat el qual s'entendrà que l'emet en sentit favorable a l'aplicació de la llei.

Si l'informe fos desfavorable, passarà a nova deliberació del Parlament, i no podrà ésser posada en vigor si no reuneix el vot dels dos terços dels Diputats.

Si el Parlament fes ús, en aquest cas, del dret de submissió al referèndum popular, a què es refereix l'article 55, s'estarà al resultat de la votació popular.

Aquestes disposicions no seran aplicables a les lleis de Pressupostos.

TÍTOL IX

FINANCES PÚBLIQUES

Afegir, amb el número IX, un altre títol, en substitució del títol de *Finances* de l'avantprojecte, redactat en la forma següent:

ART. 102 (101 de l'avantprojecte). — El Govern de la Generalitat sotmetrà cada any a l'aprovació del Parlament de Catalunya un pressupost on haurà de constar l'enumeració conjunta i total de les despeses i els ingressos necessaris per a cobrir-les durant l'exercici econòmic, el qual no podrà excedir de dotze mesos, llevat del cas que preveu el paràgraf següent:

El pressupost serà sotmès al Parlament no més tard del 1.º de novembre i, no havent estat aprovat el 1.º de gener següent, regirà el de l'exercici anterior, mitjançant pròrroques trimestrals que podrà acordar el Govern, d'una en una, sense passar de la quarta pròrroga.

ART. 103. No hi haurà més que un sol Pressupost de la Generalitat, on hauran d'ésser incloses i centralitzades totes les despeses i ingressos sense que es pugui fer ús, llevat del cas del paràgraf següent, de Pressupostos extraordinaris ni es puguin crear comptabilitats o caixes especials, exceptuades les d'amortització. Aquestes podran ésser creades en les condicions que determini la llei.

Un pressupost extraordinari podrà ésser autoritzat,

quan el motivin raons d'urgència o de necessitat, per la majoria absoluta del Parlament, i estant tancades les sessions, per acord del Govern, el qual n'haurà de donar compte al Parlament.

ART. 104. Les normes legals d'aplicació dels pressupostos regiran només mentre estigui en vigor el pressupost al qual es refereixin o les seves pròrrogues.

ART. 105. En el Pressupost presentat pel Govern no podran ésser proposades esmenes que portin augment de les despeses previstes en l'exercici corresponent o que n'introdueixin per al pervenir, si no van signades per deu diputats i no precisen la manera de cobrir l'excés.

Aquestes esmenes seran refusades si no acoblen majoria absoluta de vots.

ART. 106. El Pressupost serà executiu una vegada hagi estat votat pel Parlament, i sense altra formalitat entrarà en vigor.

ART. 107. Els crèdits podran ésser esmerçats només que per als fins de la partida que el Pressupost assenyali i en la quantitat que s'hi fixi, no essent permeses les transferències ni les ampliacions sense autorització explícita del Parlament, el qual l'atorgarà només que en els casos d'una necessitat imprevista i apremiant.

Podrà, però, el Govern fer ampliació o transferències de crèdits en cas d'exigir-ho la conservació de l'ordre, calamitats públiques o necessitat financera apremiant d'altra naturalesa, sota la seva responsabilitat, estant tancat el Parlament, al qual en donarà compte.

ART. 108. La Hisenda de la Generalitat es no-

drirà de tots els ingressos que li pertanyin privativament i dels altres que li corresponen també, directament o indirecta, segons les normes de relació amb la Hisenda de l'Estat, a conseqüència del règim que per aquests efectes s'apliqui en cada exercici econòmic.¹

ART. 109. Ningú no estarà obligat a pagar contribució o impost de cap mena que no hagi estat votat pel Parlament o per les corporacions autoritzades per la llei per a exigir llur exacció. Cap exacció no es podrà exigir dels contribuents si no ha estat prèviament autoritzada en el pressupost corresponent.

No poden establir-se privilegis en matèria d'impostos.

1. Encara que la Comissió Jurídica Assessora adoptà la redacció de termes generals feta en aquest article que, per via d'esmena, fou incorporat al text aprovat per majoria, crec que no serà del tot ociosos consignar, mitjançant aquesta nota, una altra redacció (per la qual es decantaven alguns dels senyors Vocals presents) més detallada que subsidiàriament vaig proposar, per al cas que no hagués acceptat el text de l'avui art. 101 de l'avantprojecte.

Diu així:

«La Hisenda de la Generalitat serà nodrida:

I. Amb el producte de les contribucions, impostos o altres exaccions generals de la República, presents i futurs, cedits o que se li cedixin en la totalitat de la recaptació al territori de Catalunya.

II. Amb la participació que, d'acord amb els termes del règim vigent en cada exercici econòmic, correspongui a la Generalitat en els impostos o altres ingressos generals de la República i en els seus recàrrecs.

III. Amb els impostos, drets, taxes i impostos de les antigues Diputacions provincials de Catalunya.

IV. Amb totes les altres exaccions de dret públic ordinàries o extraordinàries, que podrà establir el Parlament ajustant-se a les normes generals de relació amb la Hisenda de l'Estat previstes a l'Estatut.

V. Amb el producte d'emprèstits que la Generalitat emeti subjectant-se a les normes estatutàries i als altres preceptes que les regulin i amb la participació que li correspongui en els cabals

Cap exempció o reducció d'impostos podrà atorgarse si no l'autoritza una llei.

ART. 110. No es podran manllevar cabals mitjançant el crèdit públic més que en casos de notòria fretura i, per regla general, per a esmerçar-ho en despeses reproductives. L'emissió d'emprèstits haurà d'ésser autoritzada per una Llei, la qual precisarà les condicions generals de l'emissió. No es pot recórrer al crèdit estranger sense l'autorització de les Corts de la República.

La facultat d'emetre deute flotant la té el Govern només que en la mesura autoritzada en el Pressupost per a l'exercici econòmic corresponent, i en tot cas el deute flotant haurà d'ésser amortitzat en el període de vigència del Pressupost.

Tota operació feta amb infracció de les regles abans consignades serà nul·la i no obligarà a la Hisenda de la Generalitat en cap concepte.

ART. 111. El deute públic resta sota la salvaguarda de la Generalitat.

precedents d'Emissions de l'Estat. d'acord amb el que disposa, per tal d'establir aquesta mena de participació, l'art. 17 de l'Estatut.

VI. Amb els premis per la recaptació que a la Hisenda de la Generalitat es confia o pugui confiar-se, de les contribucions, impostos i arbitris de l'Estat a percebre a Catalunya.

VII. Amb les rendes, interessos, productes d'aprofitament directe o per concessió i tot altre ingrés de béns patrimonials o d'economia privada pròpia de la Generalitat.

VIII. Amb tot altre producte de drets o béns, comprenent-hi també els relatius a mines, aigües, caça i pesca, els d'ús públic i els destinats a servei determinat, que legítimament li pertanyin; amb el producte de l'alienació legalment feta dels dits béns i drets, i, finalment, amb qualsevol altre recurs o ingrés, periòdic o eventual, de dret públic o d'origen privat, que legalment pervingui a la Generalitat.

Els crèdits necessaris per al servei financer del deute durant l'exercici s'inclouran necessàriament en tots els Pressupostos. La discussió del Pressupost al Parlament no afectarà als crèdits èsmentats, sempre que llur garantia s'ajusti plenament a les condicions legals de les emissions respectives.

Gaudiran les mateixes garanties totes les operacions que impliquin, directament o indirectament, la responsabilitat econòmica de la Hisenda.

ART. 112. Sense autorització atorgada per una llei, el Govern no podrà alienar ni gravar béns immobles patrimonials.

La mateixa llei podrà establir les condicions generals de la venda o cessió corresponent.

ART. 113. Les lleis regularan l'administració i comptabilitat de la Hisenda de la Generalitat i l'ordenació dels seus ingressos.

ART. 114. Amb independència i sense perjudici de la intervenció del Tribunal de Comptes de la República, quant a la recaptació d'impostos per delegació i a l'execució de serveis que tingui llur designació especial en els Pressupostos de l'Estat d'acord amb l'art. 17 de l'Estatut, la llei establirà garanties, normes i procediments per tal d'assegurar la rendició de comptes davant del Parlament de Catalunya, previ l'estudi i informe d'una Comissió d'Oïdors de comptes o un Tribunal de comptes, per tal d'alliberar de responsabilitat el Govern o exigir-la pels mancaments comesos.

Els Oïdors o el Tribunal de comptes dependran directament i exclusiva del Parlament, i examinen,

comproven i corregeixen els comptes de l'Administració general i tots els seus organismes; vetllen perquè les despeses previstes en el Pressupost no excedeixin dels crèdits corresponents i perquè no es facin indegudament transferències ni ampliacions de crèdits, i tanquen els comptes de l'Administració de la Generalitat després d'acoblar tots els justificants i comprovants necessaris.

Els comptes definitius de la Hisenda de la Generalitat seran sotmesos al vot del Parlament, amb les remarques i conclusions corresponents, el més tard per tot l'any següent al de la data del tancament o liquidació del Pressupost a què es refereixin.

TÍTOL IX

Afegir a l'epígraf d'aquest títol, davant de la paraula «Conflictes», el següent:

DISPOSICIÓ GENERAL

Abans de l'art. 107, primer d'aquest títol, posar-n'hi un que digui:

«ART. 106. Aquesta Constitució, en tot allò que afecti o es relacioni amb la Constitució de la República, l'Estatut de Catalunya i les altres disposicions complementàries d'aquests dos cossos legals, en serà el seu complement i desenvolupament, sense que en cap cas prevalgui damunt de les esmentades lleis fonamentals.

Per aquests efectes es tindrà sempre en compte que el dret de l'Estat, d'acord amb l'art. 21 de la Constitució de la República, no preval sobre el de Catalunya autònoma en aquelles matèries atribuïdes a la seva exclusiva competència per l'Estatut.»

Barcelona, 23 de desembre del 1932.

ENRIC FEBRER

(Rubricat)

VOT PARTICULAR DEL SR. MASPONS I ANGLASELL

En examinar el problema de la Constitució de Catalunya, des dels punts de vista jurídic i legal, únics amb relació als quals correspon fer-ho des de la Comissió Jurídica Assessora, es presenta, objectivament, en termes molt clars. Partint del supost que l'Estatut és llei, i, per tant, els seus preceptes regulen la vida catalana, i cenyint-se, de manera estricta, a l'aspecte legal de la qüestió, resulta que Catalunya no es pot constituir lliurement, sinó que està obligada a fer-ho, segons els seus preceptes determinen.

L'Estatut la subjecta a la Constitució espanyola, o, almenys, a nombre dels seus articles, dels quals imposa la vigència en territori català, inapel·lablement, ço és, sense reconèixer-li el dret d'eludir-se'n, i, en conseqüència, en el que aquests articles prescriuen, ni Catalunya ni la Generalitat poden fer, legalment, altra cosa que obeir.

Amb referència, doncs, a les actuacions, o aspectes de la vida, de Catalunya, que aquests articles regulen, no és possible una Constitució catalana, perquè, en Dret públic, donar-se una Constitució és el contrari de complir una llei ineludible, o estar subjecte a altra Constitució imposada per una llei o Estatut superior.

Objectivament, doncs, Catalunya només té possibilitat d'ordenar la seva vida en allò que fa referència a l'àrea d'actuació en la qual l'Estatut li reconeix llibertat autonòmica.

De l'estudi, però, de l'Estatut, resulta que ni tan sols en el que a ella es refereix es pot constituir, per la raó que aquest Estatut subjecta Catalunya a un règim que no n'hi dóna possibilitat.

I. — Una autonomia no és un règim que reconegui a un territori personalitat diversa de la de l'Estat que li concedeix; i si un territori no té personalitat pròpia, diferenciada de tota altra, no es pot constituir, perquè ja el constitueix la Constitució de l'Estat del qual és part.

Per aquest motiu no tenen Constitució ni les regions, ni les províncies, ni els seus respectius organismes, encara que siguin autònoms, perquè tot i la seva autonomia, són part, i organismes, d'un territori d'un Estat ja constituït.

Per a arribar a aquesta conclusió és suficient fixar-se en els fets, sense necessitat, tan sols, d'entrar a l'estudi de la doctrina jurídica. Els fets són que les províncies i territoris autònoms que hi ha, al present, a Europa, no tenen Constitució.

Les províncies dels Països Baixos són autònomes i no tenen Constitució. Els territoris autònoms tenen Estatut, o sigui una llei que fixa els termes de llur autonomia, ço és, que diu en quines matèries regiran la Constitució i lleis generals de l'Estat, i en quines el territori gaudirà de llibertat, i, en defi-

nitiva, els constitueix; i, per quedar-ho ja amb ell no tenen Constitució, perquè no poden ésser constituïts dues vegades per dues lleis diferents.

El País Ruthé del Sud dels Càrpats que, com avui Catalunya, té dieta o Parlament propi i facultats legislatives en determinades matèries, no té Constitució; la seva és el seu Estatut inclòs en l'art. 3.º de la Constitució de Txecoslovàquia. Els territoris de Lwow, de Tarnopol, i de Stanislawow, no tenen tampoc Constitució; es regeixen pel seu Estatut consignat en la Llei polonesa del 26 de setembre del 1932. El territori de Silèsia, que també té, com avui Catalunya, Parlament propi amb poder legislatiu, tampoc no té Constitució, i es regeix pel seu Estatut, que és una altra Llei polonesa del 15 de juliol del 1920. No en té, tampoc, el Mont Athos, territori autònom de Grècia. Memel, en canvi, en té, però la seva excepció confirma aquesta regla, perquè el motiu de no posseir-ne és que no té Estatut.

Estatut autòmic i Constitució són dues coses incompatibles, i, essent, legalment, Catalunya una simple regió autònoma de l'Estat espanyol, amb Estatut, no pot tenir Constitució pròpia.

II. — De sobrepuig, l'autonomia concedida a Catalunya, per la Constitució espanyola i per l'Estatut, no és, en si mateixa, constituïble, perquè per a ésser-ho li falta una condició essencial, la més característica, potser, que és que l'Estat central o superior no la pugui derogar unilateralment per la seva sola decisió. Una simple lectura de l'Estatut posa en evidència

que l'Estat espanyol legalment el pot derogar unilateralment i fins contra la voluntat del poble i del Parlament català.

Jurídicament aquesta possibilitat és inqüestionable, per la raó que és una llei votada per les Corts espanyoles, per si soles, prescindint dels acords catalans, i contra els que, legalment i expressament, va concretar en el plebiscit del 2 d'agost passat.

Els territoris abans esmentats, tot i estar subjectes a la Constitució dels respectius Estats, i d'estar regits per lleis externament estatals unilaterals, són realment autònoms, perquè els Estats no els poden ni negar ni restringir l'autonomia.

Les lleis que els serveixin d'Estatut són unilaterals només externament, perquè encara que, de fet, siguin obra estatal exclusiva, l'Estat hi compleix obligacions que li són ineludibles, i que, per tant, ni pot deixar de complir ni modificar.

L'art. 3.er de la Constitució de Txecoslovàquia, que és l'Estatut del Territori Ruthé del Sud dels Càrpats, és aplicació del Tractat de Saint Germain-en-Laye; la Llei polonesa, que és l'Estatut dels territoris de Lwow, Tarnopol i Stanislawow, és aplicació de la Convenció entre els EE. UU. d'Amèrica, Anglaterra, França, Itàlia i el Japó, amb Polònia, que aplica l'art. 93 del Tractat de Versalles; i també és aplicació del Tractat de Versalles la Llei polonesa, que és l'Estatut de Silèsia.

El cas de Memel, des d'aquest punt de vista, és més significatiu, perquè no existint un Tractat internacional que estabilitzés o garantís la seva autonomia,

va ésser estatuïda una convenció expressa de garantia entre les Potències Aliades i Lituània, que li fa la derogació impossible.

L'autonomia que l'Estatut atorga a Catalunya està en la condició inversa, perquè ni té cap d'aquestes garanties ni, per tant, jurídicament, cap estabilitat, perquè la seva subsistència depèn, de manera exclusiva, de la voluntat única de l'Estat espanyol.

Hi ha a Europa un cas d'excepció d'aquesta regla, el de l'autonomia del Mont Athos, que no té garantia internacional, però està garantida, en canvi, per un reconeixement més directe, consignat a l'art. 109 de la Constitució de Grècia. L'Estat hel·lènic hi reconeix que el territori de l'Athos té el dret de regir-se, com diu la traducció oficiosa francesa del text, «conformément à son antique statut», que data del 1046.

Tampoc el territori català no es troba en aquest cas, sinó en l'invers, perquè amb l'Estatut, l'Estat espanyol no solament no ha adquirit aquest compromís, sinó que, d'una manera sistemàtica i deliberada, ha ignorat que Catalunya tenia un règim anterior al que li va imposar Felip V el 1714. Si s'hagués comportat amb Catalunya com Grècia amb el Mont Athos, avui Catalunya seria un Estat amb totes les prerrogatives inherents a la categoria estatal, i no és legalment més que un territori regional, o sigui provincial, de l'Estat espanyol.

Algunes incidències ocorregudes en els darrers temps donen idea de com és d'essencial per una autonomia la intangibilitat, i el que representa.

A principis del present any es va promoure una divergència de criteri entre el Govern de Memel i el de Lituània, sobre la interpretació d'un article de la llei autonòmica del Memel; Lituània intentà imposar la seva, dient que aquesta llei era d'ordre interior lituà; les Potències signatàries del conveni de garantia portaren la qüestió a jutjament del Tribunal de La Haia, i, malgrat la posició de Lituània, el Tribunal la va resoldre dient que la llei autonòmica de Memel no era llei interior de l'Estat lituà, i que Lituània no la podia derogar per la seva voluntat.

Els habitants de l'Alta Silèsia, per dues vegades diferents han portat l'Estat polonès davant el mateix Tribunal i les dues vegades Polònia s'ha vist impossibilitada de modificar-ne el règim segons el seu parer unilateral.

El setembre de l'any passat, els Diputats de Lwow, ço és, del territori d'Ucrània, autònom dins Polònia, presentaren una queixa a la Societat de Nacions, sobre la manera d'interpretar el seu règim l'Estatut polonès. La Societat de Nacions, en aquest cas, ni tan sols va creure que era necessari recórrer al Tribunal de La Haia : va designar una comissió, composta del representant dels EE. UU. d'Amèrica, del d'Itàlia i del de Noruega, a la qual va encarregar que practiqués una enquesta sobre els fets denunciats.

La dita comissió la va portar a terme, i la Societat de Nacions va obligar l'Estat polonès a indemnitzar els ucraïnians.

L'estudi de la Constitució espanyola i de les disposicions que n'han derivat comproven, a bastament,

que les Corts de Madrid volgueren precisament que l'autonomia de Catalunya no tingués aquesta naturalesa.

La regió definida a l'art. II de la Constitució esmentada és una simple unió de províncies, sense que cap altre article, ni directament ni indirectament, li alteri la provincial, ni admeti, ni en principi, cap garantia d'estabilitat.

Una disposició posterior ho demostrà de manera irrefutable.

És el Decret del 21 del passat novembre, constitutiu de la Comissió mixta pel traspàs de serveis, l'art. 6.^è del qual diu que els seus acords, per a ésser vàlids, han d'ésser adoptats per les dues terceres parts dels que la componen, i afegeix, al vuitè, que, «cuando no se llegue a la mayoría de votos que determina el art. 6, serán sometidos los asuntos a la resolución del Presidente de las Cortes de la República...» De manera que essent nomenada, aquesta Comissió mixta, per a aplicar l'Estatut, que vol dir per a interpretar-lo, el seu contingut serà diferent, segons el que, de manera inapel·lable, decideixi el President de les Corts espanyoles; que és igual que dir, que l'autonomia que atorga serà ampliada, o restringida, i, en resum, modificada pel seu parer.

Legalment resulta, doncs, que encara que el Parlament català voti una Constitució per a Catalunya, després de promulgada, la decisió d'un sol home tindrà més força que els acords del Parlament, i, malgrat ells, la Constitució quedaria derogada en tot el que el President de les Corts espanyoles decideixi,

cosa que és absurda, amb referència a una Constitució.

En els països federals, l'especial contextura orgànica de la federació explica que, alguna vegada, la reforma de la Constitució federal porti involucrada la de la del país federat. Així i tot, sovint succeeix el contrari, o sigui que és el país federal qui modifica lliurement, i per si sol, la seva, i de retop obliga a corregir la federal. El 1843, el Cantó, o Estat, de Sant Gall va modificar la seva Constitució; el 1844, el de Valais; el 1846, el de Berna, i, a la fi, a causa d'aquestes alteracions, va haver d'ésser modificada la federal de Suïssa. Suposar, però, que sigui possible amb referència a dues constitucions que no estan en aquesta relació, és una absurditat.

III. — El projecte adjunt confirma la impropedèncie que Catalunya legalment en tingui.

El treball meritíssim de la Ponència que n'és autora, digne del major elogi, ho seria prescindint de tota altra consideració, per la fonamental d'haver hagut d'ésser redactat sense disposar dels elements indispensables per a la redacció. És a dir, perquè ha hagut de resoldre l'impossible de constituir un territori que ja estava constituït per l'Estatut.

Per aquesta causa el projecte no consisteix més que en una juxtaposició dels mateixos articles de l'Estatut, i d'una sèrie d'altres de la Constitució espanyola alternats amb ells.

Una simple compulsació de textos ensenya que una bona part són copiats al peu de la lletra, que

altra part són copiats de concepte, amb redacció lleument alterada per a velar la seva cruesa, i que no n'hi ha ni un que inclogui una definició, o una declaració fonamental, que no estigui inclosa entre els copiats.

Resultat d'aquesta redacció forçada són una sèrie de defectes que la inutilitzen per endavant, el primer dels quals és que és una ficció.

La ficció ja apareix en el seu primer article, que és el bàsic. L'article diu textualment: «Catalunya ordena en aquesta Llei fonamental el seu règim d'autonomia, etc., etc.» El supost no és exacte, perquè Catalunya ja el té ordenat des del dia 16 de setembre passat, o sigui des que va entrar en vigència l'Estatut; i no el pot ordenar d'altra manera, perquè l'Estatut li ho impedeix.

És una altra ficció l'art. 2.º, que diu que «a Catalunya el poder emana del poble, que l'exerceix per mitjà dels organismes de la seva Generalitat».

Si aquest *seva Generalitat* no es refereix a la Generalitat històrica, i legalment no s'hi pot referir, l'article és una ficció, perquè la Generalitat actual no té cap facultat emanada del poble català, sinó, únicament i exclusivament, les que li ha volgut atorgar l'Estat espanyol, i la prova, per cert, evident, és que el dia que l'Estat espanyol vulgui, les hi treurà, i no en podrà legalment exercir cap, encara que el poble català vulgui.

També és una ficció l'art. 4.º en el que es refereix a la llengua castellana, i ho són el 7.º i el 8.º, que completen el títol I, perquè el que ordenen com

vigent, amb vigència efectiva, en tindrà mentre les Corts espanyoles no ordenin el contrari, la qual cosa és com dir que tenen només una vigència eventual i precària.

Si es van examinant els articles dels altres títols del projecte, el defecte es va multiplicant a cada nou aspecte de la vida catalana que es pretén constituir. En tot el títol II, només hi ha un article, el 12, del qual es pugui dir que no estigui transcrit literalment, o de concepte, de la Constitució espanyola o de l'Estatut; i encara dóna la coincidència de què tot l'article no és més que una ampliació del 40 de la Constitució espanyola, i que, en el cas de màxima aplicabilitat, afecta només a un nombre mínim de catalans, i ademés per endavant resulta inútil; perquè estatueix que els funcionaris i obrers dels organismes de la Generalitat que siguin elegits per a un càrrec d'elecció popular no retribuït, continuaran percebent els sous o emoluments que tenien abans d'ésser-ho, i tant els Diputats del Parlament català, com els càrrecs municipals de determinada categoria, seran retribuïts.

IV. — Prescindint d'aquesta innecessària anàlisi, l'obligada redacció fa greument defectuós el projecte, i tants com s'intentin per a substituir-lo, per altre motiu; o sigui per fer-lo antijurídic.

Ho és, primerament, perquè la transcripció dels articles de l'Estatut i de la Constitució espanyola, col·loca a la Generalitat, i concretament al Parlament català, en una posició en la qual apareixen, o bé essent ells qui atorguen als catalans una sèrie de drets,

o bé en la de garantir-los el manteniment dels que la Constitució espanyola els atorga per la seva qualitat d'espanyols, i les dues posicions són igualment falses.

És inexacte que la Constitució catalana atorgui els esmentats drets, perquè legalment els catalans no els tenim pel que ella digui, sinó pel que diu la Constitució espanyola, i, en una llei, una manifestació que dona a entendre el contrari de la realitat, és eminentment antijurídica.

La ficció apareix amb més relleu encara si a la Constitució catalana se li fan garantir aquests drets legalment provinents de l'espanyola; i es veu de seguida fixant-se concretament en alguns dels articles del projecte. Així, per exemple, el 15 diu: «La Generalitat mantindrà els drets individuals i garanties polítiques establerts per la Constitució de la República, així com també l'absoluta llibertat de creences i de consciència».

L'única interpretació que es pot donar al verb «mantindrà», és la d'«assegurarà» o «garantirà», perquè és l'autèntica, i cal preguntar-se: com quedaria, i què podria fer, la Generalitat, el dia en què les Corts o el Govern de Madrid no els mantinguessin? En aquest cas, o bé la Generalitat s'hauria d'erigir en un poder facciós i il·legal, que manté allò que l'Estat del qual és part no vol, o bé hauria de deixar aquest art. 15 incomplet, estant obligada a complir-lo fidelment com tots els de la Constitució catalana.

És, en segon lloc, antijurídic, perquè aquesta transcripció desnaturalitza el text constitucional.

Una Constitució té per finalitat fixar els drets

polítics dels habitants d'un territori i les facultats dels poders i organismes que el regeixen, en forma adequada a la missió de govern que hi han de complir; i la transcripció d'articles de l'Estatut i de la Constitució espanyola converteixen la catalana en una Constitució que fixa i consagra de nou, precisament, les restriccions dels drets dels catalans imposades en ells, i lanegació de facultats que són indispensables a la Generalitat per a complir la seva missió de govern.

És a dir, substitueix la naturalesa declarativa i afirmativa del text constitucional, i n'hi dóna una altra eminentment restrictiva; cosa no tolerada encara per cap poble, i del tot antijurídica, puix que contradiu en la seva essència el concepte de Constitució del Dret Públic.

L'examen dels arts. 32 i 33 i 68 de l'adjunt projecte ho demostrà a bastament.

Els 32 i 33 transcriuen el concepte de l'art. 14 de l'Estatut, relatiu a la inviolabilitat dels diputats del Parlament català, i com que és una inviolabilitat taxativament circumscrita als vots i opinions que emetin en l'exercici de llur càrrec, aquest article consagra una inferioritat greuíssima dels diputats del Parlament català, en comparar la seva posició amb la que tenen els de la resta de Parlaments d'Europa; perquè, contra el que succeeix als altres països, poden ésser processats per suposats delictes comuns; a efecte, per exemple, d'una suposada injúria o calúnnia, per denúncia de qualsevol català, o no català, invocant el Codi penal i la Llei de procediments espanyols, que,

segons l'Estatut són els que han de regir a Catalunya. De la qual cosa resulta, que la simple apreciació d'un jutge, en un moment donat, pot inutilitzar un, o diversos, i fins la major part, dels diputats catalans, processant-los legalment; i la Constitució catalana accepta i consagra aquesta denigrant inferioritat.

L'art. 68 és gairebé transcripció literal de l'últim paràgraf de l'art. 14 de l'Estatut, i consagra el principi que qualsevol persona, individual o col·lectiva, catalana o no catalana, fins les que no tenen res a veure amb Catalunya, a qualsevol moment pot portar el President i el Govern de la Generalitat davant el Tribunal de Garanties Constitucionals espanyol, i sotmetre'ls a un procés davant ell, no ja per suposats delictes comesos fora de l'exercici del seu càrrec, sinó precisament per actes realitzats com a Cap i com a Govern de Catalunya; cosa que representa que Catalunya en un moment donat es pot trobar amb el President i els Consellers, és a dir amb el Govern inutilitzat, per una simple denúncia acollida pel Tribunal de Garanties Constitucionals espanyol, sota l'acusació, per exemple, que un dels seus acords perjudica l'interès del denunciant; i aquest possible fet no s'ha de qualificar; perquè n'hi ha prou amb exposar-lo perquè sigui comprès que vol dir que una Constitució organitzi el territori de Catalunya a base de les restriccions que li imposa la Constitució espanyola.

No són aquests sols els articles de l'adjunt projecte que es troben en aquest cas.

Les restriccions de la Constitució espanyola imposades per la via de l'Estatut són tantes i de tal natu-

ralesa, que en algun moment han arribat a posar a la Ponència redactora i al Ple de la Comissió en la disjuntiva de redactar algun article que pot ésser titllat de il·legal, o de consagrar un principi que posaria Catalunya i la Generalitat en una situació que tampoc no s'ha de qualificar. Així succeeix, per exemple, amb el 17, redactat com ho és en el projecte, i no com l'Estatut obliga a fer-ho, perquè aquest fa responsable la Generalitat del manteniment de l'ordre públic en el territori de Catalunya, i li nega el recurs a l'efecte, de major eficàcia, que és la suspensió de garanties. És a dir, obliga la Generalitat a respondre de l'ordre públic, i a restar en una situació passiva, per manca de facultats, en els moments en què més greu pot ésser un estat de coses que requereixi normes enèrgiques de govern.

Un país pot trobar-se en situacions com la derivada d'aquests articles, quan ha de viure segons un règim imposat, però és inconcebible que sigui ell qui, en la seva pròpia Constitució, es porti a si mateix a situacions com aquestes, i això és el que una Constitució catalana hauria de fer ineludiblement si ha d'aplicar l'Estatut.

V. — Deixant de banda tot el que queda dit, la ficció, o la improcedència, de la Constitució que s'intenti fer, apareix per una altra via.

Una vegada estigués en vigència, el que hi acudís per assabentar-se de quins són els seus drets i els que Catalunya legalment pot exercir, després d'haver-la llegit, hauria de llegir l'Estatut, i després, forçosament,

la Constitució espanyola, i a la fi de les tres lectures arribaria a la conclusió que l'únic text d'eficàcia definitiva és la Constitució espanyola.

Si per a definir la manera com Catalunya està constituïda s'ha de recórrer ineludiblement a la Constitució espanyola, és evident que aquesta, i no la catalana, és la que la constitueix.

Catalunya podria tenir constitució pròpia si fos un Estat federal; llavors tindria personalitat; és a dir, seria subjecte de Dret segons el Dret Públic, i, per tant, seria constituïble.

Fora d'aquest supòsit, àdhuc per a viure amb relació coordinada amb l'Estat espanyol, només es pot donar a si mateixa una Constitució atenent-se a l'aspecte jurídic de les seves relacions amb Espanya, i rebutjant per il·legal tota llei i disposició de l'Estat espanyol que el contradigui.

Concretant-ho als fets esdevinguts, vol dir això, que Catalunya només es pot donar a si mateixa una Constitució atenent-se al que prescriuen els quatre Decrets de la Generalitat i del Govern provisional de la República Espanyola, d'abril i maig de l'any passat, i entenent que les disposicions posteriors del Govern, i les Corts de Madrid que els contradueixen, són actes unilaterals de l'Estat espanyol contraris a la situació jurídica concretada el 14 d'abril, subsistent encara a la data dels Decrets esmentats, i que, per tant, no l'obliguen.

Sobre aquesta base jurídica, no sols Catalunya pot donar-se a si mateixa una Constitució, sinó que és necessari que ho faci, perquè, prescindint-ne, esdevin-

dria un territori inconstituït; i la prova és que els dos de situació, jurídicament, més semblants que hi ha, al present, a Europa — Islàndia i Irlanda —, tenen, alhora, Estatut i Constitució.

Un Estatut que fixa els termes de relació amb l'Estat amb el qual estan unides, ço és, de naturalesa similar a la que havia de tenir el de Catalunya, segons el Decret de la Generalitat del 28 d'abril del 1931 i el del Govern provisional de la República espanyola del 9 de març del mateix any, i una Constitució que, respectant les bases de relació contingudes, constitueix el territori.

VI. — Partint de la base que l'Estatut és llei a Catalunya, només li és legalment possible el que l'Estatut permet, que és, esquemàticament, això següent:

1.º Pot organitzar, segons bases fixades a l'art. 14, uns òrgans de govern interior; ço és, els de la Generalitat.

2.º La Generalitat ha de portar a execució el nombre de disposicions de competència exclusiva de l'Estat central;

i 3.º Pot legislar sobre les matèries que l'Estatut enumera, sempre i quan s'atengui, en fer-ho, a les condicions imposades taxativament en els diferents articles que s'hi refereixen, una de les quals és que poden ésser legalment anul·lades, invocant els 19 i 121 de la Constitució espanyola.

En conseqüència, les possibilitats del Parlament català queden circumscrites a promulgar, en primer

lloc, una llei orgànica de la Generalitat, i segonament una sèrie de disposicions, que poden també dur el nom de lleis, relatives a les diferents qüestions, o matèries, condicionalment legíslables; ço és, per exemple, una llei electoral, una llei municipal, una llei o Codi civil, una llei de beneficència i sanitat interior, una llei de comptabilitat, i tantes altres que la lectura de l'Estatut ja indica.

Aquest és, doncs, l'estat legal definit per l'Estatut; i l'adjunt projecte, al qual la ponència redactora i el ple de la Comissió han fet un esforç per a aportar el màxim contingut, esporgat, dels articles que transcriuen una ficció, queda essencialment reduït a una llei orgànica de la Generalitat i a un embrió d'altres lleis que haurien d'ésser més desenrotllades, i ha impedit ésser el que deurien el forçat encaix en una fórmula constitucional inadequada.

En conseqüència, per les raons apuntades, i sotmetent com sempre el meu parer a un altre més encertat, formulo vot particular, dient que, partint de l'Estatut del 15 de setembre d'enguany:

Primer. — No procedeix redactar una Constitució per a Catalunya.

Segon. — Procedeix redactar una llei orgànica de la Generalitat i les diverses altres lleis que l'aplicació dels diferents articles de l'Estatut autoritzen en les condicions en ells mateixos prescrites.

Tercer. — L'adjunt projecte hauria de quedar reunit al seu títol iv, amb la denominació de Llei orgànica de la Generalitat.

El títol v hauria d'ésser ampliat i convertit en una

llei municipal; el VI, en una sobre els organismes i serveis de justícia; el VIII, en una altra de finances públiques, i un reduït nombre d'articles dels altres, com el V, relatiu a la bandera, i el que conté la segona declaració final, en altres tantes declaracions del Parlament.

Barcelona, 21 de desembre del 1932.

b)

AVANTPROJECTE
DE
LLEI MUNICIPAL DE CATALUNYA

Elaborat per la Secció Primera de la Comissió Jurídica Assessora del Govern de la Generalitat de Catalunya, composta dels membres següents : President : Sr. Joan Maluquer i Viladot. Vocal Ponent : Sr. Josep M. Pi i Suñyer. Vocals: Sr. Josep Roig i Bergadà; Sr. Amadeu Hurtado i Miró; Sr. Santiago Gubern i Fàbregas; Sr. Josep Xirau i Palau; Sr. Ramon Coll i Rodés. Secretari Tècnic : Sr. Josep Quero i Molares.

EXPOSICIÓ

Constituïda la Secció encarregada de l'avantprojecte de Llei municipal, el 19 de gener últim, ha treballat intensament en la seva redacció, que avui tinc l'honor de trametre-us en nom d'aquella.

L'obra realitzada haurà, sens dubte, patit de la rapidesa de la seva elaboració, però ha cregut la Comissió, que més valia presentar una Llei municipal imperfecta, que fes possible la discussió parlamentària immediata, per tal de poder procedir a unes eleccions municipals, que no pas, per desig de perfecció, oferir tardívolament un text legal depurat, però inútil, tenint en compte que el Parlament hauria hagut d'avançar-se a la seva publicació.

L'avantprojecte s'inspira en un principi fonamental : l'autonomia del Municipi, i és natural que fos així, si es pensa que jurídicament i pràcticament avui no és discutible la necessitat de l'enfortiment del Municipi, entitat reguladora dels interessos locals, amb personalitat pròpia i independent dintre dels límits de la seva competència. Per altra part, l'autonomia dels Municipis és un dels principis de l'organització político-administrativa establerta en la Constitució de la República i en l'Estatut de Catalunya, base i fonament de la nostra estructura política dintre de l'Estat.

Però l'autonomia municipal no donaria cap rendiment si els Municipis no estaven dotats d'un sistema de govern eficient, que permeti una administració

ràpida i sense complicacions, i que faci de l'Ajuntament el gestor honest i capacitat dels serveis i funcions de la comunitat local. Per aquestes raons s'estableixen en l'avantprojecte tres formes de govern, i es dóna accés al poble per mitjà del referèndum, perquè atregui a ell la decisió última de qüestions de primordial importància.

A aquests principis que es tradueixen en l'articulat de l'avantprojecte, cal afegir l'estreta responsabilitat dels gestors municipals, que és definida àmpliament, per tal que la comunitat i el ciutadà particular estiguin garantits en llurs drets.

Per últim, la Secció ha cregut convenient no articular el que es refereix a tributació i exaccions municipals, donada la impossibilitat de preveure el seu règim, fins i tant que no es fixin les relacions entre la Hisenda local i la de la Generalitat, i la d'aquesta amb la de l'Estat, en virtut del traspàs de serveis.

La Secció ha acordat designar el senyor Josep M.^a Pi i Sunyer perquè informi davant del Govern de la Generalitat, si aquesta ho demana, en qualitat de Ponent, i li faciliti, mitjançant els seus aclariments, l'examen i resolució de les qüestions plantejades.

La qual cosa tinc l'honor de posar al vostre coneixement, als oportuns efectes.

Visqueu molts anys.

Barcelona, 4 d'abril del 1933.

JOAN MALUQUER I VILADOT

Honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.

TÍTOL I

TERRITORI MUNICIPAL

ART. 1.^r Els Municipis de Catalunya, el territori dels quals constitueix el respectiu terme municipal, seran autònoms en les matèries de llur competència.

ART. 2.ª Els termes municipals podran ésser modificats:

- a) Per agregació total a un o diversos Municipis.
- b) Per segregació de part d'un terme municipal que passi a formar Municipi.
- c) Per agrupació de diverses parts de termes municipals que constitueixin Municipi.
- d) Per segregació de part d'un terme municipal que s'ajunti a un o diversos termes confrontants.

ART. 3.^r Qualsevol modificació de terme municipal exigirà la conformitat dels Ajuntaments interessats, i de la majoria d'electors de cada Municipi i de la part o parts que vulguin segregar-se.

No serà necessària la conformitat dels electors quan, en els casos d'agregació parcial, els Ajuntaments l'acordin, fonamentant-se en la realitat de la convivència i confusió dels nuclis de població o en la circumstància d'estar situat el territori objecte de la segregació, dintre de l'altre terme municipal.

ART. 4.^t Perquè els acords sobre variació dels termes municipals siguin executius, caldrà que els Ajuntaments interessats pactin sobre les obligacions, drets i interessos de cadascun, a fi d'evitar conflictes futurs. Determinaran en els pactes la població capital del Municipi i, en el cas d'agregació total, el nom del nou Municipi.

S'entén sempre que el nou Municipi succeeix al totalment o parcialment agregat en els seus drets i obligacions en la part convinguda que, a manca d'estipulació, serà proporcional al nombre d'habitants de la part agregada en relació a la resta que no se li agrega.

ART. 5.e La modificació dels termes municipals podrà efectuar-se per una Llei, previ informe dels Ajuntaments afectats, quan els serveis municipals ho aconsellin. La Llei donarà un termini als Ajuntaments perquè es posin d'acord, en cas d'agregació parcial, sobre les divisions de béns i obligacions respectives, i el Govern de la Generalitat resoldrà les divergències que se suscitin.

ART. 6.e Contra els acords sobre modificació de termes municipals, referits en l'art. 3.^r, hi haurà recurs contenciós administratiu, previ el de reposició, en la forma determinada en el títol XIV d'aquesta Llei.

ART. 7.e La delimitació i fitació de termes municipals es practicarà per una representació numèrica igual de cada Ajuntament, presidida pel Conseller en Cap, i de la qual formaran part, a més, dos veïns. Podran acompanyar-la els propietaris dels terrenys del límit del terme, que seran citats. Hi assistirà també el Secretari de cada Ajuntament.

De les operacions de delimitació s'aixecarà acta, en la qual s'expressarà, amb precisió, el curs de la línia jurisdiccional, així com les al·legacions o manifestacions dels concurrents, en cas de divergència sobre els aspectes de fet o de dret, relatius a aquella línia.

Les expressades divergències les resoldrà el Conseller de Governació de la Generalitat, previs els informes dels organismes tècnics. Contra la seva resolució es donarà recurs contenciós administratiu, en única instància, davant del Tribunal de Cassació de Catalunya.

Sempre que es pugui, la línia terminal es marcarà amb pedres numerades correlativament, que portaran les inicials de cada Municipi. Dels termes que voregin el mar, aquest serà la línia límit.

ART. 8.^è Per a canviar el nom d'un poble, àdhuc en el cas previst a l'art. 4.^t, caldrà que, ultra acordar-ho l'Ajuntament, ho aprovi el Municipi, mitjançant referèndum, el resultat del qual es posarà a coneixement del Govern de la Generalitat.

TÍTOL II

MANCOMUNITATS DE MUNICIPIS

ART. 9.^è Els Municipis podran associar-se per a complir algun o alguns dels fins que els assigna aquesta Llei, així com per a sol·licitar i explotar obres o serveis de la competència municipal.

L'Estat, la Generalitat, els altres organismes locals

i les societats i particulars podran participar en l'explotació de les obres i serveis de la Mancomunitat.

ART. 10. El Govern de Catalunya fomentará i estimulará la creació de Mancomunitats que tinguin per objecte l'explotació d'obres i serveis industrials d'interès i utilitat per als Municipis mancomunats.

ART. 11. Els Estatuts de la Mancomunitat seran aprovats per cadascun dels Ajuntaments i Corporacions, i hauran d'expressar:

- a) Denominació, domicili i durada.
- b) L'objecte o objectes de les Mancomunitats.
- c) Les aportacions i compromisos, drets i deures dels associats.
- d) La manera de designar i revocar els representants o administradors de la Mancomunitat.
- e) La forma de liquidació de la Mancomunitat i les seves relacions amb els Ajuntaments interessats i elements que la formin. El Pressupost i comptes de la Mancomunitat hauran d'ésser publicats.

ART. 12. La Mancomunitat tindrà plena personalitat jurídica per a obligar-se, i podrà contractar emprèstits en les mateixes condicions que els Municipis.

Art. 13. Serà obligatòria l'associació d'Ajuntaments per a sostenir un Secretari comú, quan en alguna de les Corporacions ascendeixi el sou legal del Secretari a més del 20 per roo del Pressupost anual ordinari, sempre que la proximitat dels respectius termes municipals ho permetin. El Conseller de Governació, d'ofici o a instància dels Ajuntaments, decretarà l'agrupació, i contra el seu acord hi cabrà el mateix recurs a què al·ludeix l'art. 7.^è

TÍTOL III

DE LA POBLACIÓ, DE L'EMPADRONAMENT
I DEL CARNET D'IDENTITAT

CAPÍTOL I

De la població

ART. 14. Els habitants dels termes municipals es divideixen en residents i transeünts. Els residents són veïns o domiciliats.

És veí, el ciutadà de la República emancipat que resideix habitualment en el terme i està inscrit en el seu Padró, i domiciliats, els que sense estar emancipats resideixen habitualment en el terme, formant part d'una casa o família.

És transeünt, el ciutadà no comprès en els anteriors casos, que es trobi accidentalment en el Municipi.

ART. 15. La persona sota la dependència de la qual n'hi haguessin d'altres, o que visqui sola, independent, s'anomena cap de casa, sigui o no veí, i espanyol o estranger.

ART. 16. La representació de la casa la té el seu cap. Les autoritats municipals s'hauran d'entendre amb ell per al compliment dels serveis la prestació dels quals pugui ésser reclamada legítimament.

ART. 17. Els habitants dels termes municipals vénen obligats a contribuir al sosteniment de les càr-

regues legalment imposades per la Municipalitat. Els veïns posseeixen el dret de participar en els aprofitaments de caràcter comunal en la forma que regulin els organismes competents.

ART. 18. Tots els habitants del terme municipal, o qualsevol interessat, encara que no hi habiti, tenen acció per a exercitar els recursos de què parla el títol XIV d'aquesta Llei, així com per a denunciar i perseguir els Regidors, Agents i Empleats municipals que incorreguessin en responsabilitats.

ART. 19. En tot el que faci referència a l'administració econòmica municipal i als drets i deures que neixen per als seus residents, tindran la consideració de propietaris de les finques que conreen, ocupin o administrin:

1.ª Els administradors, apoderats o encarregats dels propietaris forans, sens perjudici dels casos següents, ja sigui que en nom i per compte d'aquests dirigeixin algun establiment agrícola, industrial o mercantil, obert en el Municipi, o es limitin al cobrament i recaptació de rendes.

2.ª Els arrendataris, parcers o masovers de finques rústiques, resideixin o no en el Municipi els propietaris o administradors.

3.ª Els llogaters de finques urbanes, quan estiguin arrendades a una sola persona, i el propietari, administrador o encarregat no resideixi en el Municipi.

ART. 20. Els estrangers amb residència habitual tindran els mateixos drets i obligacions que els veïns o domiciliats, llevat els de caràcter polític.

ART. 21. La qualitat jurídic-administrativa municipal d'una persona vindrà determinada pel que resulti del Padró municipal.

CAPÍTOL II

De l'empadronament

ART. 22. El Padró municipal és un instrument públic i feaent per a tota classe d'efectes administratius.

ART. 23. El Padró municipal serà confeccionat cada cinc anys, i es rectificarà diàriament amb les inscripcions i eliminacions que procedeixin, en virtut dels acords que vagin prenent els organismes municipals competents. En tot cas, el dia 1.^r de desembre, el Conseller en Cap farà arribar a coneixement del poble l'obligació ineludible, en què es troben tots els habitants, de figurar inscrits en el Padró. Per tot el mes de desembre, l'expressat document estarà a la Secretaria municipal, a disposició de qui vulgui examinar-lo, durant les hores hàbils.

ART. 24. Els habitants de Catalunya han de constatar empadronats en algun dels seus Municipis. L'obligació afecta els que resideixin en un terme, i responen del seu estricte compliment els caps de casa. Idèntica obligació existeix per a declarar les causes d'alteració, eliminació o canvi, inclús el de domicili. Pel que afecta als incapacitats o morts, l'obligació de declarar aquells canvis serà de llurs representants legals o causaherents.

ART. 25. Ningú no pot ésser veí de més d'un Municipi. El q ue tingué residència alternativa podrà, a més, optar per qualsevol dels Municipis on resideixi. A manca d'opció expressa s'entendrà veí d'aquell Municipi on resideixi més temps durant l'any.

Si, per qualsevol circumstància, un espanyol tingué la condició de veí de més d'un terme, serà únicament vàlida la declaració darrera, i quedaran anul·lades totes les anteriors.

Als sis mesos de residir efectivament en un terme un espanyol emancipat, podrà demanar que se'l declari veí. Serà també declarat així, d'ofici, tot espanyol emancipat que porti almenys dos anys de residència fixa en el terme. Igual declaració es farà respecte a qui exerceixi càrrec públic, qualsevol que sigui el temps de residència.

El veïnatge d'aquest article no és l'esmentat per l'art. 4.^r de l'Estatut de Catalunya, que serà regulat per una Llei especial.

ART. 26. Els organismes municipals que tinguin sota llur cura l'administració i govern del terme, seran els competents per a fer totes les declaracions de dret relacionades amb l'empadronament. Contra els acords que prenguin cabran els recursos a què es refereix el títol XIV d'aquesta Llei.

ART. 27. Els Ajuntaments enviaran tots els anys, abans del dia 1.^r de març, a la Generalitat de Catalunya, un resum numèric del Padró d'habitants, classificats en la forma que aquesta determini.

CAPÍTOL III

Carnet d'identitat

ART. 28. En relació amb el Padró municipal i Registre municipal de la població, si la Generalitat de Catalunya disposa que s'implanti, com a document complementari del Padró, s'establirà en cada terme el carnet d'identitat.

ART. 29. L'obtenció de l'esmentat carnet serà obligatòria per a tots els habitants majors de catorze anys i contindrà les dades i indicacions que el Govern de la Generalitat determini.

Anualment, el carnet d'identitat, haurà d'ésser visat a la Secretaria de cada Ajuntament.

El seu cost no podrà en cap cas excedir de 10 ptes., i el preu estarà en relació amb la cèdula personal de l'interessat.

TÍTOL IV

*DELS ORGANISMES MUNICIPALS
I DE LES ATRIBUCIONS LLURS*

ART. 30. Els organismes municipals seran distints segons es tracti de Municipis de més de 5,000 habitants, de 500 a 5,000, de menys de 500 i de població disseminada.

CAPÍTOL I

Municipis de més de 5,000 habitants

ART. 31. Per al govern i administració dels pobles de més de 5,000 habitants hi haurà en cada Municipi un Ajuntament amb el seu Conseller en Cap, President d'aquest; Consellers municipals i Regidors. Els Consellers constitueixen el Consell de Govern municipal i la totalitat de Regidors, la Corporació municipal en ple. El Secretari de l'Ajuntament formarà part de a Corporació municipal.

Secció 1.ª

Del Conseller en Cap

ART. 32. El Conseller en Cap és el primer magistrat i director de l'Administració municipal. Presideix la Corporació municipal en ple i el Consell del Govern municipal, i és executor dels acords d'ambdós organismes. Exerceix les funcions determinades en l'art. 37 i representa la Generalitat de Catalunya quan aquesta, per casos concrets, no l'hagi delegada en una altra persona o autoritat.

ART. 33. El Conseller en Cap serà elegit per la Corporació municipal, entre els Regidors que la constitueixin o entre els electors, amb capacitat per a ésser

Regidor. En el cas primer serà suficient que l'elegit obtingui la majoria absoluta de vots de la Corporació. En el segon, dues terceres parts del total dels dits vots.

Si no s'assoleix el *quòrum*, es procedirà en les dues sessions posteriors a nova elecció, i serà definitiu el resultat de la darrera votació, encara que en aquesta no s'arribés al total necessari.

ART. 34. Les incapacitats o incompatibilitats per a ésser Conseller en Cap són les mateixes que les establertes per als Regidors.

ART. 35. L'elecció de Conseller en Cap es farà a la primera sessió de cada renovació municipal.

La reelecció serà vàlida si el designat pot ésser Regidor en procedir-se a la nova elecció per al càrrec.

Sempre que es produeixi la vacant definitiva del càrrec de Conseller en Cap, serà convocada immediatament la Corporació municipal en ple, per a procedir a la seva elecció.

ART. 36. El càrrec de Conseller en Cap serà remunerat. Cada Ajuntament fixarà la quantitat que estimi procedent, atesa la importància de la població respectiva i quantia dels pressupostos municipals.

ART. 37. En concepte de Cap de l'Administració municipal i President de l'Ajuntament, correspondrà al Conseller en Cap:

1.ª Convocar i presidir les sessions.

2.ª Determinar l'ordre en els debats de les sessions i decidir, amb vot de qualitat, els empats. Però si el President no creu urgent resoldre l'afer que hagi motivat l'empat, s'ajornarà la votació per a la sessió

pròxima, i si aquest es reproduís, el seu vot decidirà, en concepte de vot de qualitat, la qüestió.

3.e Publicar i executar tots els acords dels organismes municipals, i prendre les mesures oportunes per a llur compliment.

4.e Suspendre els acords en els casos i dintre el termini a què es refereix l'art. 308 d'aquesta Llei.

5.e Representar el Municipi, Corporacions i establiments que d'ell depenguin, en tota mena d'actes i davant les autoritats i jurisdiccions de totes classes.

6.e Ordenar els pagaments que s'efectuïn amb fons municipals.

D'aquestes funcions en serà directament responsable el Conseller en Cap, el qual no podrà fer l'ordenació si no hi ha consignació per a pagar, ni donar l'ordre sense estar el pagament justificat, ni destinar recursos municipals a fins distints dels fixats en Pressupost.

Únicament en el cas d'extraordinària gravetat, produïda per calamitats públiques o greu trastorn de l'ordre públic, podrà el Conseller en Cap disposar pagaments, sens perjudici de reunir immediatament la Corporació municipal en ple, per a donar-n'hi compte.

7.e Corregir i sancionar les manques d'obediència o respecte a la seva autoritat, i les infraccions d'ordenances, reglaments i bans dictats per al règim de la vida del Municipi, d'acord amb el que disposa l'art. 38.

8.e Ordenar la tramesa immediata als Tribunals i autoritats, dels expedients a què facin referència els recursos de tota mena, contra resolucions o providències preses per l'Ajuntament o autoritats municipals.

9.e Inspeccionar tots els serveis municipals i el

funcionament d'oficines, i imposar, si s'escau, suspensió d'empleu fins al màxim de quinze dies als funcionaris.

10. Dirigir la policia urbana i rural, i dictar bans i ordenances, quan tingui competència per a fer-ho.

11. Rendir els comptes de l'administració del Patrimoni municipal i de la gestió dels seus pressupostos.

12. Concedir o denegar, dintre de la seva competència, permisos per a actes que hagin de tenir lloc a l'aire lliure, o reunions que els exigeixin d'acord amb la Llei.

13. Executar els serveis delegats que li siguin encomanats per la Generalitat de Catalunya.

14. Nomenar, corregir, suspendre i separar els guàrdies i agents armats del Municipi, i donar-ne compte al Consell de Govern municipal.

15. Convocar eleccions complementàries en el cas previst en aquesta Llei.

16. Qualsevol altra facultat que li sigui atorgada per les lleis, les ordenances o acords municipals.

ART. 38. El Conseller en Cap, els seus delegats i el Consell de Govern municipal o Ajuntament ple en poblacions de menys de 5,000 habitants, podran sancionar les manques d'obediència i respecte a l'autoritat del Conseller en Cap, i les infraccions d'ordenances, reglaments i bans de bon govern, amb multes que podran arribar a 500 ptes., en les poblacions que passin de 100,000 habitants; a 400, en les de 50,000 a 100,000; a 300, en les de 25,000 a 50,000; a 100, en les de 5,000 a 25,000, i fins a 100 pessetes, en les de menys de 5,000 habitants.

Per al cobrament de les esmentades multes, sens perjudici dels recursos normals que contra la imposició càpiga formular, podrà aplicar-se el procediment d'apremi, de conformitat amb els reglaments vigents en la matèria.

ART. 39. El Conseller en Cap complirà les funcions que li siguin delegades per la Generalitat o pel Poder de la República, i procurarà que tots els serveis que incumbeixin a aquells es prestin amb la major eficàcia, d'acord amb les Lleis, i prendrà especial cura al manteniment de l'ordre i seguretat dels veïns.

ART. 40. La Generalitat de Catalunya pot donar mandat exprés a autoritat distinta del Conseller en Cap, pel compliment dels serveis que no corresponen a l'esfera privativa dels Ajuntaments, si aquell s'hagués negat a obeir les ordres rebudes, o les complís en forma deficient; tot això sens perjudici de les altres mesures que pogués prendre el Govern de la Generalitat.

Aquesta delegació especial no autoritzarà el Delegat per intervenir en els afers propis de l'Ajuntament.

Secció 2.^a

Del Consell de Govern municipal

ART. 41. El Consell de Govern municipal és l'organisme que regeix i administra el Municipi.

Està format pel Conseller en Cap-President, i els Consellers municipals, que seran en nombre distint, segons la següent escala de població:

En Municipis fins a 25,000 habitants, 4 Consellers municipals.

En Municipis de 25,000 a 50,000 habitants, 5 Consellers municipals.

En Municipis de 50,000 a 75,000 habitants, 6 Consellers municipals.

En Municipis de 75,000 a 100,000 habitants, 7 Consellers municipals.

En Municipis de més de 100,000 habitants, 8 Consellers municipals.

ART. 42. L'elecció dels Consellers municipals s'efectuarà immediatament després d'haver tingut lloc la de Conseller en Cap.

Totes elles es faran mitjançant votació secreta.

En les eleccions de Consellers municipals es votarà la següent forma:

Ajuntaments que tinguin dret a 4 Consellers municipals, 3.

En els que en tinguin 5, 4.

En els que en tinguin 6, 4.

En els que en tinguin 7, 5.

En els que en tinguin 8, 6.

ART. 43. La jerarquia dels Consellers municipals vindrà establerta per l'ordre amb què han estat elegits. El primer Conseller municipal substituirà el Conseller en Cap, i, successivament, cada Conseller municipal serà substituït pel que segueixi en nombre d'ordre.

Els Consellers municipals seran substituïts, en el seu cas, pels Regidors de major a menor votació, i, en cas d'empat, pels de major edat.

ART. 44. El Conseller en Cap i els Consellers mu-

nicipals no podran absentar-se del terme municipal per més de vuit dies, sense llicència del **Consell** de Govern municipal.

No podran disfrutar de llicència simultàniament, més de la meitat dels membres que componen el **Consell** de Govern municipal.

ART. 45. El **Consell** de Govern distribuirà les funcions i serveis de la competència municipal, en forma que cada Conseller regeixi un dels grups en què l'administració de l'Ajuntament es divideixi. El Conseller en Cap podrà prendre, sota la seva cura, un d'aquests grups o limitar-se a tenir la presidència del **Consell** de Govern, a més de les funcions que per raó del seu càrrec li pertoquen.

ART. 46. La divisió de funcions municipals s'entendrà feta per a la totalitat del territori del Municipi.

Amb tot, per a la major eficiència dels serveis, podran establir-se divisions territorials, al front de cada una de les quals hi haurà un funcionari municipal que dependrà exclusivament dels Consellers competents.

ART. 47. Els Consellers municipals regiran els respectius Departaments, prenent les mesures que estimin necessàries per al bon desenvolupament de les funcions a complir.

Les resolucions preses pels Consellers, referents als serveis que regeixin, hauran d'ésser aprovades, a llur proposta, pel **Consell** municipal, excepte les que siguin estrictament reglamentàries.

ART. 48. El càrrec de Conseller municipal serà obligatori i remunerat, d'acord amb les normes de l'art. 36.

Secció 3.ª

De la Corporació municipal en ple

ART. 49. Els Regidors seran elegits per sufragi universal, directe, igual i secret, de conformitat al que disposin les Lleis electorals.

ART. 50. La renovació de l'Ajuntament es farà per meitat cada dos anys. El càrrec de Regidor en durarà quatre. En la primera renovació, el sorteig determinarà els Regidors que hagin de cessar en el càrrec.

ART. 51. El nombre de Regidors d'elecció popular serà el següent:

Ajuntaments de 501 a 1,000 habitants, 5 Regidors.

Ajuntaments de 1,001 a 3,000 habitants, 7 Regidors.

Ajuntaments de 3,001 a 5,000 habitants, 8 Regidors.

Ajuntaments de 5,001 a 10,000 habitants, 10 Regidors.

Ajuntaments de 10,001 a 15,000 habitants, 12 Regidors.

Ajuntaments de 15,001 a 20,000 habitants, 14 Regidors.

Ajuntaments de 20,001 a 30,000 habitants, 16 Regidors.

Ajuntaments de 30,001 a 40,000 habitants, 18 Regidors.

Ajuntaments de 40,001 a 50,000 habitants, 20 Regidors.

L'Ajuntament de Barcelona es compondrà de 40 Regidors.

En els Ajuntaments de Consell obert, tots els veïns tenen la categoria de Regidors.

ART. 52. La convocatòria de les eleccions en el cas de renovació biennal correspondrà al Govern de la Generalitat de Catalunya. La convocatòria serà feta durant el penúltim mes del mandat que estigui pròxim a finir.

ART. 53. Les vacants definitives que sobrevinguin dintre l'Ajuntament seran cobertes mitjançant eleccions, si el seu nombre depassa la tercera part del total de Regidors que cada Municipi ha de tenir.

La convocatòria per a les eleccions complementàries serà feta pel Conseller en Cap, dintre del termini de quinze dies següents al que s'hagi produït la darrera vacant, fora del cas en què aquesta tingui lloc dintre dels sis mesos abans de la renovació de l'Ajuntament. Els Regidors elegits exerciran el càrrec pel temps que hauria correspost exercir-lo als seus respectius antecessors.

El Conseller en Cap donarà compte de la convocatòria al Govern de la Generalitat.

ART. 54. Cada Municipi formarà, per als efectes de l'elecció, un districte únic, subdividit en el nombre de Col·legis que preceptuï la legislació electoral.

ART. 55. El càrrec de Regidor és obligatori, i podrà ésser remunerat mitjançant dietes d'assistència a les sessions del ple de l'Ajuntament, d'acord amb les normes de l'art. 36.

ART. 56. Per a ésser Regidor és necessari estar

inscrit en el Cens electoral del Municipi, saber llegir i escriure i tenir vint-i-tres anys d'edat.

ART. 57. Estan incapacitats per a ésser Regidors:

1.ª Els que estiguin interessats en contractes o subministraments dintre del Municipi, per compte d'aquest o d'organismes de caràcter públic. Si l'interès consisteix en ésser accionista d'entitat lligada de manera directa amb la contracta, s'entén que la incapacitat va referida a qui tingui caràcter de Gerent, Conseller o Administrador, o part en el capital social que depassi del 25 per 100 del seu total.

2.ª Els que tinguin litigi de qualsevol mena, així administratiu com judicial o contenciós, amb l'Ajuntament o amb establiment que d'ell depengui; i els que siguin representants de persona que es trobi en aquell cas.

3.ª Els deutors de qualsevol caràcter a fons municipals, incursos en procediment d'apremi.

ART. 58. El càrrec de Regidor és incompatible:

1.ª Amb el de Notari, Registrador de la Propietat o qualsevol de categoria judicial.

2.ª Amb l'exercici de funcions públiques retribuïdes, de caràcter permanent, encara que es renunciï als havers, exceptuant-se el Professorat de tota mena, que serà compatible amb l'exercici del càrrec.

3.ª Amb la Gerència, Direcció, Administració o Representació d'entitats o empreses que tinguin concertats amb l'Ajuntament subministraments o contractes o que hi posseïxin relacions que puguin oferir un caire econòmic.

ART. 59. Poden excusar-se d'ésser Regidors:

1.ª Els físicament impeditos.

2.ª Els que tinguin més de seixanta anys.

3.ª Els que en un període que no excedeixi d'un any a la designació, hagin exercit un altre càrrec públic d'elecció popular.

ART. 60. Si un Regidor electe que es trobi en algun dels casos d'incompatibilitat abans indicats, no justifica, abans de constituir-se la Corporació municipal en ple, que ha renunciat al càrrec incompatible, s'entendrà que abandona el de Regidor, declarant l'Ajuntament la vacant en la sessió de constitució.

ART. 61. Si la causa d'incompatibilitat sobrevinqués en l'exercici del càrrec, la manifestació indicada s'haurà de fer dintre dels vuit dies següents, i presentarà al Conseller en Cap la justificació d'haver renunciat l'altre càrrec.

ART. 62. Si un Regidor s'incapacita durant l'exercici del càrrec, per trobar-se incurs en algun dels casos a què es refereix l'art. 57 o per haver recaigut sentència dels Tribunals que imposi inhabilitació per al càrrec, farà la declaració de vacant per l'Ajuntament en ple, en la primera sessió que celebri.

ART. 63. A la Corporació municipal en ple correspon resoldre sobre incapacitats, incompatibilitats, excuses o pèrdua de condicions per al càrrec, declarant les vacants que en siguin conseqüència.

Contra els acords que en aquest sentit prengui es donaran els recursos a què es refereix el títol XIV d'aquesta Llei.

ART. 64. Si a conseqüència de destitucions o suspensions decretades pels Tribunals de Justícia, es reduís el nombre de Regidors a dues terceres parts dels

que componen de dret la Corporació, seran convocades eleccions d'acord amb les normes de l'art. 53.

Fins que els nous Regidors hagin pres possessió del càrrec, els acords municipals seran vàlids si són votats per la majoria dels Regidors en exercici.

CAPÍTOL II

Municipis de 501 a 5,000 habitants

ART. 65. Per al govern i administració de pobles de la categoria d'habitants indicada hi haurà, en cada Municipi, un Ajuntament amb un Conseller en Cap, President de la Corporació, Consellers municipals, Regidors i Secretari.

Secció 1.ª

Del Conseller en Cap

ART. 66. Seran d'aplicació al Conseller en Cap els arts. 32 a 38 d'aquesta Llei, exceptuades les disposicions que es refereixin al Consell de Govern Municipal.

Secció 2.ª

Dels Consellers municipals

ART. 67. El nombre dels Consellers municipals i el procediment per a l'elecció seran els determinats en el cap. I d'aquest títol.

Els Consellers municipals se substituiran en la forma assenyalada en l'art. 43.

Serán aplicables als Consellers municipals els articles 44 al 48, i l'Ajuntament en ple exercirà les facultats atribuïdes al Consell de Govern.

ART. 68. Els Consellers municipals serán Presidents de les Comissions municipals de les quals formin part i dirigiran els afers encomanats a aquestes.

Secció 3.^a

De l'Ajuntament

ART. 69. L'Ajuntament estarà format per tots els Regidors.

ART. 70. Serán aplicables als Ajuntaments a què es refereix aquest capítol, els arts. 49 al 64 de la Llei.

CAPÍTOL III

Municipis de població fins a 500 habitants

ART. 71. Aquests Municipis funcionaran en règim de Consell obert, i tindran la categoria de Regidors tots els veïns.

ART. 72. El Consell obert es reunirà el dia fixat en aquesta Llei per a la constitució dels Ajuntaments.

En aquesta reunió, que serà presidida pel veí de

més edat del poble, s'elegirà una Junta veïnal formada per un President i dos Vocals.

El President serà el que hagi obtingut més sufragis en l'elecció. Cada elector podrà solament votar dos noms.

ART. 73. La Junta veïnal administrará els interessos de la vila i complimentará els acords que el Consell obert prengui.

El Consell obert funcionarà de la mateixa manera que la Corporació municipal en ple, prèvia convocatòria en la forma de consuetud.

CAPÍTOL IV

Municipis de població disseminada

ART. 74. Aquests Municipis es governaran pel règim de Consell obert, quan llur població no excedeixi de 500 habitants; els altres, pel sistema fixat en el cap. II d'aquest títol.

ART. 75. Les eleccions en aquests Municipis tindran lloc en els diferents nuclis que els componen, que per als efectes electorals constituïran un districte separat, amb col·legi únic.

ART. 76. La Corporació municipal designarà un Regidor Delegat per a cada nucli, que tindrà al seu càrrec la cura i desenvolupament dels serveis.

Les seves facultats seran fixades per la Corporació.

Aquesta podrà reservar al Conseller en Cap la darrera decisió de cada assumpte.

TÍTOL V
RÈGIM ELECTORAL

CAPÍTOL I

Principis generals

ART. 77. Seran electors i elegibles, en cada Municipi, tots els espanyols, d'un i altre sexe, majors de vint-i-tres anys, que portin almenys un any de residència en el terme, i que figurin en les Llistes electorals del Municipi.

L'elector acreditarà la seva personalitat exhibint el carnet d'identitat, si estigués implantat, o la cèdula personal o altre document que la mesa electoral estimi bastant.

ART. 78. Als Ajuntaments que es componin de fins a deu Regidors l'atribució de llocs es farà de la següent manera:

Si se n'han d'elegir tres, dos i un; si quatre, tres i un; si cinc, tres i dos.

Els llocs seran adjudicats als candidats de majoria i minoria que hagin obtingut més sufragis. Totes les operacions electorals de l'escrutini fins a la proclamació de candidats seran fetes de conformitat amb la Llei electoral.

En els altres Ajuntaments s'estarà al sistema establert en els articles següents.

ART. 79. Les eleccions municipals es faran per llistes concurrents, cadascuna de les quals portarà necessàriament la denominació, representació o emblema del partit, agrupació política, associació, entitat, persona individual o nucli d'elles, que la patrocini.

ART. 80. El candidat a Regidor haurà de figurar en una sola llista. Si fos inclòs en més d'una, optarà expressament davant de la Junta del Cens, i a manca d'opció, es considerarà candidat de la llista presentada en primer lloc.

ART. 81. Els partits o agrupacions polítiques que vulguin concórrer a l'elecció presentaran llurs llistes subscrietes per la Junta, Comitè directiu o representació legal de l'entitat. Els ciutadans que sense formar partit aspiren a prendre part a l'elecció caldrà que demostrin l'adhesió d'un nombre d'electors superior al 5 per 100 del Cens electoral de la població. Altrament, la Junta Municipal del Cens no prendrà en consideració la demanda.

ART. 82. Cap partit, entitat, agrupació o ciutadà no podrà presentar més d'una llista per cada elecció.

ART. 83. La presentació de llistes serà feta davant de la Junta Municipal del Cens, personalment o mitjançant apoderat, dos diumenges abans del designat per a l'elecció activa.

ART. 84. El candidat, personalment, o per mitjà d'apoderat, haurà d'acceptar davant de la Junta del Cens i farà, si s'escau, l'opció de l'art. 80.

ART. 85. La llista serà presentada, per duplicat, a la Junta Municipal del Cens, i el Secretari d'aquesta, després de l'oportuna comprovació, tornarà un dels

exemplars amb una diligència, on consti la data i l'hora de la presentació.

El qui proposi la llista donarà el nom i el domicili d'un representant amb casa oberta a la localitat, el qual serà l'encarregat de realitzar totes les gestions oficials que afectin la candidatura, i el cridat a rebre les notificacions que se li hagin de fer.

Cada llista portarà un número correlatiu, segons 'ordre de presentació.

Finit el termini de presentació de llistes la Junta Municipal del Cens les exposarà al públic.

ART. 86. El diumenge anterior a l'elecció, la Junta Municipal es reunirà en sessió pública i proclamarà oficialment les llistes admeses, amb l'expressió del nom de les agrupacions que les hagin produïdes, emblemes que s'han presentat i noms dels candidats que continguin. La Junta acordarà l'admissió o el refús dels emblemes reproduïts en les llistes.

De l'ocorregut en l'acte i de les protestes que es formulin s'aixecarà l'oportuna diligència, en forma d'acta, la qual, signada per tots els components de la Junta Municipal, serà tramesa a la Generalitat de Catalunya i a l'Ajuntament.

ART. 87. Dintre els tres dies següents al de la proclamació de llistes, aquestes seran fetes públiques al tauló d'anuncis de les Cases Consistorials.

ART. 88. El representant de cada llista té dret a nomenar apoderats i, a la vegada, designar intervents, que no podran ésser més d'un i un suplent, en el cas de no assistència del titular, per a cada mesa electoral.

CAPÍTOL II

De la papereta electoral

ART. 89. La Junta Municipal del Cens fixarà la grandària que han de tenir les paperetes que els partits utilitzin.

Serán impreses en paper blanc, llis, no transparent i de to uniforme. Portaran el número d'ordre que els hagi estat assignat per la Junta Municipal en fer-se'n la presentació, el nom de l'entitat, partit o agrupació corresponent, i el nom dels candidats, i un emblema gràfic si ho creuen convenient.

ART. 90. La Junta Municipal del Cens podrà prendre els acords oportuns per a esmenar errors, corregir deficiències i solucionar les dificultats que puguin sorgir. Els seus acords seran inapel·lables.

ART. 91. El dilluns anterior a les eleccions, el representant de cada llista lliurarà a la Junta Municipal, autoritzat amb la seva signatura, el model de les candidatures que hagin d'ésser emprades.

ART. 92. La Junta Municipal trametrà un exemplar de cada llista, segellat i signat pel Secretari, a cada mesa electoral, juntament amb els impresos que aquesta hagi d'estendre.

CAPÍTOL III

Dels escrutinis

ART. 93. L'escrutini tindrà lloc, en sessió pública, després que la mesa hagi votat. El President treurà de l'urna les paperetes, una a una, i llegirà el número d'ordre del partit, entitat o agrupació que ha de figurar al cap de la papereta, i col·locarà una damunt de l'altra, les corresponents a una mateixa llista.

Immediatament serà fet el recompte de vots de cada llista.

ART. 94. Els electors no podran addicionar noms a la llista ni esborrar-ne cap dels que aquesta contingui.

Les addicions o supressions que apareguin en contra d'aquest precepte es tindran per no fetes.

ART. 95. Acabat l'escrutini, se n'aixecarà acta, en la qual seran consignades les incidències ocorregudes, l'expressió de les protestes presentades i les resolucions preses per la mesa electoral.

L'esmentada acta, així com les llistes de votació, seran remeses a la Junta Municipal del Cens i a l'actualment nomenada Junta Provincial, mentre no es creï un organisme que la substitueixi.

ART. 96. La mesa electoral farà col·locar a la porta del col·legi una certificació del resultat de l'escrutini, on constaran els vots de cada llista.

Els Aparentats i Interventors tenen el dret de de-

manar certificació de l'escrutini, que la mesa haurà de facilitar a l'acte.

La Junta Municipal podrà reclamar de l'Ajuntament respectiu que faciliti personal perquè auxiliï les meses, i en aquest cas l'Ajuntament ho haurà d'acordat així, i proveir cada funcionari d'un nomenament que anirà signat pel Conseller en Cap i serà títol perquè la mesa utilitzi oficialment el servei de qui el presenti.

ART. 97. Les Juntes Municipals faran, el dijous següent a l'elecció, l'escrutini general de les actes trametes per les meses electorals, i la proclamació de Regidors.

El resultat definitiu de l'elecció serà comunicat a l'Ajuntament respectiu, a la Junta Provincial i a la Generalitat de Catalunya.

Els acords que respecte l'elecció prenguin els Ajuntaments, en presència dels escrutinis generals, seran recorribles en la forma que determina el títol XIV d'aquesta Llei.

ART. 98. La designació de Regidors es farà pel sistema de representació proporcional, segons les següents bases:

Per a la formació de la xifra electoral se sumaran els vots obtinguts per les llistes que arribin a tenir el 5 per 100 dels vots emesos. Les llistes amb votació inferior no entraran en compte ni participaran en la distribució de llocs.

La xifra electoral es dividirà pel nombre de Regidors a designar, i el resultat de la divisió serà el quocient electoral.

S'atribuiran a cada llista, en computació, tants llocs de Regidor com vegades el nombre de vots obtinguts compregui el quocient electoral.

Si aquesta divisió no resulta exacta, el residu es tindrà en compte per a l'adjudicació dels llocs que hagin quedat sense cobrir, en la forma següent:

Serà adjudicat un lloc al residu més alt, i s'aniran adjudicant els altres, d'un a un, als respectius residus, per ordre de major a menor.

L'adjudicació de llocs dintre de cada llista es farà per l'ordre d'inscripció dels candidats.

ART. 99. En tot allò no previst en aquest títol serà d'aplicació la Llei electoral.

TÍTOL VI

COMPETÈNCIA MUNICIPAL

ART. 100. Els Ajuntaments són corporacions político-econòmico-administratives, cridades a portar el govern i direcció dels interessos dels pobles en la totalitat de llur territori, i singularment els que tinguin relació amb les matèries que s'indiquen:

1.ª Constitució de les Corporacions i formació, modificació i dissolució de Mancomunitats o unions amb altres Ajuntaments, validesa d'eleccions, aptituds dels elegits, capacitats, incompatibilitats i excuses d'aquests, i declaració de vacants quan s'escaigui.

2.ª Nomenament, correcció i destitució dels funcionaris empleats i agents del Municipi, excepció feta

dels de vigilància, que portin armes, que dependran exclusivament, quant a nomenament i separació, del Conseller en Cap.

3.^r Mesures referents a la formació del padró municipal, i a tot el que es refereixi a la població.

4.^t Matèries referides al territori municipal, en allò en què afectin a delimitacions, fusions, agregacions, segregacions, i altres expedients que puguin alterar l'àrea jurisdiccional corresponent.

5.e Coordinació de les funcions pròpies de la Municipalitat, amb les dels termes que constitueixin la comarca o els sectors territorials que, per similitud de situació o coordinació d'interessos, demanin una acció intermunicipal.

6.^è Discussió i aprovació d'Ordenances municipals, Reglaments i Bans sobre serveis.

7.^è Discussió i aprovació d'Ordenances referents a prestacions i exaccions municipals.

8.^è Interposició d'accions judicials i extrajudicials que hagi d'exercitar el Municipi o les Corporacions o organismes que en depenguin, o hi tinguin relació.

9.^è Municipalització de serveis.

10. Aprovació i proposta de Cartes municipals, així de caràcter orgànic com econòmiques.

11. Obertura, afeïmat, millora, alineació, conservació i ornat de carrers, places, parcs, jardins i qualsevol altre mitjà de comunicació o esbarjo en el casc municipal o fora de poblat.

12. Construcció o concessió de vies fèrries de qualsevol mena, línies telefòniques o telegràfiques, o comunicacions de radiodifusió que no ultrapassin el

límit del terme municipal. Els Ajuntaments podran convenir amb l'Estat o la Generalitat de Catalunya, la subrogació de les reversions d'aquesta mena de serveis, o altres d'anàloga naturalesa, quan aquella modalitat administrativa s'esdevingui.

13. Organització dels serveis d'aviació civil, en allò en què es relacionin amb la Municipalitat.

14. Serveis de tota mena que siguin conseqüència de nous invents de la tècnica moderna, sempre que llur radi d'acció no depassi del terme municipal, en el qual cas l'Ajuntament haurà de posar-se en relació amb els altres cossos locals als quals arribin els efectes o interessin els elements del servei.

15. Serveis relatius a l'abastiment d'aigües corrents o medicinals, i el destí de les que tinguin caràcter residual.

16. Clavegueres, desinfeccions, mesures sanitàries en règim normal o extraordinari, enterraments, cementiris, lluita contra el contagi o epidèmies, policia d'higiene, dessecament de terrenys o aigües estancades i serveis generals de salubritat, donant gran preferència a la desinfecció domiciliària de llocs on es congregui públic, i d'escoles.

17. Enllumenat de tota mena i subministrament, als veïns, d'energia per a llum, calor o força motriu.

18. Mesures referents a subsistències públiques — nclú; tancament dels establiments que infringeixin la reglamentació municipal en aquesta matèria — escorxadors, mercats, dependències relacionades amb el règim d'alimentació, laboratoris, oficines d'inspecció, correcció

d'adulteració de substàncies alimentoses, frau en la venda i altres procediments punibles administrativament, si no constitueixen delictes, en el qual cas la Corporació recollirà tots els elements indiciaris per a passar-los a la jurisdicció competent.

19. Policia de seguretat i de vigilància, d'acord amb el que les Lleis disposin, per a la protecció de persones i coses, així en la via pública com en els llocs de reunió.

20. Policia rural i guarda de collites, bestiar o heretats.

21. Persecució i prevenció de la mendicitat i la vagància, correcció i protecció de menors, orfes, vells i dones, i establiment de centres benèfics que portin l'esmentada finalitat.

22. Assistència mèdica i benèfica de caràcter domiciliari.

23. Escoles d'instrucció professional, d'arts, oficis, indústries i quantes modalitats cregui l'Ajuntament oportú encoratjar.

24. Foment de les manifestacions artístiques de la població, afavorint llur desenvolupament.

25. Institucions i activitats que enforteixin l'esperit de ciutadania, i formin en els habitants del territori municipal una consciència de respecte i amor a la personalitat de l'organisme del qual són element integrant.

26. Institucions de crèdit popular o agrícola, d'assegurances socials i d'assistència i ajut a tots els elements que constitueixen el camp de la producció.

27. Economia municipal, vetllant els Ajunta-

ments totes les funcions d'aquests tipus, no solament en els aspectes en què el Municipi constitueixi cicle tancat, sinó també en les seves relacions amb l'economia nacional i estrangera.

28. Fires, concursos, exposicions i tota mena de manifestacions d'aquests rams, i tot el que amb ells tingui relació, i premis per a excitar l'activitat humana en aquest camp.

29. Cura dels monuments de caràcter històric o artístic.

30. Institucions de previsió i auxili en casos d'incendi i de tota mena de calamitats.

31. Atorgament de contractes i concessions per a obres, adquisicions, construcció d'edificis o serveis municipals de tota classe.

32. Regulació financera del Municipi, discussió i aprovació del Pressupost, ordenació dels ingressos i rendició de comptes.

33. Determinació de les responsabilitats governatives o econòmiques que neixen de l'actuació dels Ajuntaments.

34. Adquisició de tota mena de béns per l'Ajuntament o pels establiments que en depenguin.

35. Transaccions, convenis, novacions i arranjaments sobre crèdits o drets del Municipi, dintre del marge autoritzat per les Lleis.

36. Conservació, aprofitament i custòdia dels béns municipals.

37. Exercici de l'acció conservatòria i reivindicatòria dels esmentats béns, en la forma que la Llei.

38. Fixació de les mesures per a la utilització de béns comunals o repartiment temporal de béns propis de l'Ajuntament.

39. Construcció de cases barates, econòmiques o populars.

40. Relació amb Unions d'Ajuntaments, nacionals i estrangeres, a fi d'afavorir els corrents d'intercanvi entre les Corporacions municipals del món.

41. Matèries que tinguin relació o analogia amb les anteriors i promoguin els interessos materials i espirituals dels pobles.

ART. 101. Les Ordenances i Reglaments que l'Ajuntament aprovi començaran a regir sense sanció superior. Contra ells podrà hom formular els recursos dels quals tracta el títol XIV d'aquesta Llei.

Les Ordenances i Reglaments generals es publicaran íntegrament al *Diari Oficial*.

ART. 102. Els acords dels Ajuntaments i organismes municipals, dintre la matèria de llur competència, seran immediatament executius, sense perjudici dels recursos que s'interposin i de llur suspensió acordada per les autoritats competents.

ART. 103. Quan les Corporacions actuïn per delegació del Govern o de la Generalitat, s'estarà al que disposin les Lleis i preceptes que en cada cas regulin la matèria de la qual es tracti.

TÍTOL VII
FUNCIONAMENT
DELS ORGANISMES MUNICIPALS

CAPÍTOL I

Principis generals

Secció 1.ª

*Constitució i funcionament de la Corporació municipal
en ple*

ART. 104. Cada dos anys, el dia 30 d'abril, seran constituïdes les Corporacions municipals, amb assistència dels Regidors que hagin estat elegits en la darre-ra elecció, i dels que continuïn en l'exercici del càrrec.

ART. 105. Cinc dies abans els Regidors electes hauran de presentar les actes a la Secretaria de l'A-juntament.

Es obligatòria la presentació de l'acta i l'assis-tència a la sessió de constitució.

La Corporació municipal declararà vacant el lloc dels Regidors que no presentin l'acta dintre dels vuit dies següents al de la constitució.

ART. 106. La sessió de constitució serà presidida pel Conseller en Cap si continua en el càrrec, i, en altre cas, pel Regidor de més nombre de vots.

ART. 107. Immediatament es procedirà a l'examen de les actes de cada Regidor, respecte a la validesa de l'elecció i a la capacitat de l'electe.

L'interessat no podrà prendre part en la votació.

Pres acord sobre les actes, la Secretaria lliurarà la relació dels Regidors admesos, i la Presidència declararà definitivament constituïda la Corporació.

Tot seguit hom procedirà a l'elecció del Conseller en Cap, d'acord amb els arts. 33 i 42 d'aquesta Llei.

ART. 108. Feta l'elecció del Conseller en Cap, aquest passarà a ocupar la Presidència.

Immediatament serà feta l'elecció de Consellers municipals.

ART. 109. A continuació serà fixat el nombre de sessions ordinàries a celebrar per la Corporació municipal en ple, que seran obligatòriament una cada trimestre. Són exceptuades les referents a Pressupostos i comptes municipals, les quals seran perllongades els dies que calguin. Les anteriors regles seran aplicables als Municipis de més de 5,000 habitants. En els altres, s'estarà al que disposa l'art. 141.

ART. 110. Les sessions que l'Ajuntament en ple celebri, hauran de tenir lloc a la Casa Consistorial.

Són exceptuades d'aquesta regla les reunions en Consell obert.

Les sessions de l'Ajuntament en ple seran públiques.

ART. 111. La Casa Consistorial radicarà a la capitalitat del Municipi. El canvi de capitalitat solament pot acordar-se per la Corporació municipal en ple reunida en sessió extraordinària amb el vot favorable de les dues tercers parts del nombre legal de Regidors.

ART. 112. L'Ajuntament es reunirà en sessió extraordinària en els casos següents:

1.ª Quan el Conseller en Cap ho disposi o ho hagi acordat el Consell de Govern municipal.

2.ª Quan ho demanin la meitat més un dels Regidors que componen la Corporació.

3.ª Quan la Llei ho exigeixi per raó de la matèria.

ART. 113. Les convocatòries per a les sessions ordinàries o extraordinàries seran repartides als Regidors dos dies abans, amb l'ordre del dia, en la qual constaran detalladament els assumptes que hagin d'ésser discutits. En les sessions extraordinàries hom no podrà tractar ni resoldre altres assumptes que els continguts en l'ordre del dia.

ART. 114. L'assistència a les sessions és obligatòria. Cap Regidor no pot abstenir-se de votar.

ART. 115. Per a poder obrir una sessió cal l'assistència de la meitat més un dels Regidors que componen de dret la Corporació en ple.

ART. 116. Si no hi hagués nombre suficient per a obrir la sessió, la Presidència farà estendre per la Secretaria una diligència en la qual consti el nombre i noms dels Regidors que hi hagin concorregut, i ordenarà la convocatòria d'una sessió de segona convocatòria que tindrà lloc dintre de les quaranta-vuit hores següents.

Les sessions de segona convocatòria seran vàlides qualsevol que sigui el nombre de Regidors que hi assisteixin.

ART. 117. Les sessions municipals podran ésser secretes, quan es tractin assumptes que facin refe-

rència a l'ordre públic o afectin el decòrum de la Corporació o d'algun dels seus membres.

ART. 118. Els Regidors, Consellers municipals i Conseller en Cap tenen veu i vot en les sessions municipals.

El Secretari municipal té veu per a informar si el Conseller en Cap ho disposa.

ART. 119. Tothom té dret a demanar certificació de les actes de les sessions municipals, o de part d'elles i publicar els esmentats documents.

ART. 120. Les sessions municipals començaran per l'examen i l'aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Immediatament serà passat el despatx oficial, i després l'ordre del dia.

Finida aquesta, seran llegides i discutides les proposicions de caràcter urgent.

La darrera part de la sessió serà destinada a precís o preguntes.

ART. 121. La discussió dels assumptes municipals serà realitzada de conformitat amb els torns que determinin els Reglaments de cada Corporació. En defecte de normes reglamentàries, la Presidència podrà limitar la discussió a dos torns en pro i dos en contra.

ART. 122. Les votacions seran ordinàries o nominals, si així ho acorda l'Ajuntament.

Podran, però, ésser secretes quan afectin al decòrum de la Corporació o d'algun dels seus membres.

ART. 123. Els acords seran presos per majoria dels Regidors que assisteixin a la sessió, exceptuant els casos en què la Llei imposi un quòrum determinat.

Si en una votació secreta no es reunit el nombre

suficient de sufragis, serà repetida, i si tampoc no s'aconsegueix, s'efectuarà la tercera vegada nominalment.

ART. 124. El Secretari de l'Ajuntament aixecarà acta de les sessions, en la qual constarà un resum dels assumptes tractats, els acords presos i els vots emesos per cada Regidor.

L'acta serà signada per tots els assistents a la sessió.

ART. 125. Les actes són considerades documents públics.

No és vàlid cap acord que no consti al llibre d'actes. Aquest caldrà que sigui relligat, i els seus fulls portaran la rúbrica del Conseller en Cap i el segell de la Corporació. En el primer full serà consignada una diligència signada pel Conseller en Cap i el Secretari fent constar el nombre de folis.

ART. 126. La Secretaria municipal, dintre dels quinze dies següents a cada sessió, remetrà al *Diari Oficial*, per a la seva publicació, un extracte dels acords adoptats.

Secció 2.ª

Constitució i funcionament del Consell de Govern municipal

ART. 127. El Consell de Govern municipal, dintre dels tres dies següents al de la constitució de l'Ajuntament, celebrarà la primera sessió.

ART. 128. Presidirà la sessió el Conseller en Cap, i el Consell, per majoria de sufragis, distribuirà les

funcions i els serveis administratius de conformitat amb l'art. 45.

ART. 129. Les sessions del Consell de Govern municipal seran secretes. Finides aquestes, es donarà compte públicament dels acords presos, i els Consellers municipals podran fer ús de la paraula per a explicar llurs vots.

ART. 130. El Consell de Govern municipal celebrarà sessió almenys una vegada la setmana, amb assistència obligatòria del Secretari o del funcionari que reglamentàriament el substitueixi.

Són aplicables a les sessions els anteriors preceptes, relatius a la Corporació en ple, en tant que fan referència a convocatòries, nombre d'assistents, sessions ordinàries, de segona convocatòria, i extraordinàries, votacions i actes, i publicació de l'extracte dels acords amb les naturals diferències que deriven de la seva distinta composició.

CAPÍTOL II

Municipis de més de 5,000 habitants

Secció 1.ª

Atribucions del Consell de Govern municipal

ART. 131. El Consell de Govern té competència plena per a resoldre tots els assumptes que afectin l'administració del Municipi, segons les directrius que

respecte a política municipal hagi fixat la Corporació en ple, de conformitat amb els reglaments generals aprovats, i sempre dintre dels límits del Pressupost.

ART. 132. L'exercici d'accions civils, contencioso-administratives, penals o simplement administratives, requeriran el previ dictamen de dos Lletrats. No és necessari que el Consell s'atengui a les conclusions que els esmentats Lletrats consignin en llur informe.

No precisarà el dictamen quan l'Ajuntament fos demandat o quan hagués de denunciar a l'autoritat judicial fets punibles, sense mostrar-se part actora el Municipi.

ART. 133. Els acords que requereixin la contractació d'emprèstits, conversions de deutes, subscripció d'accions i obligacions de societats, empreses o organismes de dret públic, o convenis que representin una merma econòmica per a l'Ajuntament, seran preparats pel Consell de Govern municipal i resolts per la Corporació municipal en ple.

ART. 134. El Consell de Govern determinarà, en la forma que cregui oportuna, tot quant es refereixi a l'aprofitament i gaudiment de béns comunals del poble, tenint en compte el contingut del títol XI.

ART. 135. Serà atribució exclusiva del Consell el que fa referència al nomenament, càstig i separació d'empleats municipals de tota mena, exceptuant el que disposa l'art. 37, apartat 14.

ART. 136. El Consell tindrà facultat per a imposar la prestació personal, pel foment d'obres públiques, a tots els habitants majors de disset anys i menors de cinquanta. No hi estaran obligats els

impossibilitats físicament, els tancats en establiments penitenciaris, les autoritats, els mestres i els que prestin servei actiu en l'exèrcit o la marina.

També es podrà imposar la prestació dels mitjans de transport que els veïns tinguin.

Les anteriors prestacions no excediran de quinze dies a l'any, i seran redimibles al tipus de jornal de la localitat.

La resistència a la prestació serà sancionada de conformitat a l'art. 38 d'aquesta Llei.

ART. 137. Els acords del Consell de Govern seran immediatament executius a comptar de llur adopció, sens perjudici dels recursos que càpiga interposar, els quals seguiran el tràmit fixat en aquesta Llei.

Secció 2.^a

Atribucions de la Corporació municipal en ple

ART. 138. Són atribucions pròpies de la Corporació municipal en ple:

- 1.^r Establir, per mitjà de resolucions de caràcter general, la política municipal a seguir.
- 2.ⁿ Discutir i aprovar els Pressupostos de l'Ajuntament.
- 3.^r Discutir i aprovar els comptes generals del Municipi, que seran rendits en la forma que la Llei determina.
- 4.^t Discutir i aprovar tot el que es refereixi a les matèries a què es contrau l'art. 133 d'aquesta Llei.

5.e Aprovació o reforma de les Ordenances municipals o dels Reglaments que tinguin caràcter general i constituïxin disposicions normatives dels serveis municipals.

6.ª Discussió i aprovació de la Carta municipal.

7.ª Discutir, fiscalitzar i censurar l'actuació del Consell de Govern municipal, sense, però, que es pugui deixar sense efecte cap acord dels adoptats en matèries de la competència de l'esmentat organisme.

ART. 139. La Corporació en ple podrà disposar que una Delegació del seu si, constituïda en Comissió accidental, faci l'estudi d'aquells afers que haguessin d'ésser sotmesos a discussió.

CAPÍTOL III

Municipis de 501 a 5,000 habitants

Atribucions dels Ajuntaments

ART. 140. La Corporació municipal en ple té de manera exclusiva totes les facultats que aquesta Llei o altres especials reconeguin a les Municipalitats.

Són d'aplicació a aquests Municipis els arts. 103 a 126.

ART. 141. En la sessió de constitució de l'Ajuntament seran fixats els dies en què hagin de celebrar-se les sessions ordinàries, que seran una per setmana. A la vegada es determinarà el nombre de Comissions Permanents; cada Regidor formarà part d'una d'elles.

ART. 142. La Corporació podrà variar el dia assenyalat per a celebrar les sessions i l'hora de començar-les, i el nombre de Comissions Permanents i llur constitució.

ART. 143. Es podran nomenar Comissions o Delegacions especials, per a determinats afers, no solament de Regidors, sinó de persones que siguin alienes a la Corporació.

ART. 144. Els assumptes seran sempre preparats per les Comissions Permanents, mitjançant dictamen que serà discutit en la forma prevista en els articles a què s'ha fet abans referència. No es podran prendre acords separant-se d'aquest procediment, exceptuant els afers d'urgència, proposats per un Regidor, després de declarada aquesta per la Corporació municipal.

ART. 145. L'Ajuntament podrà facultar al Conseller en Cap perquè pugui resoldre, a proposta de les Comissions corresponents, els afers, amb aplicació automàtica de reglaments o de preceptes establerts per l'Ajuntament.

CAPÍTOL IV

Municipis de menys de 500 habitants

ART. 146. El Consell obert determinarà en la sessió de constitució el nombre de les sessions ordinàries que hagin de celebrar-se. I així mateix designarà la Junta veïnal, composta d'acord amb l'article 72, que regirà el Municipi durant els períodes en què no funcioni el Consell obert.

Extraordinàriament podrà reunir-se en els casos de l'art. 112.

ART. 147. No regiran els preceptes referents a l'obligatorietat d'assistència a les sessions, i sancions per manquement a aquest deure.

A les reunions del Consell obert seran aplicables, en defecte de normes consuetudinàries, les disposicions d'aquest títol, relatives a les sessions de les Corporacions municipals en ple.

ART. 148. Les actes de les reunions del Consell obert seran signades pel President i els Vocals de la Junta veïnal.

CAPÍTOL V

Municipis de població disseminada

ART. 149. En aquests Municipis seran d'aplicació les mateixes regles de funcionament dels de població compresa entre 501 i 5,000 habitants, tenint en compte les variacions que es desprenen del disposat respecte a aquests pel capítol IV del títol IV d'aquesta Llei.

TÍTOL VIII

DEL REFERÈNDUM

ART. 150. Els Ajuntaments, per decisió dels dos terços del nombre total de Regidors que els formen, o a sol·licitud del 25 per 100 dels electors del Mu-

nicipi, sotmetran llurs acords o els acords del Consell de Govern a ratificació o revocació, per mitjà de referèndum, abans d'executar-los.

ART. 151. El referèndum serà forçós:

1.ª Quan s'hagi acordat l'alienació o el gravamen de béns o de drets reals si l'import de la venda o el referit gravamen ultrapassen el 25 per 100 dels ingressos ordinaris de la Corporació.

Aquesta alienació haurà de referir-se a béns que no siguin terrenys sobrants de via pública o edificis inútils per al servei, en el qual cas no cal l'expressada formalitat.

2.ª Quan s'hagin acordat convenis que afectin l'economia del Municipi, l'import dels quals excedeixi de la meitat de l'import dels ingressos totals de l'Ajuntament en l'any econòmic pròxim anterior. Són exceptuats els convenis fets amb organismes de dret públic.

3.ª Quan es resolgui atorgar concessions d'obres, serveis o aprofitaments per a més de trenta anys, si representen una quantia superior al 10 per 100 del Pressupost d'ingressos de l'any en què l'acord s'hagi pres.

4.ª Quan s'hagi resolt de vendre, gravar o enderrocar monuments, edificis o objectes de valor històric o artístic d'importància, declarat oficialment.

5.ª Quan s'hagi acordat una municipalització en els expedients a què es refereixen els arts. 187 i 188.

6.ª En el cas de l'art. 8.^è d'aquesta Llei per a l'aprovació del canvi de nom d'un Municipi.

ART. 152. El referèndum no serà aplicable als

Ajuntaments que es regeixin pel sistema de Consell obert.

ART. 153. Malgrat un referèndum favorable, no podrà efectuar-se l'alienació de monuments, edificis o objectes històrics o artístics, fins que recaigui autorització del Govern de la Generalitat de Catalunya.

ART. 154. L'acord que s'hagi de sotmetre a votació referendària, es publicarà íntegrament als diaris oficials i als periòdics més importants de la localitat, es fixarà per certificació en el tauló d'edictes, i es farà públic per mitjà de bans. En aquests bans i anuncis constarà el dia en què ha de tenir lloc el referèndum.

La votació es realitzarà entre els quinze i trenta dies següents a la data de l'acord objecte del referèndum.

ART. 155. Les votacions referendàries tindran lloc en diumenge. Es celebraran amb el mateix mecanisme que les eleccions corrents, i s'efectuaran mitjançant la introducció a l'urna, pels electors, de paperetes que diguin «sí» o «no».

ART. 156. La votació referendària serà vàlida si hi participen el 30 per 100 del nombre d'electors i s'entendrà confirmat l'acord sotmès a referèndum si obté la majoria de votants o no s'arriba al quòrum indicat.

ART. 157. La petició de referèndum pel 25 per 100 d'electors del Municipi serà feta mitjançant instància presentada a l'Ajuntament, signada pels electors peticionaris, amb expressió de llur domicili, edat i professió.

El que firmi per un altre o ho faci més d'una ve-

gada incorrerà en una multa de 100 ptes., sense perjudici de les responsabilitats penals que corresponguin, que seran exigides per l'Autoritat competent a denúncia obligada del Conseller en Cap.

ART. 158. Presentada una petició referendària, de conformitat amb l'article anterior, el Conseller en Cap suspèn timerà l'execució de l'acord a què afecti.

Aquestes peticions no podran formular-se passats els vuit dies de la publicació de l'extracte de l'acord al corresponent diari oficial.

ART. 159. Pel mateix procediment i nombre del 25 per 100 del total d'electors del Municipi, podran aquests sol·licitar votació referendària per a la revocació del mandat atorgat als Regidors d'un Ajuntament, o a alguns d'ells.

ART. 160. Si el referèndum fos favorable a la revocació del mandat cessaran automàticament en l'exercici de llur càrrec els Regidors afectats. La Corporació municipal en ple es reunirà en sessió extraordinària a l'efecte de declarar la vacant o les vacants corresponents.

TÍTOL IX

DE LES CARTES MUNICIPALS

ART. 161. Els Ajuntaments podran adoptar una organització que s'acomodi a les característiques de cada Municipi, subjectant-se a les següents regles:

1.ª La Corporació en ple, pel vot favorable de

dues terceres parts dels seus components, fixarà les bases fonamentals del règim de carta.

No podran ésser objecte de regulació, en el règim de carta, les matèries d'eleccions municipals, competència general dels Ajuntaments i funcions delegades del Poder Central o de la Generalitat de Catalunya.

2.ª L'acord es farà públic, admetent-se durant trenta dies les reclamacions que els habitants del Municipi formulin.

3.ª Transcorregut l'esmentat termini, es reunirà novament la Corporació municipal en ple, en sessió extraordinària, per a discutir les reclamacions i aprovar el text de la Carta. Per a l'aprovació s'exigirà el vot favorable de les dues terceres parts del nombre legal de Regidors.

4.ª Aprovada la Carta serà sotmesa al Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya, i aquest, amb l'informe del Govern, la passarà al Parlament català, per a la seva discussió i aprovació.

ART. 162. El règim de Carta podrà limitar-se a establir un ordenament financer especial distint del sistema general establert per als Municipis.

L'esmentada Carta econòmica seguirà, per a la seva aprovació, els tràmits de l'article anterior.

TÍTOL X

DE L'ACTIVITAT MUNICIPAL EN
MATÈRIA D'OBRES I SERVEIS PÚBLICS

CAPÍTOL I

Obres públiques i Eixampla

ART. 163. De conformitat amb el que disposa l'art. 100 d'aquesta Llei, és d'exclusiva competència municipal i correspon, per tant, als Ajuntaments, de preparar, aprovar i executar tots els projectes que tinguin relació amb la urbanització i sanejament del sòl i subsòl, proveïment d'aigües i clavegueres, tractament d'aigües residuals, millorament d'aquests serveis i aspectes que afectin a sanitat dintre d'aquest camp.

ART. 164. S'entendrà sempre inclòs en els grups a què es refereix l'anterior article:

1.ª Les obres que afectin a places, carrers, passeigs, parcs, vies i jardins.

2.ª Les d'establiment, en les esmentades vies, de serveis públics de tota mena.

3.ª El proveïment, portada, canalització i cobriment d'aigües.

4.ª Urbanitzacions contingudes en els plànols d'extensió o eixampla de ciutats i viles. Si aquelles ultrapassaren els termes municipals s'atendrà l'esmentada finalitat per mitjà de Mancomunitat municipal.

5.ª Construcció de mercats, escorxadors, rentadors, escoles, edificis higiènics, teatres municipals, establiments culturals, casernes de bombers i tota construcció feta per l'Ajuntament i destinada a un servei municipal o a l'acolliment d'institucions o iniciatives que representin finalitats socials.

6.ª Destrucció d'estatges insans i construcció de cases barates a barriades higièniques.

7.ª Dessecació de llocs pantanosos.

ART. 165. L'aprovació dels plànols generals que afectin aquestes modalitats, serà feta pel Consell municipal de Govern a les poblacions en què aquest organisme regeixi. A les altres, l'aprovació correspondrà al ple.

Contra els acords que els esmentats Consells i Ajuntaments prenguin en aquesta matèria, cabran els recursos a què es refereix el títol XIV d'aquesta llei.

Els plans i projectes d'urbanisme en qualsevol dels seus aspectes, podran ésser confeccionats i dirigits en la seva execució, pels revalidats en les Escoles elementals d'Urbanisme.

ART. 166. L'aprovació definitiva de tot projecte d'urbanització general o parcial portarà anexa la declaració d'utilitat social i la necessitat d'ocupació de les finques afectades. La declaració d'utilitat i l'ocupació es referiran, no solament a la zona vial que el projecte compregui, sinó també a dues faixes paral·leles, una per cada banda, adjacents a les vies, en una amplada que podrà arribar fins a 50 metres de fons pels dos costats.

ART. 167. El que disposa l'article anterior s'aplicarà en els projectes de proveïment d'aigües potables,

o de construcció de clavegueres o tractament d'aigües residuals, a tot el perímetre necessari per a la protecció dels rius, dunes, embassaments, dotació i conducció d'aigües destinades al consum i terrenys necessaris per a depurar les residuals, i serà estimada com a dotació necessària per habitant i dia, als efectes de l'expropiació corresponent, 200 litres per cap a les ciutats, i 150, a les poblacions rurals.

Els Municipis podran sol·licitar l'auxili econòmic de la Generalitat o la dels seus serveis tècnics per la preparació i realització dels projectes.

ART. 168. L'Ajuntament no podrà, en mèrits d'expedient d'expropiació, ocupar una finca sense fer el seu pagament o dipositar el seu valor.

ART. 169. Per a fixar el valor de les finques l'Ajuntament sol·licitarà del propietari que n'assenyali el preu, i si aquest s'estima raonable, serà fet el pagament i l'ocupació subsegüents. Si no hi hagués acord, l'Administració podrà ocupar immediatament la finca, dipositant la quantitat equivalent a la capitalització amb el tant per cent legal del líquid imposable amb què aquella aparegui, en els dos anys anteriors a la iniciació del projecte, i seran abonats recíprocament interessos a raó del 4 per 100, quan vingui la fixació definitiva de preu per acord de les parts interessades, o resolució dels organismes cridats a fixar definitivament el just preu.

ART. 170. Si resultés demostrat que la finca ha tingut augment durant els dos anys que precedeixin a la iniciació del projecte, amb relació al valor que posseïa en la data de l'amillament, la taxació

podrà ésser millorada fins a un màxim del 25 per 100, tenint en compte el valor a què haguessin arribat vendes realitzades de finques immediates, durant l'anterior quinquenni.

ART. 171. Si no estigués confeccionat el Registre fiscal o l'avenç cadastral, serà feta la valorització capitalitzant el líquid imposable al 5 per 100. Si no hi hagués amillarament, hom tindrà en compte els preus que hagin regit per a les vendes de les finques immediates a la que és objecte d'expropiació.

ART. 172. Si la finca que ha d'ésser expropiada estigués en litigi o subjecte a intervenció judicial, o pertanyés a menors, es procedirà amb audiència dels legítims representants legals dels interessats al·ludits.

ART. 173. L'acta del pagament serà autoritzada pel Secretari, estenent-se davant del Conseller en Cap que també la subscriurà.

ART. 174. L'administració dels interessos dels Eixamples d'aquelles poblacions que tinguin aquest règim especial, serà exercida per l'Ajuntament en la forma que aquesta Llei indica, cessant les Comissions d'Eixampla que creava la d'aquest nom, que seran dissoltes a partir de la publicació de la present.

CAPÍTOL II

Contractació municipal

ART. 175. L'execució de contractes sobre obres i serveis municipals, adquisicions, o exercici d'activitats

que comportin despesa o ingrés en el fons de l'Ajuntament, es realitzarà mitjançant subhastes. Es podrà celebrar concurs en els següents casos:

1.ª Que els contractes tinguin per objecte la compra d'efectes que hagin d'adquirir-se necessàriament a l'estranger.

2.ª Els d'adquisició d'efectes, respecte dels quals no sigui possible la fixació prèvia de preu.

3.ª Els contractes d'arrendament de locals destinats a oficines o a altres dependències municipals en què també sigui convenient que l'Administració es reservi el dret d'elegir el que resulti més apropiat entre els que se li ofereixin.

ART. 176. La subhasta o concurs s'anunciarà amb quinze dies d'anticipació al *Diari Oficial*. Si la quantia del contracte ultrapassa de 50,000 ptes., es publicarà, a més, en dos periòdics de la localitat.

En els diaris oficials es contindrà un extracte de les condicions principals, amb indicació del lloc on es troba l'expedient i el plec de condicions.

ART. 177. Les subhastes podran ésser autoritzades pel Secretari de l'Ajuntament, que en donarà fe, sempre que no excedeixin de la següent escala:

Barcelona	200,000 ptes.
Poblacions de 40,001 a 100,000 hab. ^s .	100,000 »
Poblacions de 5,001 a 40,000 hab. ^s .	50,000 »
Poblacions de 500 a 5,000 hab. ^s .	10,000 »
Poblacions de menys de 500 hab. ^s .	3,000 »

ART. 178. Tractant-se de subhasta, aquesta haurà d'adjudicar-se a la proposició més avantatjosa econò-

micament. Si se celebrés concurs, la Corporació podrà tenir en compte altres condicions, amb independència de l'aspecte econòmic.

ART. 179. Poden exceptuar-se de subhasta o concurs, i concertar-se directament amb tercera persona per la Municipalitat, els serveis i contractes que es trobin en els següents casos:

1.ª Els que no ultrapassin de 15,000 ptes. en total, o de 1,500 en els lliuraments anuals, no excedint de 10, si els Ajuntaments tenen més de 100,000 habitants; de 10,000 ptes. en els majors de 25,000 habitants i menors de 100,000; de 5,000 ptes. en els de població superior a 10,000 ànimes i menors de 25,000, i de 2,500 ptes. en els altres, essent aplicable a l'anterior escala la mateixa proporció d'annualitats que acaba d'indicar-se.

2.ª Els que es refereixen a operacions de deute, negociacions d'efectes o translació material de fons municipals.

3.ª Aquells que tinguin una urgència extraordinària que no s'hagi pogut preveure i representin un perill per a la sanitat pública o una lesió econòmica d'importància per a la Corporació municipal si el contracte s'endarrerix.

4.ª Els que hagin donat lloc a dues subhastes seguides sense licitador, sempre i quan el plec de condicions sigui el mateix que hagi estat anunciat en la celebració d'aquelles.

ART. 180. L'excepció de subhasta o concurs serà declarada per l'Ajuntament mitjançant un expedient, on seran escoltats dos tècnics i dos lletrats, i haurà

de recaure el vot favorable dels dos terços dels elements que componen el Consell Municipal del Govern, en els Ajuntaments on funcioni l'expressat organisme, o el mateix nombre del total de vots de la Corporació si aquesta es regeix pel sistema d'Ajuntament ple.

ART. 181. Les obres que l'Administració realitzi per ella mateixa no necessiten declaració de cap mena d'excepció de subhasta o concurs, però sí l'exigiran els contractes que s'hagin de fer per al subministrament de determinades matèries, que fossin indispensables a l'Administració per a portar endavant l'obra o servei, sempre que llur muntant excedeixi dels límits fixats en l'extrem primer de l'art. 179.

ART. 182. Els plecs per a prendre part en les subhastes es podran presentar, no solament a l'oficina on radiqui l'expedient, sinó a l'Alcaldia, al Registre d'Entrada de Secretaria o al despatx de qualsevol Notari de la localitat, el qual haurà de trametre, el mateix dia, el plec rebut, al Conseller en Cap.

En cap cas se seguirà el sistema de fer pugues de paraula. Totes les subhastes o els concursos es faran per plecs tancats, que s'hauran de presentar per tot el dia anterior a aquell en què s'hagi de celebrar l'acte de la seva obertura.

ART. 183. L'Ajuntament determinarà, segons el seu criteri, els Regidors que han de formar la taula encarregada d'obrir els plecs i adjudicar provisionalment la subhasta o el concurs.

ART. 184. Per a la constitució de fiances provisionals i definitives s'admetran efectes públics de l'Estat, de la Generalitat de Catalunya i del Municipi interessat.

CAPÍTOL III

Municipalització de serveis

ART. 185. Els Ajuntaments podran municipalitzar:

a) Els serveis de mercats, escorxadors, incendis, neteja pública i reg, recollida i aprofitament d'escombreries, clavegueres i sanejament del subsòl, cementiris, pompes fúnebres, conducció de cadàvers i forns crematoris, urbanització i pavimentació de carrers i places, banys i piscines públiques, i en general els serveis anàlegs als anteriors.

b) Els serveis de naturalesa industrial, com els d'assortiment d'aigües, tant públiques com les destinades al consum dels veïns, gas i electricitat, cambres frigorífiques, telèfons, comunicacions neumàtiques, calefacció i refrigeració a domicili, i tramvies i ferrocarrils urbans, suburbans i interurbans, fins a una distància de 60 km., a comptar dels límits de la població, i tota mena de transports inclosos en les dites condicions.

c) Els altres serveis que els Ajuntaments projectin i pels quals obtinguin l'autorització necessària.

La municipalització podrà fer-se amb monopoli o sense.

ART. 186. Per a municipalitzar qualsevol servei dels indicats en els apartats b i c de l'article anterior, l'Ajuntament prendrà l'acord previ sobre la necessitat i utilitat de procedir a la municipalització, i nomenarà

una Comissió dictaminadora, constituïda pels Regidors que designi, tècnics municipals i tècnics que no tinguin aquest caràcter, els quals seran en igual nombre que els municipals. L'esmentada Comissió redactarà una Memòria o estudi de tots els aspectes del servei, la qual s'acompanyarà de les dades, plans i projectes que la complementin, així com de l'estudi econòmic-financer de la municipalització i comparació amb els casos nacionals i estrangers similars. Una vegada redactada aquesta Memòria, serà exposada al públic durant un període no inferior a trenta dies hàbils, dins del qual podran els particulars i entitats interessades oposar-se a la municipalització, fer les observacions que estimin convenientes, o proposar les modificacions que al seu entendre caldria introduir al projecte. Clos aquest període, el projecte, amb el resultat de la informació pública, tornarà a estudi de la Comissió perquè aquesta reculli les observacions i oposicions fetes i informi respecte de cadascuna d'elles. La Comissió elevarà novament al Consistori el projecte amb la Memòria, i un report sobre el resultat de la informació i les observacions fetes, que serà repartit als Regidors quinze dies abans, almenys, d'aquell en què hagi de tenir lloc la reunió de l'Ajuntament, i aquest resoldrà l'expedient en sessió extraordinària.

ART. 187. Perquè l'acord de municipalització sigui vàlid, requerirà l'assistència de les dues terceres parts dels membres que componen la Corporació municipal, i el vot favorable de la meitat més un dels Regidors que formin el Consistori. Aprovat així l'acord, serà

sotmès a referèndum pels tràmits d'aquesta llei, moment fins al qual, recaiguda conformitat referendària, no serà executiu. Si el referèndum fos advers a la municipalització, aquesta no podrà tornar a proposar-se fins a un altre bienni.

ART. 188. Per a la municipalització dels serveis esmentats en l'apartat *a* de l'art. 185, sempre que no impliquin expropiació de cap empresa dedicada a la prestació de serveis que es municipalitzin, podran abreujar-se els tràmits en la següent forma: No caldran altres estudis i projectes que els que l'Ajuntament estimi necessaris, ni altra intervenció que la dels tècnics municipals.

L'exposició al públic serà de quinze dies, i les observacions que motivi passaran, sense necessitat d'informe previ, a l'Ajuntament, perquè les tingui a la vista en el moment d'ésser sotmès a la seva aprovació el dictamen definitiu sobre la municipalització del servei. Per a l'aprovació del dictamen no caldrà referèndum.

La municipalització dels dits serveis, quan impliqui expropiació d'empreses privades, haurà de fer-se amb els mateixos requisits i garanties de l'article anterior.

ART. 189. Els Ajuntaments no podran municipalitzar cap dels serveis a què es refereix l'apartat *c* de l'art. 185, sense obtenir prèviament un acord favorable del Govern de la Generalitat de Catalunya.

ART. 190. La municipalització de tots aquells serveis que afectin o puguin afectar la higiene pública i privada, no podrà ésser duta a terme sense obtenir informe favorable dels organismes oficials sanitaris

creats a Catalunya. Aquesta informació serà precisament necessària en els casos de municipalització de serveis d'aigües, pompes fúnebres, conducció de cadàvers i forns crematoris, escorxadors i cambres frigorífiques.

ART. 191. La declaració de municipalització d'un servei implicarà la declaració de la seva utilitat pública. En conseqüència, el Municipi quedarà facultat per a procedir a les expropiacions necessàries dels immobles, de les instal·lacions, empreses, serveis, procediments de fabricació, i, en general, de les empreses industrials i comercials incompatibles amb la municipalització projectada.

Quan l'explotació afecti empreses de serveis públics que gaudeixin de concessions municipals anteriors, els Ajuntaments podran expropiar la concessió.

Per a l'expropiació d'empreses industrials o comercials, siguin o no concessionàries de serveis públics, s'observaran les condicions següents:

a) L'empresa serà avisada amb un termini no inferior a sis mesos.

b) La indemnització a l'empresa es farà en la forma i manera que lliurement estipulin aquella i l'Ajuntament. No arribant a un acord, serà pagat el valor real de l'empresa, fixat pericialment.

Els perits seran designats un per l'Ajuntament, l'altre per l'empresa afectada, i el tercer de comú acord. No arribant-se a un acord per a la designació del tercer perit, el nomenament correspondrà al Consell de Govern de la Generalitat.

Contra l'acord de l'Ajuntament fixant la indemnització a l'empresa, que haurà d'ajustar-se al dicta-

men del perit tercer, es podrà formular recurs contenciós davant de la Sala administrativa del Tribunal de Cassació de Catalunya.

ART. 192. Acordada la municipalització d'un servei, aquest haurà d'ésser explotat directament per l'Ajuntament en el cas en què es tracti dels serveis a què es refereix l'apartat *a* de l'art. 185.

Els serveis compresos en els apartats *b* i *c* del mateix article podran ésser explotats:

a) Per administració autònoma.

b) Per una empresa creada pel Municipi, la qual adoptarà la forma d'una entitat mercantil, amb aportació o sense de capital privat.

c) Excepcionalment, per una empresa privada.

ART. 193. El règim d'administració autònoma implica que l'Ajuntament limita les seves facultats al nomenament i designació del Gerent i dels altres càrrecs tècnics; el personal auxiliar secundari i obrer, serà, en canvi, de lliure nominació i separació del Gerent. L'Ajuntament nomenarà Regidors, que no podran excedir de tres, amb funcions permanents, exclusivament fiscalitzadores. També podrà designar comptables perquè anualment revisin i censurin la comptabilitat de l'empresa, la qual serà portada amb plena separació de la municipal.

El text i condicions generals dels contractes que l'empresa faci amb els seus abonats seran redactats pel Gerent amb la conformitat dels Regidors que intervinguin en aquella. En cas de disconformitat d'un i altres, se sotmetrà la discòrdia a la definitiva resolució de l'Ajuntament.

Els altres contractes d'adquisició de primeres matèries, maquinària, venda de subproductes i residus aniran a càrrec exclusivament del Gerent.

Correspondrà a l'Ajuntament:

a) L'aportació i ampliació del capital de l'empresa.

b) L'aprovació definitiva dels plans i projectes d'instal·lacions i llurs millores.

c) L'aprovació definitiva dels comptes anuals de l'empresa.

d) L'aprovació, d'acord amb la legislació social, de les condicions generals del treball, jornada de treball, fixació de sous mínims, regles per a l'assegurança dels obrers i, en general, els acords referents a assistència social dels treballadors; i

e) Determinació dels preus de venda dels productes i subministraments.

ART. 194. Quan per a l'explotació del servei s'adopti la forma de societat mercantil, essent el capital exclusivament municipal, el Consell d'Administració de l'empresa estarà format en una meitat per Regidors, nomenats per l'Ajuntament i un nombre igual de vocals, designats per les entitats econòmiques i obreres, degudament reconegudes, de la localitat. L'Ajuntament nomenarà demés el President del Consell.

El Consell tindrà funcions i responsabilitat anàlogues a les que té el d'Administració de les companyies anònimes, i participarà, en la quantia assenyalada als Estatuts, en els guanys anuals de l'empresa. Els Estatuts precisaran igualment les atribucions que correspondran al Gerent i al Consell.

L'aprovació dels comptes anuals serà feta per l'Ajuntament.

No podran formar part del Consell els parents, dintre del quart grau de consanguinitat o en tercer d'afinitat, del Director-Gerent i dels vocals Regidors, els quals tampoc no ho podran ser del Gerent. No podran formar part del Consell els contractistes o subministradors a l'empresa de maquinària i matèries primeres; els propietaris d'empreses competidores o similars o els que en siguin Consellers, Directors, Gerents o hi facin serveis de caràcter retribuït.

Art. 195. Les empreses de capital mixt es regiran per les regles que fixaran llurs Estatuts.

ART. 196. En el cas que l'Ajuntament faci ús del procediment fixat per l'apartat c de l'art. 185, determinarà lliurement les condicions en què s'hagin de lliurar els serveis.

ART. 197. Cessarà la municipalització d'un servei:

1.ª Quan ho acordi l'Ajuntament, amb els mateixos requisits previs a què han de subjectar-se els acords de municipalització.

2.ª Quan el dèficit del Pressupost del servei excedeixi, durant tres anys consecutius, del 10 per 100 del Pressupost de despeses de l'Ajuntament, i també quan les pèrdues impliquin la desaparició del 50 per 100 del capital.

3.ª Quan sigui acordat per una llei especial votada pel Parlament de Catalunya, prèvia informació pública, a la qual haurà de concórrer l'Ajuntament a què afecti.

ART. 198. No podran intervenir en les votacions referents a la municipalització o desmunicipalització

d'un servei, ni formar part de les Comissions dictaminadores, els Regidors que siguin propietaris d'empreses anàlogues o similars, ni els que en siguin Gerents, Directors o Vocals, o hi facin serveis de caràcter retribuït.

ART. 199. Els Ajuntaments podran mancomunar-se per establir serveis municipalitzats que afectin més d'un d'ells. En aquests casos serà constituïda una Junta permanent de Mancomunitat, a la qual correspondran les funcions que aquesta llei assigna als Ajuntaments.

TÍTOL XI

DELS BÉNS MUNICIPALS

ART. 200. El Municipi té plena capacitat per a adquirir per qualsevol títol i causa, posseir, administrar i alienar tota mena de béns.

Aquesta capacitat correspon a l'Ajuntament en ple, en els Municipis de menys de 5,000 habitants i, en els de més habitants, al Consell de Govern municipal.

ART. 201. Els béns del Municipi poden ésser:

- a) Patrimonials.
- b) Comunal.
- c) D'ús públic.

ART. 202. Són béns patrimonials els que posseeix l'Ajuntament a títol de propietat privada.

ART. 203. Són béns comunals els que posseeix el Municipi amb destinació exclusiva als seus veïns, tals com empris, prats, monts públics, etc.

ART. 204. Són béns d'ús públic els que pot usar

lliurament tot veí o foraster, com els camins veïnals, places, carrers, passeigs, parcs, fonts públiques i altres de servei general.

ART. 205. La Generalitat de Catalunya estimularà la formació i acreixement del Patrimoni dels pobles.

Aquest no serà afectat per les disposicions de les lleis desamortitzadores.

ART. 206. Per raó d'interès públic municipal, l'Ajuntament podrà realitzar les expropiacions en els casos autoritzats per la Llei.

ART. 207. L'Ajuntament no podrà alienar els seus béns, fora dels casos i requisits fixats per la Llei. En cap cas no es podrà procedir a l'alienació i al gravamen, a títol gratuït, de béns municipals.

Les adquisicions a títol necessari seran considerades sempre acceptades per l'Ajuntament a benefici d'inventari.

ART. 208. Els béns d'ús públic, mentre en tinguin el caràcter, no podran ésser gravats ni alienats.

ART. 209. Per a l'alienació dels béns d'aprofitaments comunals i patrimonials caldrà la incoació del corresponent expedient de subhasta amb els tràmits de la present Llei.

ART. 210. Els Ajuntaments tenen l'obligació, dintre del primer any de llur constitució, de formalitzar el corresponent inventari amb la deguda separació dels béns comunals i patrimonials.

L'inventari haurà d'ésser detallat i circumstanciat amb inclusió de la ressenya dels títols de propietat, destinació de les finques, valoració i plans.

ART. 211. Anualment haurà de revisar l'inventari

dintre de l'últim mes de l'exercici econòmic, per tal d'inserir les altes o les baixes i les altres modificacions pertinents.

L'inventari, rectificat així, constituirà el primer llibre de la Comptabilitat municipal.

ART. 212. L'inventari municipal haurà d'ésser publicat anualment al *Diari Oficial*, a la iniciació de l'exercici econòmic, i caldrà trametre'n un exemplar, per a la seva custòdia, al Departament de Governació del Govern de Catalunya.

ART. 213. L'aprofitament dels béns comunals correspon gratuïtament als veïns.

ART. 214. Anualment seran fixades les bases d'aprofitament comunal entre els veïns, en proporció al nombre de persones que visquin amb el cap de casa.

Sols en casos extraordinaris, que hauran d'ésser justificats en expedient sumari, l'Ajuntament, prèvia informació pública, podrà exigir als veïns quotes sobre els aprofitaments dels béns comunals.

ART. 215. Quan no sigui possible l'aprofitament directe pels veïns, podrà l'Ajuntament seguir els mateixos tràmits que determina l'article anterior, adjudicar l'aprofitament per mitjà de subhasta, en la qual tindran preferència els veïns sobre els forasters.

ART. 216. Els Ajuntaments podran establir les regles que creguin convenientes per a l'administració i explotació de llur patrimoni.

Serà indispensable de procedir pels tràmits de subhasta, quan es tracti de lloguer d'immobles, per terminis de cinc o més anys, o per un preu anual superior al límit assenyalat a l'art. 179 de la present Llei.

TÍTOL XII

DELS FUNCIONARIS MUNICIPALS

CAPÍTOL I

*Dels Secretaris d'Ajuntament*Secció 1.ª*Categories*

ART. 217. Cada Ajuntament tindrà un Secretari la funció del qual és regulada en aquest capítol.

ART. 218. Al Secretariat municipal hi haurà tres categories.

Correspon la primera categoria als Municipis de més de 10,000 habitants; la segona, als de 1,001 a 10,000, i la tercera, als Secretaris de les Mancomunitats municipals i dels Municipis que no excedeixin de 1,000 habitants.

ART. 219. Tenen la categoria de Secretaris de primera : *a)* Els que actualment tinguin reconeguda aquesta capacitat. *b)* Els que posseeixin els títols d'Advocat i Llicenciat de l'Escola d'Administració Pública de la Generalitat de Catalunya.

Corresponen a la segona categoria : *a)* Els que tinguin reconeguda actualment aquesta capacitat, i *b)* Els llicenciats de l'Escola d'Administració Pública.

Són de tercera categoria : a) Els que posseïxin títol acadèmic, i b) Els Oficials de Secretaria que portin més de deu anys de servei i demostrin llur suficiència en examen elemental davant l'Escola d'Administració Pública.

Secció 2.ª

Funcions dels Secretaris

ART. 220. Els Secretaris assistiran a les sessions de l'Ajuntament i del Consell de Govern municipal per a donar compte dels afers de l'ordre del dia i els altres que el Conseller en Cap ordeni, i tindran veu si són consultats, prèvia la vènia de la Presidència.

Seràn Secretaris nats de les Comissions que actuïn en el Consistori, i podran delegar en un altre funcionari la seva intervenció.

ART. 221. Els Secretaris municipals tindran els següents deures i funcions:

a) Assistir als actes a què l'Ajuntament concorri corporativament.

b) Redactar les actes de les sessions, que no es portaran al llibre corresponent fins que en la següent s'aprovi l'esborrany format.

c) Custodiar els llibres d'actes i la documentació administrativa.

d) Formular l'extracte de tots els acords presos per l'Ajuntament o Consell de Govern municipal, que serà publicat al *Diari Oficial*.

e) Certificar d'ofici, o a petició de part, respecte de tot el que tingui relació amb l'Administració municipal i que el Conseller en Cap ordeni.

f) Subscriure les comunicacions que no hagin d'anar signades pel Conseller en Cap, a fi de portar a compliment els acords presos.

g) Assenyalar, d'acord amb el Conseller en Cap, les hores d'oficina a les dependències municipals, la distribució del personal entre elles i l'ordre dels treballs.

h) Donar rebut, a petició dels interessats, dels documents que es presentin a la Secretaria.

i) Anotar en cada expedient la resolució presa per l'Ajuntament o Consell de Govern municipal.

j) Si no hi ha interventor municipal, confeccionar els Pressupostos, portar els llibres de registre d'entrada i sortida de cabals, autoritzar els lliuraments i prendre raó de les cartes de pagament.

k) Si no hi ha Arxiver, custodiar l'Arxiu i procedir a la classificació i catalogació de documents i expedients.

l) Portar a terme els treballs que per les autoritats se'ls reclamin, si són aquests legalment exigibles.

ART. 222. En Municipis de menys de 20,000 habitants, el Secretari de l'Ajuntament ho serà, també, del Conseller en Cap. En els de població superior, el Conseller podrà tenir Secretari especial, amb càrrec al Pressupost.

Secció 3.ª

Nomenament de Secretaris

ART. 223. Cada Ajuntament nomenarà el seu Secretari, amb plena facultat autònoma, per mitjà de concurs o oposició, segons s'acordi.

L'acord de nomenament haurà de prendre's per majoria absoluta del nombre legal de Regidors.

En cas de vacant, l'Ajuntament convocarà concurs o oposició dintre dels trenta dies següents.

Secció 4.ª

Permutes, llicències i excedències

ART. 224. Els Secretaris d'igual categoria podran permutar sempre que els Ajuntaments interessats ho acceptin.

ART. 225. Els Secretaris podran fer ús de llicència per assumptes propis i per malaltia, de conformitat amb el que determinin els Reglaments de cada Corporació.

ART. 226. Amb causa justificada els Secretaris podran demanar i els Ajuntaments concedir, l'excedència voluntària sense sou, fins a un any, amb dret, si se'ls atorga, de conservar la plaça.

ART. 227. Les llicències es computaran com a temps servit, als efectes de jubilacions i pensions.

Els Secretaris tindran dret a una mesada anual de llicència, amb sou, prèvia concessió de l'Ajuntament.

Secció 5.ª

Incapacitats i incompatibilitats

ART. 228. No podran ésser nomenats Secretaris els que tinguin plets pendents amb l'Ajuntament, els deutors a aquest en forma directa o subsidiària, i els que haguessin estat condemnats per causa de delictes.

ART. 229. El Secretari és incompatible amb tot càrrec o actuació que tingui relació directa o indirecta amb l'Administració municipal, a la qual serveix. Els seran també aplicades les incompatibilitats establertes a l'art. 58.

Secció 6.ª

Sous, jubilacions i pensions

ART. 230. El Reglament fixarà els sous dels Secretaris tenint en compte la importància i població del Municipi.

ART. 231. Les jubilacions dels Secretaris seran regulades pels extrems següents:

a) Quan ho demani l'interessat, si aquest porta trenta anys de servei o en té seixanta d'edat, amb un

mínimum de serveis de vint anys en diversos Ajuntaments.

b) Quan, portant vint anys de serveis, justifiqui estar físicament impedit per a la prestació de la seva funció.

c) D'ofici serà jubilat el Secretari quan compleixi setanta anys d'edat, o estigui impedit pel càrrec, acreditat això en expedient tramitat a l'efecte.

Si en complir setanta anys el Secretari no en portés encara vint de serveis, podrà exercir el càrrec per a completar l'esmentat nombre, si està capacitat per a fer-ho, previ expedient en què això es comprovi.

ART. 232. L'haver de jubilació serà de dues cinquenes parts del major sou percebut durant dos anys en actiu, si en porta vint de servei; de tres cinquenes parts, si vint-i-cinc, i de quatre cinquenes, si trenta.

Si la jubilació és forçosa, la pensió serà corresponent al sou major percebut, encara que no hagin transcorregut els dos anys.

ART. 233. Els Ajuntaments regularan els drets passius a favor de la vídua i els fills menors dels Secretaris.

ART. 234. Quan el Secretari hagi prestat servei en distints Ajuntaments, les jubilacions i pensions es pagaran entre totes les Corporacions a les quals hagués servit, a prorratgeig amb el temps de serveis.

En defecte d'acord l'esmentat prorratgeig serà fet pel Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya.

Secció 7.ª*Germandats per a drets passius*

ART. 235. En cas que la Generalitat de Catalunya organitzi una Germandat per als Secretaris municipals, establirà les normes del seu funcionament i fixarà les aportacions a càrrec dels Ajuntaments i Secretaris.

Els beneficis d'aquesta Germandat podran estendre's als altres funcionaris municipals.

Secció 8.ª*Correccions disciplinàries i inamobilitat*

ART. 236. L'Ajuntament sancionarà les faltes greus i lleus que cometin els Secretaris. En els Municipis on funcioni el Consell de Govern Municipal, aquesta facultat correspondrà a aquest, llevat el cas de destitució que d'acord amb l'art. 239 sols pot resoldre el ple de la Corporació.

Es consideraran faltes greus:

1.ª L'ocultació maliciosa de qualsevol causa d'incapacitat o incompatibilitat que tingui el Secretari.

2.ª La insubordinació o desacatament o desobediència greus.

3.ª La condemna per delicte que porti anexa la pena de presó menor.

- 4.^l La doble reincidència en faltes lleus.
- 5.e La incompetència notòria o la desídia persistent.
- 6.e La comissió d'actes que perjudiquin públicament el bon nom del funcionari.
- 7.º L'agenciament d'affers que tinguin relació amb l'Ajuntament.
- 8.º L'abandonament del càrrec sense justificació.

Les sancions que podran aplicar-se seran suspensió de càrrec i sou, fins a un any, o destitució.

Les altres faltes es consideraran lleus.

ART. 237. Es podran sancionar les faltes lleus amb apercibiment o suspensió de càrrec i de sou, fins a quinze dies i, en cas de repetició, fins a trenta dies.

ART. 238. No podrà imposar-se cap sanció sense prèvia formació d'expedient, en el qual es donarà audiència al Secretari, que per si, o per mitjà de persona delegada, podrà fer les peticions oportunes i formular les proves que estimi necessàries a la defensa del seu dret. Contra la denegació de proves que faci l'Instructor, el Secretari podrà formular recurs davant del Consell de Govern municipal o de la Corporació en ple, en els Ajuntaments on aquell organisme no funcioni. L'acord que es prengui sobre aquesta petició, serà inapel·lable, però el Secretari podrà reproduir la seva petició de prova en el recurs contenciós-administratiu, que després pugui formular, en la forma que determina el títol XIV d'aquesta Llei.

L'expedient haurà de resoldre's en el termini màxim de seixanta dies, passat el qual, sense decisió, s'entendrà sobresegut automàticament.

ART. 239. La destitució del Secretari haurà d'acor-

dar-se, en sessió extraordinària, pel vot de les dues terceres parts del nombre legal de Regidors.

ART. 240. Contra la sentència que dicti el Tribunal Contenciós-administratiu podrà formular-se recurs d'apel·lació davant del Tribunal de Cassació de Catalunya.

CAPÍTOL II

Dels Interventors municipals

ART. 241. Tots els Ajuntaments el pressupost ordinari dels quals excedeixi de 500.000 ptes., tindran l'obligació de nomenar un Interventor de cabals municipals.

ART. 242. El nomenament d'Interventor serà fet entre Professors mercantils amb títol de Llicenciat de l'Escola d'Administració Pública, per cada Ajuntament, mitjançant concurs o oposició, dintre els terminis i condicions que aquell fixi. Seran exigides les mateixes condicions als Sots-Interventors.

Malgrat això, seran respectats els drets adquirits als Interventors del Cos existent.

ART. 243. Seran funcions de l'Interventor:

- a) Portar la comptabilitat.
- b) Dirigir l'organització de les oficines del seu càrrec.
- c) Tenir cura que els ingressos i els pagaments siguin aplicats a les respectives consignacions del pressupost.
- d) Sotmetre a la signatura del Conseller en Cap

els lliuraments expedits per abonament de despeses, una vegada estigui complerta la justificació corresponent.

c) Intervenir en la formació dels pressupostos ordinaris i extraordinaris i produir l'informe a què es refereix l'art. 258 d'aquesta Llei.

f) Formar els comptes de pressupostos i tots aquells que per raó de la comptabilitat siguin necessaris per a la bona i clara expressió de la gestió municipal, i fer el mateix amb la documentació estadística complementària.

g) Fiscalitzar les nòmines dels havers del personal per tal que vinguin ajustades a la categoria de llur nomenament i als serveis prestats.

h) Informar els expedients de fiances, reintegrament, devolucions o qualsevol de caràcter econòmic que els sigui demanat.

i) Exercir de clavari, retenint a l'esmentat fi, al seu poder, una de les claus de la caixa municipal, i assistir a tots els arqueigs tant ordinaris com extraordinaris.

j) Tenir cura que periòdicament siguin practacades les liquidacions pels organismes de recaptació, tant en període voluntari com executiu.

k) Informar sempre que li sigui demanat sobre la situació econòmica del Municipi.

ART. 244. Els Interventors seran responsables personalment dels danys que per omissió siguin causats a l'erari municipal, i singularment : *a)* Quan es facin pagaments sense consignació ni acord municipal que ho disposi, o amb contravenció de disposicions legals que no ho permetin; *b)* Quan les fiances

exigibles no estiguin constituïdes en la quantia i la forma establertes en cada cas; i c) Quan no donin compte del retard que existeixi en els cobraments de les exaccions municipals.

ART. 245. Els Interventors podran assistir a les sessions que celebri la Corporació municipal en ple, i en el seu cas, al Consell de Govern municipal, i tindran veu per a donar els informes o fer les manifestacions que corresponguin a preguntes que els siguin fetes, prèvia la vènia de la Presidència.

ART. 246. L'Interventor municipal serà inamovable, i en casos de malaltia, llicència o qualsevol altre, serà substituït pel Sots-Interventor, si n'hi ha a l'Ajuntament, i en cas de no haver-n'hi, pel funcionari de més categoria de l'oficina.

ART. 247. La Corporació municipal en ple o el Consell de Govern municipal, podran sancionar les faltes lleus i greus dels Interventors.

Són d'aplicació a aquests els arts. 223 a 234 i 236 a 240.

CAPÍTOL III

Dels altres funcionaris municipals

ART. 248. Els Ajuntaments fixaran en els Reglaments respectius les normes referents a l'ingrés dels funcionaris, essent sempre indispensable l'oposició o el concurs pels que tinguin caràcter tècnic o directiu. En els concursos l'Ajuntament establirà les normes de preferència a tenir en compte en la graduació dels mèrits.

ART. 249. Per a presentar-se en un concurs o en una oposició a places administratives de caràcter directiu, serà necessària, ultra dels títols que cada Ajuntament exigeixi, la possessió del de Llicenciat de l'Escola d'Administració Pública de la Generalitat de Catalunya.

ART. 250. Els Ajuntaments en les oposicions, determinaran amb tota llibertat els programes a què hauran de subjectar-se els exercicis i la composició dels tribunals.

ART. 251. El nomenament de funcionaris permanents, interins, temporers o personal de brigades, serà fet per la Corporació municipal en ple o pel Consell de Govern municipal, en els Municipis de més de 5,000 habitants.

El Conseller en Cap sols podrà nomenar els funcionaris que usin armes.

ART. 252. Cada Ajuntament formarà un Reglament per als seus empleats, en el qual seran determinades les condicions de l'ingrés, ascens, les obligacions del càrrec, sous, drets passius i les sancions. L'Ajuntament determinarà lliurement el que estimi oportú en aquests respectes.

ART. 253. Els funcionaris municipals seran inamovibles. La destitució d'aquests sols podrà acordar-se per existir una causa greu.

Tindran caràcter de faltes greus : a) La manca reiterada d'assistència a l'oficina; b) Abandó del servei; c) La negligència persistent en el tràmit dels assumptes que el funcionari tingui encomanats; d) La insubordinació, el desacatament o la desobediència

greus; f) L'emissió d'informes que revelin negligència, o ignorància inexcusables, o injustícia notòria. g) La comissió de fets que tinguin caràcter de delictes; h) La falta de probitat; i) L'agenciamment d'afers que tinguin relació amb l'Ajuntament; j) La doble reincidència en una falta lleu.

Les altres faltes seran considerades lleus.

Les faltes lleus poden ésser sancionades amb l'apercebiment i la suspensió d'havers d'un a trenta dies. Les greus podran ésser sancionades amb la suspensió, des d'un mes a un any, o amb la destitució.

Per a la imposició d'aquestes sancions caldrà la formació prèvia d'expedient, en el qual serà donada audiència a l'interessat. Els Reglaments de cada Corporació determinaran la tramitació dels expedients que tinguin per objecte sancionar la conducta del seus empleats.

La destitució del funcionari solament podrà ésser acordada per la Corporació municipal en ple, o en Municipis de més de 5,000 habitants, pel Consell de Govern municipal, a proposta de l'instructor de les actuacions. El funcionari podrà encomanar la seva defensa a una tercera persona i sol·licitar la pràctica de proves. Serà aplicable en aquest cas el que es disposa en l'art. 238 d'aquesta Llei.

ART. 254. Els Ajuntaments remuneraran els funcionaris en forma que puguin atendre suficientment les exigències de la vida.

ART. 255. Els Ajuntaments organitzaran el règim de drets passius de llurs funcionaris, tant en el que fa a les jubilacions com a les pensions, ja mitjançant les

pròpies disponibilitats, ja concertant el que calgui amb les institucions de previsió i crèdit.

ART. 256. Els acords referents a sancions de funcionaris seran recorribles en reposició, i fallada aquesta, davant del Tribunal Contenciós Administratiu.

TÍTOL XIII

ORDENACIÓ FORMAL DE LES FINANCES MUNICIPALS

CAPÍTOL I

Dels Pressupostos municipals

ART. 257. Els Ajuntaments formaran, per a cada exercici econòmic, un Pressupost ordinari, que tindrà per objecte atendre les obligacions permanents i temporals del Municipi.

Les despeses del primer establiment solament podran consignar-se en Pressupost ordinari si aquelles obligacions estan cobertes; altrament, hauran de figurar en Pressupost extraordinari.

ART. 258. Els Pressupostos hauran d'ésser anivellats de manera que l'import total de les despeses no excedeixi de l'import total dels ingressos.

Al Projecte de Pressupost s'acompanyarà una Memòria explicativa i un informe de l'Interventor municipal, amb expressió de la recaptació obtinguda per cada concepte l'any anterior, i amb el càlcul del rendiment probable durant l'any a què el Pressupost es refereix.

ART. 259. Els Pressupostos seran discutits i aprovats pels Ajuntaments, al més tard el penúltim mes de l'any econòmic. La presentació serà feta, en les Corporacions que es regeixin pel sistema de Consell de Govern Municipal, per l'esmentat organisme, i en aquells on actui la Corporació municipal plena, per la seva Comissió d'Hisenda.

ART. 260. El Pressupost haurà d'ésser discutit i aprovat per l'Ajuntament en ple, en sessió extraordinària, per majoria de vots del nombre legal de Regidors.

ART. 261. Estarà exposat deu dies al públic. En cas de no formular-s'hi reclamacions, s'entendrà definitivament aprovat.

Si n'hi havia, les resoldrà l'Ajuntament.

Les reclamacions referides podran afectar no solament el contingut de les partides o l'omissió de les que s'hagin de consignar, sinó també les Ordenances que l'Ajuntament haurà d'aprovar en unió del Pressupost per a la regulació dels impostos i mitjans d'ingrés, i les regles complementàries del Pressupost, si n'hi ha, que comprendran les disposicions necessàries per a l'execució dels Pressupostos.

ART. 262. Contra els acords que prengui l'Ajuntament en mèrits de les reclamacions formulades, cabrà únicament recurs contenciós administratiu, de conformitat amb el que disposa el títol següent. Malgrat això, el Pressupost serà executiu a comptar del dia que hagi estat aprovat per la Corporació.

ART. 263. Els Pressupostos podran ésser prorogats solament per un exercici econòmic.

La pròrroga haurà d'ésser acordada en la forma establerta per l'art. 260.

ART. 264. Les obligacions per raó d'exaccions municipals prescriuen als cinc anys, termini que arrenca del moment en què neixi l'obligació de contribuir.

Tot acte d'investigació d'obligacions no liquidades, per part de la Corporació, i tota reclamació feta pel particular contra una obligació liquidada, interrompen la prescripció.

ART. 265. Els Ajuntaments podran formar Pressupostos extraordinaris per a la realització d'obres de primer establiment que no puguin ésser cobertes amb els ingressos ordinaris. Per eixugar dèficits anteriors podran aprovar-se Pressupostos extraordinaris de liquidació si la Corporació municipal ho acorda pels vots de les tres quartes parts del nombre legal dels Regidors.

ART. 266. Els Ajuntaments podran apel·lar al crèdit públic mitjançant préstecs, emissió d'emprèstits o de Bons de Tresoreria.

L'emissió o préstec solament es podrà fer com a conseqüència de l'aprovació del Pressupost extraordinari on siguin contingudes les despeses a què aquells responguin.

ART. 267. Els Ajuntaments fixaran les característiques de les emissions.

La Corporació podrà col·locar directament l'emissió o negociar-la mitjançant la intervenció d'elements bancaris o financers.

ART. 268. Els Ajuntaments podran lliurar a llurs creditors títols del Deute municipal, en compensació dels crèdits d'aquells, en les condicions que es con-

vinguin, mentre no es valorin en un preu inferior al de cotització oficial en Borsa, durant el mes anterior.

ART. 269. Els Ajuntaments portaran una comptabilitat separada i especial dels Pressupostos extraordinaris en curs.

ART. 270. Seran nuls els acords dels Ajuntaments, referents a autorització de despeses, si al Pressupost en curs no hi ha crèdit consignat.

La responsabilitat dels pagaments o de l'autorització de despeses sense consignació recaurà en els funcionaris que els hagin fet.

ART. 271. Els Ajuntaments per majoria absoluta podran acordar habilitació de crèdits i transferències de crèdits sobrants d'un capítol a un altre del Pressupost, o d'una a una altra partida dintre d'un mateix capítol.

En l'acord hauran de constar els seus fonaments, i caldrà que no quedin indotats els serveis atesos amb les quantitats que es transfereixin o s'habilitin.

ART. 272. Al final de l'exercici econòmic passaran a constituir les resultes del nou Pressupost, les obligacions reconegudes per l'Ajuntament, però encara no satisfetes, i els drets de tota mena i impostos no percebuts durant l'any. Els crèdits oberts en Pressupost i no compromesos en finalitzar l'exercici, quedaran anul·lats automàticament.

La devolució d'ingressos indeguts es considerarà sempre com a minoració dels valors del respectiu concepte.

CAPÍTOL II

Dels comptes municipals

ART. 273. La formalització dels comptes correspondrà a l'Interventor, si n'hi ha, i si s'escau al Secretari, i seran signats pel Conseller en Cap. Acompanyaran els comptes tots els documents que justifiquen llur exactitud i legalitat, dividits en rams separats d'ingressos i despeses.

ART. 274. El compte serà presentat el segon mes de l'exercici i es referirà a l'any econòmic anterior.

Dintre del tercer mes, la Corporació municipal en ple examinarà els comptes presentats, prèvia una exposició pública, per un termini de deu dies, durant el qual hom podrà formular les observacions o reclamacions que estimi oportunes.

ART. 275. La Corporació municipal aprovarà o desaprovarà parcialment o totalment els comptes, i declararà les responsabilitats i els reintegraments que escaiguin.

L'acord serà publicat al *Diari Oficial*.

ART. 276. Contra els acords presos en matèria de comptes podrà ésser formulat recurs de reposició, i si aquest és desestimat, el contenciós administratiu, en la forma prevista en el títol XIV d'aquesta Llei.

ART. 277. Malgrat la interposició del recurs, el Conseller en Cap executarà l'acord municipal en el qual es declarin responsabilitats o s'ordenin reintegraments.

ART. 278. Reglamentàriament seran determinats els detalls que els comptes municipals hauran de contenir, així com els referents a la rendició de comptes trimestrals, pels Dipositaris, respecte als cabals que tinguin en llur poder, i dels comptes anuals de totes les operacions en què hagin intervingut i no afectin al Pressupost ordinari municipal, i uns i altres seran justificats per mitjà de relacions per capítols de càrrec i descàrrec, en unió dels lliuraments i manaments d'ingrés.

CAPÍTOL III

Dipòsit de fons i intervenció

ART. 279. Tots els fons municipals han d'ingressar a la Dipositaria i han d'ésser custodiats en un establiment bancari o a la Caixa municipal.

Aquesta tindrà tres claus, que guardaran el Conseller en Cap Ordenador de pagaments, l'Interventor municipal i el Dipositari.

El mateix es farà amb els resguards representatius de tota mena de valors i fons municipals.

ART. 280. Queda absolutament prohibida l'existència de caixes especials.

ART. 281. La Dipositaria estarà sempre a càrrec d'un funcionari, que prestarà fiança en quantitat suficient.

El Dipositari no pot fer cap pagament si no és mitjançant un lliurament, que el signarà el Conseller

en Cap com a Ordenador de pagaments i el visarà l'Interventor municipal.

El document esmentat quedarà sempre com a justificant de la sortida de fons, a la Dipositaria.

ART. 282. El Dipositari no podrà fer ingressos a Caixa, sense l'oportú document en què consti l'ordre, i expedirà rebut per duplicat, un exemplar del qual passarà a la Intervenció.

ART. 283. Per a l'ingrés a Caixa del producte de la recaptació d'ingressos ordinaris, els Ajuntaments podran dictar les regles especials que estimin oportunes.

CAPÍTOL IV

Recaptació dels ingressos municipals

ART. 284. La vigilància de la recaptació i administració dels fons i exaccions municipals correspondrà al Conseller municipal encarregat de Finances, en els Ajuntaments en què funcioni el Consell de Govern municipal, i al President de la Comissió d'Hisenda, en els altres. La recaptació podrà fer-se directament, mitjançant els Agents municipals, o per mitjà d'arrendament.

ART. 285. En el primer cas caldrà que el perceptor tingui fiança, que assegurï suficientment la responsabilitat que dimana del seu càrrec.

Quan el cobrament sigui fet mitjançant arrendament, no podran ésser arrendataris els que estan incapacitats per a ésser Regidors o contractistes de l'Ajuntament.

ART. 286. Els impostos i arbitris municipals seran cobrats a domicili quan no es faci l'ingrés directe. En cas de no trobar-s'hi el deutor, o de no fer aquest el pagament, el cobrador consignarà al dors del rebut les notes precises per a individualitzar la diligència.

TÍTOL XIV

RECURSOS I RESPONSABILITATS QUE NEIXEN DELS ACTES DELS AJUNTAMENTS I AUTORITATS MUNICIPALS

CAPÍTOL I

Recursos contra els acords i les providències municipals

ART. 287. Els acords del Ajuntaments o Autoritats municipals de tota mena, així en l'esfera administrativa general com en la de caràcter econòmic, seran recorribles, en reposició, davant la Corporació o Autoritat que els hagi dictat.

ART. 288. El recurs es formularà dintre dels deu dies hàbils següents a la notificació de l'acordat.

Si no hi hagués interessat en l'expedient, el recurs es podrà formular dintre del mateix termini, a comptar de la publicació al *Diari Oficial*.

ART. 289. La Corporació o Autoritat que hagués dictat l'acord resoldrà el recurs dintre dels quinze dies hàbils següents a la interposició. Si no ho fa, s'entendrà denegat el recurs.

ART. 290. Contra l'acord municipal o la providència de l'Autoritat, en què fos denegat el recurs de reposició, o la denegació tàcita per silenci administratiu, cabrà el recurs contenciós administratiu. Aquest serà formulat dintre del termini de trenta dies hàbils, a partir del en què fineixi el de quinze dies, que la Corporació o Autoritat tenen per a resoldre la reposició.

ART. 291. El recurs contenciós administratiu a què es refereix l'article anterior es podrà formular, 11● solament per lesió en els drets administratius del reclamant, sinó també per infracció de disposicions administratives amb força legal, per al sosteniment de les quals reclami qualsevol veí o Corporació, encara que llurs drets no hagin estat objecte d'individual agravi.

En el segon cas, el Tribunal exigirà fiança al reclamant en proporció a la importància i quantia de l'assumpte.

Si el Tribunal en resoldre el recurs declarés la temeritat del recurrent, aquest perdrà la fiança constituïda.

ART. 292. Els recursos contenciós administratius seran gratuïts.

L'interessat podrà valer-se per si mateix davant dels Tribunals, però si vol encomanar a altri la seva defensa, caldrà comparèixer amb Lletrat que tingui poder suficient, o amb Procurador causídic per a la seva representació i Lletrat per a la defensa.

ART. 293. Els recursos contenciosos s'ajustaran mentre una llei especial no determini el contrari, al

que disposa la legislació contenciosa vigent, amb les variacions següents:

a) Si els coadjuvants, entre els quals podrà figurar l'Ajuntament, no es possessin d'acord per a litigar sota una sola representació, el Tribunal ordenarà que les diligències s'entenguin amb el coadjuvant que hagués comparegut primer. Aquest portarà la representació dels altres.

b) El Tribunal Contenciosos podrà decretar d'ofici les acumulacions dels recursos en què s'impugnen resolucions que siguin iguals o reproducció d'altres anteriors. Aquesta decisió serà irrekorrible.

c) No tindrà lloc el tràmit de vista en els plets de quantia inferior a 1,500 ptes., ni en aquells en què les parts hi renunciïn.

d) Les demandes contencioses no hauran de contenir necessàriament les al·legacions de l'art. 42 de la Llei del Contenciosos, i no donarà lloc, per tant, a l'excepció de defecte legal en la manera de formular la demanda, la manca de les esmentades al·legacions.

e) Els Secretaris d'Ajuntament i els funcionaris municipals que siguin lletrats podran actuar davant la jurisdicció contenciosa.

f) Si el Fiscal s'aplanés a la demanda i la Corporació interessada no fos part, com a coadjuvant, en el procediment, se li farà saber, perquè pugui personar-se en el recurs sostenint l'acord impugnat.

Encara que l'Ajuntament no comparegués i el Fiscal s'hagués aplanat a la demanda, el Tribunal dictarà en el seu dia la sentència que estimi pertinent.

g) Si la quantia del recurs fos indeterminada o excedís de 5,000 ptes., la tramitació contindrà dues instàncies. En altre cas la instància serà única.

h) Si la quantia no ultrapassa de 1,000 ptes., la tramitació i resolució del contenciós la farà un magistrat del Tribunal, a designació d'aquest, pel tràmit dels judicis verbals.

ART. 294. Els Ajuntaments, per mitjà de llurs Consellers en Cap, hauran de remetre al Tribunal Contenciós, dintre del termini que aquest els assenyali, l'expediment corresponent, als efectes que l'actor pugui formular la demanda contenciosa.

El Tribunal imposarà automàticament una penyora de 25 a 100 ptes. diàries als Consellers en Cap, a partir del dia en què fineixi el termini que se'ls hagi donat per a remetre els expedients, si no els haguessin enviat, a no ésser que justifiquessin degudament la impossibilitat de fer-ho.

Contra la resolució del Tribunal que serà automàtica mitjançant el simple «donar-ne compte» pel Relator, no cabrà recurs de cap mena. Les multes es faran efectives per la via d'apremi i es delegarà el Jutjat de 1.ª Instància del Partit a què l'Ajuntament pertanyi, per a la pràctica de les diligències corresponents.

ART. 295. La demanda contenciosa serà redactada sense dret a pròrroga, dintre dels vint dies hàbils següents a la providència en què es posi l'expedient a disposició de l'actor.

ART. 296. La contestació del Fiscal haurà de produir-se dintre del mateix termini de vint dies, i es

donarà igual període de temps al coadjuvant, perquè en nom propi o en el dels interessos dels altres coadjuvants, la representació dels quals hagi assumit, formuli la contestació.

Els Tribunals aplicaran automàticament els esmentats terminis, sense necessitat que les parts hagin d'acusar la rebel·lia de les contràries, en forma que, immediatament que fineixi un termini, es dicti providència i s'entri en el següent.

ART. 297. Els preceptes referents a la prova, seran els de la legislació contenciosa.

Serán admeses les proves que proposades en l'expedient governatiu, ja sigui abans de l'acord o la providència municipal, ja en tràmit de reposició, no hagin estat admeses per les Autoritats de la jurisdicció municipal, o no hagin pogut portar-se a efecte per causes no imputables al recurrent.

ART. 298. Als efectes del que prevé l'article precedent es practicaran, per l'Ajuntament, les proves que els interessats demanin en l'expedient governatiu, abans de l'acord final o després d'aquests, en tràmit de reposició. Al dit fi es prendran les mesures oportunes perquè les proves proposades, si no fossin estimades impertinents, puguin portar-se a la pràctica dintre dels terminis legals.

ART. 299. Finida la prova, el Tribunal fixarà sense altre tràmit, el dia per a la vista, i no podrà aquesta assenyalar-se més enllà dels quinze dies següents a la providència que ordeni la unió de les proves als autes, si se n'haguessin practicat, o es tingui per contestada la demanda pel Fiscal si no hi hagués

coadjuvant, o per aquest en el cas d'haver compa-regut.

ART. 300. En els casos en què no hagi de celebrar-se vista, el termini anterior serà aplicable a la reunió del Tribunal per a dictar sentència.

ART. 301. Els interessats lesionats en llurs drets civils, per algun acord municipal o providència d'autoritat municipal, podran recórrer en reposició, de conformitat amb els anteriors preceptes.

Transcorreguts els terminis en ells fixats, l'interessat tindrà un mes per a interposar acció civil davant la jurisdicció ordinària, amb efectes suspensius, i podrà exercitar, sense la possibilitat de l'esmentada suspensió, les accions que segons les lleis civils siguin possibles.

ART. 302. Si l'Ajuntament cregués innecari de comparèixer en els judicis de caràcter civil que contra les resolucions es promoguessin de conformitat amb l'article anterior, podrà remetre al Tribunal competent una comunicació de defensa de l'acord impugnat, que previndrà la declaració de rebel·lia.

ART. 303. Les resolucions i providències de les autoritats municipals, preses en l'esfera de delegació d'atribucions que pogués trametre'ls la Generalitat de Catalunya, seran impugnables d'acord amb les lleis especials que regeixin els respectius serveis.

ART. 304. Contra els acords adoptats en referèndum solament es donarà recurs contenciós administratiu, per idèntics tràmits als ja indicats, davant la Sala Administrativa del Tribunal de Cassació de Catalunya. Únicament podrà interposar el recurs aquell

que hagi estat agraviat en els seus drets particulars per la resolució referendària.

ART. 305. No es podran simultanejar distints recursos contra un mateix acord o providència municipals. Empresa una via quedaran extingides les altres si en finir aquella s'haguessin esgotat els terminis dels respectius recursos.

Si hi hagués interessat, en l'expedient governatiu, se li notificarà íntegrament l'acord o providència dictats, amb expressió dels recursos que cabessin, dies per a formular-los i Autoritat davant de la qual s'han d'interposar.

L'omissió dels recursos contra l'acord recaigut o l'error en l'assenyalament produirà la nul·litat de la notificació.

ART. 306. Tota petició feta a un Ajuntament haurà d'ésser resolta dintre dels tres mesos següents a la seva presentació.

Les Autoritats i els funcionaris que infringeixin la dita disposició seran responsables dels danys i perjudicis que causessin als interessats.

ART. 307. Les Corporacions municipals que estimin que atempta al règim de la llur autonomia, una disposició del Govern de Catalunya, o de les Autoritats subordinades o delegades d'aquest, podran formular recurs, per abús de poder, pels tràmits del contenciós administratiu abans indicat i, en única instància, davant la Sala Administrativa del Tribunal de Casació de Catalunya.

CAPÍTOL II

Suspensió dels acords municipals

ART. 308. El Conseller en Cap suspèn drà els acords municipals:

1.ª Quan l'assumpte no sigui de la competència de l'Ajuntament.

2.ª Quan en l'acord hi hagi elements que puguin constituir delictes. En aquest cas donarà trasllat de l'acord a l'autoritat judicial competent.

La suspensió es dictarà per decret, amb transcripció íntegra dels preceptes legals en què es fundi, i haurà d'acordar-se en el termini màxim de tres dies.

Contra la resolució del Conseller en Cap podrà l'Ajuntament, o qualsevol veí, formular el recurs contenciós administratiu en els mateixos termes a què es refereix el capítol anterior, prèvia reposició.

ART. 309. Els Tribunals contenciosos o de la jurisdicció ordinària, que tramitin recursos contra acords o providències municipals, podran acordar llur suspensió a petició de part, i amb audiència de la Corporació o Autoritat que hagués dictat la decisió.

Únicament podran suspèn dre's les resolucions impugnades si calgués evitar un perjudici greu, de reparació molt difícil o impossible. El Tribunal exigirà la còstitució de fiança per a respondre dels danys i perjudicis que la suspensió pogués causar.

CAPÍTOL III

Responsabilitat dels Regidors i Agents municipals

ART. 310. Els Ajuntaments i Regidors incorren en responsabilitat amb motiu dels acords que hagin votat i de llur actuació en el càrrec.

ART. 311. La responsabilitat serà exigible davant de l'Administració o dels Tribunals, segons la naturalesa de l'acció o del manquement que l'hagin motivat.

ART. 312. Correspondrà a la Corporació en ple imposar les sancions d'apercebiment i multa als Regidors que cometessin actes que representin una negligència o extralimitació en llurs deures corrents, sense causar dany civil als interessos del servei o de tercera persona.

La sanció serà una o altra, tenint en compte la qualitat del fet que la motivi. L'acord de la Corporació podrà prendre's per iniciativa del Conseller en Cap, o de qualsevol dels seus membres. Els Consellers en Cap podran ésser objecte de les esmentades mesures, com si es tractés d'un altre Regidor.

ART. 313. El Conseller en Cap podrà imposar multes als Regidors per manca d'assistència a les sessions.

ART. 314. Les multes que es puguin imposar pels motius a què es refereix l'art. 312 s'ajustaran a la següent escala:

En Municipis fins a 1,000 habitants, de 5 a 25 ptes.

En els de 1,000 a 5,000, de 5 a 50 ptes.

En els de 5,001 a 15,000, de 5 a 100 ptes.

En els de 15,001 a 30,000, de 5 a 125 ptes.

En els de 30,001 a 50,000, de 5 a 200 ptes.

En els de 50,001 a 100,000, de 5 a 350 ptes.

En els de més de 100,001, de 5 a 500 ptes.

L'acord municipal en què la multa sigui imposada serà raonat, concretant els motius de fet i les prescripcions legals en les quals es fonamenti.

La multa s'haurà de fer efectiva en el termini de quinze dies a partir de la notificació, que ha estat imposada, i en el cas de no fer-se el pagament, el Conseller en Cap podrà decretar el procediment d'apremi en la forma corrent per als impostos municipals.

Contra l'acord cabran els recursos corrents de reposició i contenció a què es refereix el capítol I.

ART. 315. Les multes per manquement, a què al·ludeix l'art. 313, seran fixades d'acord amb la següent escala:

Municipis de menys de 2,000 habitants, 5 ptes.

En els de 2,001 a 5,000, 10 ptes.

En els de 5,001 a 15,000, 15 ptes.

En els de 15,001 a 30,000, 20 ptes.

En els de 30,001 a 50,000, 30 ptes.

En els de 50,001 a 100,000, 40 ptes.

En els de més de 100,001, 50 ptes.

La imposició haurà d'ésser motivada, amb expressió dels raonaments en què es fonamenti, i cabran contra la resolució del Conseller en Cap, idèntics recursos als que fa referència l'article anterior.

ART. 316. Solament podran ésser suspesos els Regidors, pels Jutges i Tribunals de la jurisdicció penal. Per cap motiu no podran acordar-se governativament, amb caràcter interí o definitiu, nomenaments, suspensions o destitucions dels Regidors.

ART. 317. Les responsabilitats d'ordre penal de les Corporacions o Autoritats municipals s'exigiran davant dels Tribunals de Justícia, d'ofici, o a instància del Fiscal, o bé per mitjà d'acció privada que poden formular tots els habitants del terme municipal.

ART. 318. Els Jutges municipals no podran instruir cap sumari contra Regidors. La instrucció correspon a l'Audiència provincial respectiva, la qual podrà encomanar a un Jutge de carrera la tramitació del sumari.

ART. 319. El processament de Conseller en Cap, Consellers municipals o Regidors, es podrà fer, solament, per les Audiències provincials si es tracta de delictes relatius a l'exercici de llur càrrec. En altre cas serà competent la jurisdicció ordinària corrent.

La suspensió dels processats serà decretada per la Sala que hagi dictat l'aute corresponent, quan el delicte que hom sospita que ha estat comès, porti implícita la suspensió del càrrec.

ART. 320. Els Regidors que en l'exercici de llur càrrec infringissin, mitjançant els acords que hagin votat, o providències i actes que prenguin o executin en les matèries de la competència llur, algun precepte legal, que en agraviar a un tercer hagi produït danys i perjudicis, seran responsables del rescabament de l'import d'aquests.

ART. 321. La responsabilitat personal dels culpables de la infracció lesiva, s'estendrà, per la mort llur als hereus.

L'acció que els perjudicats hagin de formular s'exercirà dintre del recurs contenciós administratiu que en definitiva hagi d'interposar-se contra l'acord o la providència de que en cada cas es tracti. A l'esmentat fi, en el recurs de reposició s'advertirà, a l'Autoritat o Corporació a la qual es dirigeixi, que la infracció recorreguda ha causat o pot causar dany civil en llurs interessos, als efectes de deixar preparada la petició de l'oportú rescabament dintre del recurs contenciós.

Si es tractés d'un acte de gestió, que no produís acord o decret escrit, el particular agreujat podrà dirigir-se a la Corporació en ple, al Consell de Govern, al Conseller en Cap, segons la respectiva competència, sol·licitant que es deixi sense efecte l'acte combatut. Si no es fes, la Corporació, Consell de Govern o Conseller en Cap assumiran la responsabilitat que pogués correspondre a qui hagués realitzat l'esmentat acte, entenent-se que contra l'acord que es prengui cabrà recurs de reposició i després el contenciós de caràcter ordinari, dintre del qual es podrà exercitar l'acció de rescabament.

L'exercici del dret que al particular atorga aquest article no el priva d'exercitar davant dels Tribunals qualsevulla altre que li pertoqui.

ART. 322. L'acció de rescabament sols podrà exercitar-se d'acord a dret civil, per la persona perjudicada, els seus representants o els seus causahavents.

ART. 323. S'entendran actes lesius els que infringeixin, per acció o omissió, un precepte legal exprés, agraviant un dret definit en disposició legal, i la inobservança de tràmit o diligència previnguts per les lleis o disposicions reglamentàries vigents, sempre que l'acte perseguit no pugui també estimar-se imputable al que es presenta com a perjudicat.

ART. 324. Les accions de rescabament que vulguin formular-se es prepararan per mitjà d'altrassís en els escrits introductoris del procediment contenciós, i el Tribunal disposarà que, dintre del termini que fixi, es formuli, per l'interessat, demanda incidental respecte del particular. Aquesta serà tramitada en ram separat.

ART. 325. La demanda incidental, a què es refereix l'article anterior, es formularà amb expressió dels fets i fonaments de dret pertinents, precisant-se els danys i perjudicis reclamats, amb determinació de les bases per a fixar llur quantia i persona o persones concretament responsables.

ART. 326. De la demanda incidental es donarà trasllat al demandat o demandants, emplaçant-los degudament.

La qüestió serà substanciada d'acord amb les disposicions del títol III, llibre 2.º de la Llei d'Enjudiciament civil.

El Tribunal contenciós farà observar, sense necessitat que els litigants instin el procediment, els terminis legals.

ART. 327. L'actor haurà de justificar, dintre del termini que se li atorgui per a la prova, el fet d'haver

sofert el perjudici, les bases per a fixar la seva quantia i la relació directa del greuge inferit al seu dret, amb l'acció o omissió perseguida.

ART. 328. Practicada la prova, el Tribunal ordenarà que s'uneixi el ram incidental format, al plet contenciós, i se suspendrà la resolució fins que es dicti sentència. L'esmentada sentència resoldrà l'assumpte contenciós de fons i, a la vegada, la qüestió incidental de danys i perjudicis.

En el cas de l'apartat h de l'art. 293, la petició incidental es trametrà dintre del propi judici verbal, i es resoldrà juntament amb la qüestió de fons en la mateixa Sentència.

ART. 329. Els Agents nomenats i pagats per l'Ajuntament i els funcionaris de tota mena estan subjectes a responsabilitats administratives, penals i de rescabament de danys i perjudicis.

Les administratives es portaran a terme d'acord amb el que es disposa el títol XII d'aquesta Llei.

Les penals seran exigides davant dels Tribunals de Justícia, en la forma que determinen el Codi Penal i la Llei d'Enjudiciament Criminal.

La Corporació condemnada al pagament de danys i perjudicis en la forma fixada en aquest capítol, podrà repetir contra els funcionaris o agents culpables, prenent els oportuns acords, per tal de reintegrar-se de la quantitat que importi la condemna.

TÍTOL XV

DE LES QÜESTIONS DE COMPETÈNCIA

ART. 330. Els Consellers en Cap, en virtut d'acord municipal, podran formular qüestions de competència als Tribunals de Justícia, per reclamar el coneixement dels assumptes, que d'acord amb aquesta Llei i amb les disposicions concordants, corresponguin a l'Administració municipal.

Aquest acord haurà d'ésser pres amb l'informe favorable de Lletrat.

ART. 331. Per a demanar l'esmentat dictamen no caldrà cap acord municipal, sinó simplement la disposició del Conseller en Cap, d'ofici, o a petició d'algun dels elements consistorials.

ART. 332. Si el dictamen del lletrat designat fos desfavorable i, malgrat això, l'Ajuntament acordés de formular la qüestió de competència, serà imposada als Regidors que haguessin votat a favor del requeriment d'inhibició, una multa de 100 a 1,000 ptes., segons la importància de l'afer, en decidir-se en contra definitivament la competència.

L'acord de requerir d'inhibició al jutjat serà pres pel Consell de Govern municipal en els Ajuntaments de mes de 5,000 habitants.

ART. 333. L'informe de Lletrat serà necessari perquè la competència pugui ésser formulada i també per a insistir respecte a aquesta.

DISPOSICIÓ FINAL

Com a complement d'aquesta Llei el Parlament de Catalunya dictarà les d'Urbanisme i Sanitat municipal, que determinin l'activitat dels Municipis, i llurs obligacions en aquests aspectes, i la d'Hisendes municipals, que regularà les exaccions pròpies dels Ajuntaments amb connexió amb la Hisenda de la Generalitat de Catalunya.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. — Els recursos contenciós administratius que estiguin en tràmit, s'acomodaran al disposat en la present Llei, aplicant-se, per tant, íntegrament a ells els terminis i procediments a què es refereix el Títol xiv d'aquesta Llei.

Segona. — Els expedients i recursos governatius que estiguin en tràmit, quedaran subjectes també als preceptes de l'esmentat Títol.

Tercera. — Per a la celebració de les primeres eleccions cessarà la totalitat dels actuals Regidors. El nombre de Regidors i el procediment electoral serà el que es fixa en el Títol v d'aquesta Llei.

Barcelona, 18 de març del 1933.

VOT PARTICULAR A L'ART. 97

Les llistes electorals solament podran contenir, com a màxim, un nombre de candidats igual al 60 per 100 dels llocs a elegir.

A la llista que obtingui la majoria dels sufragis serà adjudicat el 60 per 100 dels llocs vacants, o sigui la totalitat de la llista.

El 40 per 100 dels llocs restants serà adjudicat a les minories, de conformitat amb el sistema següent:

Cada llista tindrà dret a tants llocs com vegades el nombre de sufragis obtinguts per ella contingui el quocient electoral. Aquest quocient serà el resultat de dividir la suma dels sufragis emesos a favor de les llistes minoritàries, exceptuant aquelles que no hagin obtingut el 5 per 100 dels vots minoritaris, pel nombre de llocs a elegir, o sigui el 40 per 100.

Si aquesta divisió no resulta exacta, el residu es tindrà en compte per a l'adjudicació dels llocs que hagin quedat sense cobrir, en la forma següent:

Serà adjudicat un lloc al residu més alt i s'aniran adjudicant els altres, d'un a un, als respectius residus, per ordre de major a menor.

Barcelona, 18 de març del 1933. — J. QUERO
I MOLARES.

c)

AVANTPROJECTE
DE
LLEI SOBRE CONTRACTES DE CONREU

Elaborat per la Secció especial de la Comissió Jurídica Assessora del Govern de la Generalitat de Catalunya, composta dels membres següents : President : Sr. Joan Maluquer i Viladot. Vocal Ponent : Sr. Ramon M. Roca i Sastre. Vocals : Sr. Joan Martí i Miralles; Sr. Antoni M. Borrell i Soler; Sr. Francesc de P. Maspons i Anglasesell. Secretari Tècnic : Sr. Francesc Girons i Martí.

EXPOSICIÓ

La Comissió Jurídica Assesora, en compliment del Decret de l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret del Govern de la Generalitat de Catalunya, pel qual li encomanà, amb caràcter d'urgència, la formació d'un avantprojecte de Llei reguladora dels contractes d'arrendament, masoveria, parceria, rabassa morta i altres relatius a finques rústiques, servant les peculiaritats del dret propi de Catalunya, designà una Secció especial per a donar compliment a l'honrós encàrrec, que avui té l'honor d'elevat a la V. S.

En complir aquest deure, la Secció especial formuladora del present avantprojecte creu convenient manifestar, amb la major sobrietat, les orientacions fonamentals a què respon, i els motius en què recolza.

* * *

La Secció especial es trobà plantejada com a primera qüestió, la de determinar l'àrea que en la matèria a regular corresponia a la competència legislativa de Catalunya, a l'efecte de salvar, en determinades zones extremes, les limitacions que imposen l'Estatut

del 15 de setembre del 1932 i la Constitució de la República.

L'art. 11 de l'Estatut, reconeix a Catalunya la legislació exclusiva en matèria civil, exceptuant allò que disposa l'art. 15, n.º 1.ª, de la Constitució; i entre les excepcions que conté — que, com a tals, són d'interpretació restrictiva — no hi entren els contractes de conreu. L'art. 12 de l'Estatut disposa que correspon a la Generalitat la legislació exclusiva i l'execució directa en el que es refereix a política i acció social agrària, encara que exceptuant la legislació social, de conformitat amb el paràgraf primer de l'art. 15 de la Constitució. La Secció especial, per tant, ha pogut actuar en un sector d'ampla competència, ja que el dret social, que té per finalitat específica regular el desenvolupament del contracte de treball o de prestació de serveis, no afecta els contractes de conreu, o sigui d'arrendament de coses.

* * *

Resolta aquesta qüestió prèvia, la Secció entrà a l'estudi del problema del mètode a adoptar en l'elaboració de normes; i en aquest punt, preferí situar-se en un prudent eclecticisme, entre la forma sintètica i la reglamentària o casuista, procurant salvar en determinats casos els inconvenients dels preceptes simplistes, sense, però, caure en un excessiu pragmatisme.

La forma sintètica o concentrada és recomanable en general, i factible en tractar-se de preceptes de substància codificadora, reguladors d'institucions cien-

tíficament consolidades i depurades; però no sempre és convenient ni possible la seva aplicació en lleis com la present, pel caire innovador d'algunes de les regulacions que conté, com ho és, entre altres, la del dret d'adquisició, que freturen de precedents nostrats i de camí fressat per la doctrina o la legislació comparada.

La Secció s'ha trobat en la necessitat de redactar una Llei reclamada després d'un període d'anormalitat, per mor del qual és lògic que el legislador no resti confiat en què el joc de la consuetud i del compliment pacífic ompli o fecundi les normes sintètiques en què podia condensar els principis establerts; la necessitat d'entendre que, si bé certs articles poden tenir un regust reglamentari, amb tot, per ésser preceptes de contingut eminentment civil que afecten, per tant, els drets privats dels ciutadans, no procedia abandonar la regulació de certs extrems, a la potestat reglamentària de l'Administració; i per aquests motius, i per respecte als furs del Parlament català, ha cregut la Secció necessari incrustar en la llei certs pronunciaments i oferir-li un cos legal gràvid de juridicitat, però absent d'encarcaments i feixugueses, que un reglament posterior podrà desenvolupar.

* * *

Com altra qüestió prèvia, la Secció hagué de precisar la matèria que havia d'ésser objecte de la regulació, i atenent-se a la comanda que li era confiada, s'ha concretat a normar el que es refereix a contractes

de conreu de terres, i ha deixat la regulació dels pecuaris, dels mixtes de pecuaris i de conreu, i dels que no tinguin per finalitat específica el conreu agrícola, per a ésser reposadament ordenats en la futura legislació civil de Catalunya.

Dins la matèria a regular, la Secció, davant la premura del temps, i desitjosa d'evitar discussions sobre conceptes tècnics potser encara no prou consolidats, i defugint aspectes que no demanen una reforma immediata, atès que la llei, la preparació de la qual se li confiava, havia de resoldre amb ineludibles apremis qüestions plantejades pels contractes actuals, s'ha limitat a formular preceptes que els regulen en els aspectes més vius, deixant també els seus altres caires per a la regulació futura de la nostra legislació civil, on podran ésser recollits els preceptes fonamentals i de caràcter permanent que pressuposa aquest avantprojecte.

El Decret expressat en dir que la regulació dels contractes de conreu havia d'ésser «servant les peculiaritats del dret propi de Catalunya», determinà el suport i les línies fonamentals que ha de tenir aquest avantprojecte.

La Secció, lluny de sentir-se cohibida amb aquest condicionament, hi ha trobat la veu inspiradora del seu treball, perquè respon a una arrelada convicció seva. Entengué, però, la Secció, que no podia interpretar la indicació esmentada en el sentit que els nous preceptes havien d'ésser una simple reproducció de les formes vetustes del nostre dret, considerant-les intangibles, en forma que hauria dificultat les pro-

duccions legislatives de l'avenir. La Secció, en conseqüència, hagué d'enlairar-se a la zona dels principis generals de les nostres institucions viscudes, i es va inspirar en els de llibertat i equitat, que no sols constitueixen el motor del nostre règim jurídic, sinó que han estat en tot temps la base del nostre ressorgiment nacional, i que per a harmonitzar-se de manera admirable amb el postulat de justícia social, poden ésser fonament d'un demà prometedor.

Els principis animadors d'aquest avantprojecte són, per tant, la llibertat de contractació i l'equitat. Ells li donen l'harmonia que permet de regular l'autonomia de la voluntat sense regust de doctrinarisme, i modernitzar la nostra legislació civil amb experiències copsades en la realitat de la vida jurídica catalana.

Són també aquests dos principis els que donen a l'avantprojecte una unitat que el fan un conjunt sistemàtic, en el qual el dislocament d'una peça, no degudament compensat, podria provocar la seva total desarticulació.

* * *

Una de les matèries més importants de l'avantprojecte és la relativa a la durada dels contractes de conreu. La Secció ha procurat mantenir la llibertat contractual, però supeditant-la a un equitatiu frenatge quan un interès especial o la protecció de la part més feble ho exigia.

En el que es refereix a la durada, ha tingut per mira aconseguir la màxima estabilitat del conreador amb la terra; i a aquest efecte, ha estatutit diverses

pròrrogues en cura, però de no pertorbar amb elles la normalitat de la contractació futura; harmonitzant l'estabilitat amb disposicions encaminades a garantir un lleal compliment dels contractes per ambdues parts.

Ha reduït a un sol cas l'exercici aïllat de l'acció fulminant de desnonament, sense perjudici que en el terreny més ample de la resolució dels contractes per incompliment d'obligacions o per altres causes, pugui ésser ventilada en forma ràpida la resolució del contracte, i, si és procedent, el llançament del conreador.

En aquest aspecte de la vida agrícola, ço és, el de l'estabilitat del que conrea, l'avantprojecte ha tingut compte d'eliminar el rigorisme de la llei *Emptori* del Corpus Juris Civilis, cristil·litzada en l'art. 1571 del Codi civil espanyol.

El contracte de conreu és en essència un simple expedient d'explotació agrícola, i és lògic, per tant, que l'adquirent d'una finca hagi de suportar els contractes que hi trobi subsistents. Però quan un contracte de conreu, per la seva durada, adquireix un perfil de càrrega real, si el conreador vol que el seu dret prevalgui contra el de tercer que desconeixia l'existència del contracte, és necessari que aquest estigui inscrit, ja que la protecció de la bona fe i la normalitat de la contractació immobiliària ho exigeixen.

Es prohibeixen pel futur els subarrendaments en els contractes de conreu, per a evitar l'actuació parasitària d'agents intermediaris. La prohibició, però, no és feta d'una manera tan absoluta que no permeti casos justificats.

En el que es refereix a despeses i millores, la Secció creu haver proposat fórmules justes que mantenen l'estímul de millorament dels nostres camps i eviten alhora que les disponibilitats del propietari quedin subjectes al caprici del conreador.

* * *

La qüestió potser més delicada que regula l'avantprojecte és la de les revisions. La possibilitat excepcional de reduir la renda en els arrendaments, no era desconeguda del tot en el nostre Dret. La revisió del preu o quota part de fruits en els contractes de conreu als efectes d'atansar-la a termes d'equitat, fou iniciada per la República. En aquest avantprojecte la revisió deixa de tenir un caràcter circumstancial i provisorio, i es converteix en institució permanent, encara que sotmesa a un ritme.

La consciència jurídica dels membres de la Comissió que han integrat la Secció especial redactora, no dubtà de donar caire d'institució permanent a les revisions; i per a fer-ho, no s'ha hagut d'eixoplugar en la teoria del fet revolucionari. Li ha estat suficient inspirar-se en el mateix criteri d'equitat, que per ésser consubstancial al nostre dret al través de la consuetud i de la doctrina, ha dinamitzat les nostres lleis catalanes amb una inspiració ètica i social absent de liturgisme jurídic.

La revisió regulada en l'articulat no ataca el contracte, en el que té d'immutabile ni en la seva substància jurídica i lligam contractual; i es limita a recti-

ficar les seves conseqüències econòmiques. Aquesta rectificació és evidentment justa en les institucions jurídiques de llarg termini que comprometen l'avenir, en les quals les mutacions de la vida disloquen sovint la seva normalitat econòmica.

La qüestió que té major dificultat en aquesta matèria és la d'obtenir la fórmula de la renda justa i de la distribució equitativa que serveixi de base a les revisions.

Pel que es refereix a contractes de preu fix, la Secció no ha adoptat el sistema de nivell mig de rendes en cada comarca, perquè algun cop podia haver esdevingut inequitatiu, i perillava que la llei consagrés una situació de fet abusiva. Tampoc no ha acceptat com a renda justa a percebre pel propietari, la que resultés d'aplicar un tant per cent d'interès del valor del capital-terra, perquè aquesta fórmula podia posar el conreador en condicions econòmiques inferiors a les d'un simple jornal·ler. Tampoc no ha admès la Secció, com a base de les revisions, el líquid imponible; perquè éssent un element, el volum del qual està influenciat per la declaració del propietari, i que no és fàcilment comprovable amb eficiència tècnica, no oferia cap garantia de representar una renda justa.

La Secció ha rebutjat, per tant, com a pauta de les revisions, la fórmula simplista del líquid imponible amillerat, perquè la considera d'equitat dubtosa i, per tant, possiblement perjudicial per a qualsevol de les parts. L'equitat no pot dependre del caprici del propietari en declarar rendes als efectes tributaris, ni és just que vagi a remolc d'un ressort purament fiscal,

més o menys imperfecte. Un cadastre ben format, i conservat sincrònicament amb les variacions que imposi la realitat, podria ésser-ne una bona base; però no els actuals amillaraments.

Amb tot, fins que el Cadastre sigui una realitat a Catalunya, cap inconvenient no hi ha que els organismes que hagin d'entendre de les revisions emprin les fórmules que ja han estat acceptades per la legislació cadastral vigent.

Per aquest motiu, en referir-se a contractes de preu fix, l'avantprojecte adoptà una base de revisió que en el fons és la de tot bon Cadastre.

En el que es refereix a contractes a parts, de caràcter semblant als d'unió o cooperació, la distribució dels avantatges econòmics que corresponen al conreador i al propietari ha de respondre a les característiques de l'essencial cooperació esmentada, i, per tant, la distribució de fruits ha d'estar en equació amb el percentatge d'aportacions i prestacions de les parts, en el compte d'elements i despeses de l'explotació agrícola.

La Secció ha entès que facilitarà la tasca de revisar la formulació de contractes-tipus de conreu comarcal, que sota les normes expressades hauran de confeccionar gent entesa; i per aquesta causa, la regla, encara que sense fer-los d'aplicació imperativa, per a donar-los el caràcter de pauta equitativa, no sols de les futures revisions, sinó també de la futura contractació.

Ha considerat la Secció perillós i impracticable que la llei s'avancés a determinar no sols aquests

contractes-típus, sinó també quins dels vigents havien d'ésser considerats com a abusius. La gran varietat de pactes de conreu en les diferents comarques catalanes fa perillósíssima aquesta determinació per endavant. Una quotapart que de bell antuvi podria semblar abusiva, pot de fet ésser justa i fins favorable al conreador, segons siguin les prestacions del propietari. Aquesta possibilitat ha decidit la Secció a no escometre una empresa que considerava estèril i fins pertorbadora, i a entendre que el projecte de llei complia la seva comesa, assenyalant una fórmula per a determinar en cada cas concret quin fóra el preu just i la distribució equitativa.

En el que fa referència al ritme de les revisions, la Secció ha estimat convenient adoptar el que allunya més el perill de promoure perturbacions malaguanyades, i ha considerat just el que proposa, tenint en compte la situació en què de fet es troba el compliment dels contractes en els nostres camps, i l'alta consideració que ha de merèixer el treball en l'actual estadi de civilització.

També ha cregut equitatiu reconèixer al propietari, el dret a una revisió excepcional, rectificadora del desequilibri que ha provocat la desvalorització de la nostra divisa en els darrers temps.

Aquesta revisió és compensada per altres d'extraordinàries atribuïdes al conreador, la justícia de les quals no és necessari raonar.

Una de les innovacions de l'avantprojecte consisteix en el dret d'adquisició, l'adopció del qual respon no sols a les aspiracions, sinó a les característiques del nostre poble. En un altre país potser esdevindria una institució inútil, i fins fictícia; a Catalunya, en canvi, esdevindrà segurament un instrument fecund de redistribució de la propietat rústica, un ressort de pacificació en multiplicar els propietaris i una font intensificadora de la producció agrícola en propulsar la tendència integradora del domini.

El prodigi de la robustesa de la propietat territorial catalana es deu en gran part a l'establiment emfitèutic. L'estroncament d'aquesta institució, facilitadora de l'ascens dels estaments treballadors a la condició de propietaris, ha contribuït força a provocar un moviment retardatari en aquella evolució tant nostra, de reforma agrària automàtica assolida, sense interpellacions dels òrgans públics, i amb expropiacions doloroses. La conversió dels contractes de conreu actuals, per imposició legal, en situacions emfitèutiques, encara que fossin a nua percepció, a més de representar una mutació forçada de causa contractual, que violenta el Dret, no respondria a la idiosincràsia del nostre poble. El règim d'economia privada, que tan admirablement encaixa amb la nostra manera d'ésser, orienta els catalans envers el desig d'ésser propietaris integrals, no pas en el migrat de convertir-se en emfiteutes, o sigui en simples titulars d'una propietat gravada i controlada.

Per aquest motiu, el dret d'adquisició que l'avantprojecte regula, té la virtut de dirigir-se francament a

convertir els conreadors en propietaris, prescindin d'imposar-los una prèvia fase emfitèutica. En l'emfitèusi aquest canvi s'efectua a través de dos cicles, que són : el d'establiment primer, i el de redempció després. El dret d'adquisició opera el canvi d'una manera directa i en un acte únic. La potencialitat econòmica de la nostra pagesia, i, on manqués, l'ajut de la Generalitat o dels instruments de crèdit agrari que institueixi, faran possible el dret d'adquisició. El dret regulat per la seva pròpia essència repugna tota comparació amb la institució administrativa de l'expropiació forçosa. És una fórmula eminentment civil, que exigeix, per a fer-se efectiva, la preexistència de qualificats contractes de conreu; i que, per aquest motiu, el dret d'adquisició s'ha de catalogar dins de la família dels drets d'opció, retracte, tempteig i altres anàlegs de dret privat.

En regular l'esmentat dret d'adquisició, la Secció ha tingut cura d'atendre les diverses situacions jurídiques en què es pot trobar el domini d'una terra. Vetllant per la nostra producció agrícola, ha procurat evitar la denigració de les propietats unitàries i la destrucció de les indústries agrícoles. L'ha aplicat tan sols a situacions de conreu especials existents en l'actualitat. Ha ordenat el seu exercici en forma breu, que faci possible una solució arbitral, per evitar la multiplicació de plets, i perquè no esdevingui il·lusori l'exercici del dret. L'ha regulat, encara, de manera que no perilli de desvaloritzar la propietat rústica, fent d'ell un instrument eficaç, però no pertorbador de l'economia de Catalunya. Per últim ha atribuït al

dret d'adquisició una actuació provisòria per a evitar que la seva permanència indefinida obstaculitzés el tràfic immobiliari.

En el que ateny a contractes de conreu de naturalesa emfitèutica temporal, com la rabassa morta pròpiament dita, la Secció ha tingut en compte el gran parentiu que aquests contractes tenen amb els actes alienatoris, i per aquesta causa ha regulat el dret d'adquisició per a ells en forma que els reconeix un tracte de favor, especialment per a la determinació del preu d'adquisició. En reconèixer aquest avantatge ha considerat que en aquesta mena de contractes, el propietari havia deixat de tenir en el seu patrimoni la integritat dominical de la terra a la qual el contracte afecta.

* * *

La Secció, en regular el retracte legal a favor del conreador, ha tingut en compte que greus motius aconsellen no donar-li una gran amplitud. Malgrat reconèixer que gaudeix de certa simpatia la seva extensió a tot conreador, la Secció ha cregut que tan sols una visió simplista pot dissimular, sota la seva aparença inofensiva, greus inconvenients.

Els retractes legals avui existents són d'aplicació poc freqüent per l'excepcionalitat dels casos en què esdevenen aplicables; i això, malgrat que algun d'ells pertorba la contracció d'immobles en algun indret de Catalunya. El reconeixement del retracte a favor del conreador en tots els contractes de conreu, complicaria malaguanyadament la contractació de la nostra

propietat rústica, sotmetent-la a una limitació que actuaria més com a rèmora per a retraure els adquirents, que no pas de mitjà eficient d'integració dominical, perquè fàcilment és enervat amb preus simulats i altres artificis.

La localització, per tant, d'aquest dret de retracte a favor dels conreadors, a casos especials, preexistents i regulats ara amb més precisió i extensió, és feta amb mires a evitar l'estancament i el forcejament de la contractació. També la Secció ha tingut en compte, per a no estendre més el retracte del conreador, que el dret d'adquisició el supleix amb avantatge. Amb tot, ha entès també, que no hi havia causa per abolir-lo totalment i l'ha conservat, perquè un cop transcorregut el període en què pot actuar el dret d'adquisició, quedi encara la possibilitat d'integrament del domini en determinats contractes de conreu.

Un elemental sentit d'aquitat exigeix concedir en justa reciprocitat al propietari el dret de rescat o recobrament dels drets que deriven del contracte de conreu, quan el conreador els aliena en determinades circumstàncies.

* * *

L'últim capítol de l'avantprojecte es refereix als òrgans de concòrdia i arbitratge. De ben poc serviria, en molts casos, legislar i regular formes de convivència si no s'establiria la seva efectivitat amb mitjans adequats i la matèria regulada. Però tot i tractant-se d'un sector en el qual correspon a Catalunya la seva legislació, l'avantprojecte es limita a

desenrotllar el principi d'arbitratge que tant encaixa amb la vida del camp i amb la consciència del nostre poble; i organitza, a l'efecte, dues jurisdiccions arbitrals, l'una voluntària i necessària l'altra.

La concòrdia i arbitratge d'ordenament voluntaris, de funció, tant conciliadora com jurisdiccional, té interessants precedents a Catalunya, i en arrelar en el règim jurídic de la nostra terra, posarà de relleu el caràcter nostrat, que tendeix a l'autoresolució dels conflictes.

Per a suplir la concòrdia i arbitrage voluntaris és regulada una jurisdicció arbitral forçosa, d'actuació ràpida i eficient.

L'òrgan superior dels arbitrals serà el Tribunal de Cassació, al qual és atribuït el coneixement dels laudes en apel·lació.

La Secció té una ferma confiança que el Tribunal de Cassació, en entendre aquestes qüestions, produirà una jurisprudència sàvia i encaixada alhora amb les realitats del camp i amb la manera d'ésser del nostre poble.

* * *

La Secció, en completar l'avantprojecte amb ineludibles disposicions transitòries, no ha estimat convenient continuar-hi les que estableixen normes solucionadores dels conflictes jurídics provocats per fets ocorreguts aquests últims temps en algunes comarques, perquè ha cregut que no era oportú involucrar en una llei que es proposa la regulació definitiva dels contractes de conreu, preceptes circumstancials que en el fons

constitueixen una mesura de govern i acusen el ròssec de fets pretèrits. Ha preferit per aquesta causa desglossar-les, englobant-les en un text legal especial.

* * *

Amb aquestes consideracions la Secció creu haver exposat i motivat breument les bases i orientacions principals d'aquest avantprojecte.

Malgrat les limitacions de temps i la fretura d'estadístiques i, en bona part, de fonts d'informació, la Secció, que s'ha esforçat a estar sempre situada en un pla d'absoluta objectivitat, té el convenciment d'haver proposat una regulació justa. L'assolir aquesta finalitat de justícia ha estat la seva constant preocupació. Ha tingut cura, sobretot, que les regles formulades responguessin a les característiques dels temps presents, sense que llur aplicació pogués provocar una desvalorització de la nostra propietat rústica, un estancament de la contractació, pertorbacions greus en la pròspera agricultura de la terra i, sobretot, un augment dels assalariats, no propietaris, en el nostre camp, que per tots els mitjans cal evitar.

Barcelona, abril del 1933.

Joan Maluquer i Viladot, Ramon M. Roca i Sastre, Joan Martí i Miralles, Antoni M. Borrell, F. de P. Maspons i Anglasesell, Francesc Girons.

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

ART. 1. Són objecte d'aquesta Llei els contractes de conreu, i s'entenen compresos sota aquesta denominació els contractes de rabassa morta, parceria, masoveria, arrendament de terres i altres contractes de naturalesa anàloga, sempre que siguin d'explotació exclusivament agrícola.

Contractes regulats.

Els contractes expressats no perden el seu caràcter per la circumstància de concórrer junt amb l'objecte específic de conreu, prestacions de serveis o obligacions de representació.

Queden, per tant, exceptuats els contractes pecuaris, així com els mixtes de conreu i pecuaris, els qual seran objecte d'una llei especial.

ART. 2. Els contractes de conreu han de complir-se segons els pactes lliurement convinguts i obliguen els contractants al que expressament s'hagi pactat i, també, a les seves conseqüències segons la seva naturalesa, de conformitat a l'ús, a la bona fe i a la llei.

Compliment.

ART. 3. És obligació derivada del contracte, encara que no hagi estat expressament pactada, la de conrear segons ús i costum de la comarca i complir les consuetuds que generalment hi són observades, salvat el cas de pacte especial o de precepte legal contrari.

Obligacions implícites.

Arbres.

ART. 4. El conreador no podrà arrencar ni tallar cap arbre sense el consentiment del propietari.

Impostos i càrregues.

ART. 5. No correspondrà al conreador, llevat pacte en contra, el pagament de la contribució territorial i tributs i taxes annexes, ni el de les càrregues reals de la finca.

*Masoveria.—
Lloguer de la casa.*

ART. 6. En el contracte de masoveria, si no es pacta expressament, el masover no estarà obligat a pagar al propietari el lloguer de la casa ni de les altres dependències que utilitzi.

Condició accessòria de la casa.

L'ocupació de la casa i de les dependències expressades haurà de seguir la sort del contracte de conreu a què vinguin afectades, i, per tant, haurà d'exercitar-se sempre conjuntament l'acció de resolució de contracte o de desnonament.

Eines.

El masover, llevat pacte en contra, podrà servir-se de les eines del mas pel conreu de la terra.

Casos especial de capacitat.— Usufructuari.

ART. 7. L'usufructuari no pot atorgar, sense consentiment del nu propietari, cap contracte de conreu de terme superior a deu anys.

Marit.

El marit, sense consentiment de la muller, no pot atorgar contractes de conreu de més de sis anys de durada respecte a la terra aportada en dot inestimat.

Representants legals i administradors judicials.

Els representants legals no podran tampoc, per si sols atorgar contractes de conreu per més de sis anys, ni els administradors judicials per més de dos.

CAPÍTOL II

DURADA DELS CONTRACTES

ART. 8. El termini de duració dels contractes de conreu que en endavant s'atorguin, serà el pactat expressament per les parts; i, en defecte de pacte, es regiran per les normes següents:

Durada contractual.

En els contractes de rabassa morta, s'entendrà que el termini de duració és de trenta anys agrícoles o el menor que resulti en cas de mort dels primers ceps, o per quedar improductius les dues terceres parts dels plantats.

Durades supletòries legals. — En la rabassa morta.

En els altres contractes de conreu, en els quals la plantació o sembra de l'espècie principal, l'hagués efectuada el conreador, s'entendrà que el termini de duració és el que es dedueixi del contracte, atesa la vida normal de l'espècie plantada.

Quan la plantada o sembra és feta pel conreador pel seu compte.

Quan un contracte s'atorgui per terme indefinit, s'entendrà que la seva duració és de tres anys agrícoles.

Terme indefinit.

ART. 9. Perquè els contractes de conreu no subjectes a la pròrroga legal, que estableix l'art. 12, quedin extingits a l'expirar el terme pactat, o el supletori legal, cal que el propietari posi a coneixement del conreador, abans de començar l'últim any agrícola de durada, o el conreador al propietari, abans dels sis mesos darrers, la decisió de donar per finit el contracte.

Avis d'acabament.

Per tant, si ha expirat el terme pactat o el supletori legal, sense que cap de les parts hagi donat oportuna-

Tàcita reconducció.

ment a l'altra, l'avís a què fa referència el paràgraf anterior, s'entendrà tàcitament continuat el contracte de conreu per anys agrícoles, mentre el conreador o el propietari no donin els avisos que extableix el paràgraf anterior.

Nova plantació.

ART. 10. Si durant la vigència d'un contracte de conreu o estant aquest tàcitament continuat, el conreador amb el consentiment exprés del propietari, hagués realitzat una nova plantació de la mateixa espècie que fou objecte principal del contracte, s'entendrà produïda una renovació per un terme igual a l'anterior i a comptar des de l'any agrícola inclusiu, en què es començà la nova plantació, i així successivament.

Facultat d'abandó.

ART. 11. Quan per circumstàncies sobrevingudes o anteriors, però ignorades en contractar, la continuació dels contractes regulats en aquesta Llei esdevingués perjudicial al conreador, aquest estarà facultat per fer abandó de la terra, finit que sigui l'any agrícola, però haurà de denunciar el contracte abans dels sis mesos darrers.

Prorroga indefinida.

ART. 12. Els contractes de conreu agrícola sense finalitat industrial, subsistents a 1.º de gener del 1932, que no s'hagin donat després per finits o resolts per acord de les parts, sempre que el conreador hagi continuat portant la terra i que hi concorrin els requisits compresos en els números 2 i 4 de l'art. 62, es consideraran indefinidament prorrogats per ministeri de la Llei, a voluntat del conreador, i obligatòriament pel propietari, per anys agrícoles successius, a comptar des que fineixi el termini pactat.

En els contractes de conreu atorgats per les persones que s'expressen en l'art. 14, a excepció dels fiduciaris, no es produirà la pròrroga establerta en aquest article.

ART. 13. Per a obtenir la pròrroga establerta en l'article anterior, caldrà que el conreadorp osi a coneixement del propietari la seva decisió de gaudir-se'n, abans dels sis mesos anteriors al venciment del contracte de conreu, sense perjudici, cas de no fer-ho, que es produeixi la tàcita reconducció.

Avís previ.

ART. 14. Els contractes de conreu, atorgats o que s'atorguin per l'usufructuari, fiduciari, reservista, comprador a carta de gràcia o empenyorament, o per altres titulars de domini o dret real amenaçat de revocació, en produir-se aquesta, subsistirán amb el caràcter de prorrogats legalment a voluntat del conreador, fins que fineixi el termini estipulat.

Pròrroga temporal.

Aquesta disposició és aplicable a les situacions jurídiques d'hereu aparent i posseïdor civil, sempre que aquests i el conreador hagin obrat de bona fe.

Als efectes d'aquest article, i sols quant al còmput de temps, l'usdefruit vitalici no es considerarà extingit fins a la mort de l'usufructuari, encara que aquest deixi d'ésser-ho per renúncia o altra causa.

En l'usdefruit temporal, una vegada finit el seu terme de duració, quedarà extingit el contracte de conreu. Si abans de finir el dit termini morís l'usufructuari, el contracte subsistirà com a prorrogat legalment, durant el temps que falti per consumir el terme inicial de l'usdefruit.

ART. 15. Si el contracte de conreu es troba en

Acabament per voluntat del conreador.

situació de pròrroga legal, el conreador podrà donar-la per finida, per quan acabi l'any agrícola en curs, avisant-ho al propietari abans dels sis mesos darrers.

*Exoneració
d'assegurances.*

ART. 16. La pròrroga legal provoca l'exoneració de les obligacions contretes per tercer per a l'assegurament del contracte de conreu.

*Acabament
per voluntat
del propietari.*

ART. 17. Si el contracte de conreu es troba en situació de pròrroga legal, de conformitat al que estableixen els arts. 12 i 14, el propietari pot donar per finida la pròrroga, quan es proposin conrear directament la terra, ell o els seus descendents o afillats de dret o de fet, sempre que aquests afillats convisquin amb ell.

El propietari sols podrà fer ús d'aquest dret quant a terres a les quals pugui estendre's normalment la seva intervenció eficient, sense que mai, soles, o junt amb les que ja conreï pel seu compte, no puguin tenir una cabuda de més de trenta hectàrees.

Aquesta facultat del propietari està condicionada:

1.ª Al requisit de notificar-ho un any abans de la data en què fineixi l'any agrícola.

2.ª A quedar compromès a conrear la terra directament, per un terme de cinc anys, o pel del contracte prorrogat si és de menor durada.

Si el propietari no compleix l'obligació establerta en el paràgraf anterior, el conreador podrà reivindicar el conreu de la terra de què fou privat, i retornar-hi en les mateixes condicions del contracte primitiu.

El conreador podrà reclamar al propietari, llevat el cas que aquest no hagi pogut complir el terme expressat en l'apartat segon d'aquest article per causa

absolutament justificada, la indemnització dels danys i perjudicis que l'apartament de la terra li hagi ocasionat. En tot cas la indemnització consistirà, almenys, en l'import del preu o quotapart que el darrer any va abonar al propietari.

ART. 18. El propietari no podrà fer ús de la facultat que li concedeix l'article anterior, quan es tracti de terres subjectes al dret d'adquisició, regulat en el capítol v d'aquesta Llei, fins que hagi transcorregut el terme de cinc anys fixat en la segona disposició addicional per a l'exercici d'aquell dret.

Limitacions.

El propietari tampoc no podrà exercitar aquest dret en els contractes a què fa referència l'art. 79.

ART. 19. Els efectes dels contractes de conreu, subsisteixen durant el terme pactat, continuat o legalment prorrogat, encara que la propietat de la terra sigui tramesa a títol universal o singular, lucratiu o onerós, o que s'hi constitueixi un dret real.

Transmissió de la terra.

Amb tot, no podran afectar ulteriors adquirents a títol onerós de bona fe i que hagin inscrit, els contractes de conreu, pactats per un terme de més de sis anys, que no figurin inscrits en el Registre de la Propietat, salvant sempre l'any agrícola en curs i la responsabilitat de l'alienant, si procedeix.

ART. 20. El dret del conreador derivat dels contractes de conreu és susceptible de transmissió a títol universal o singular, onerós o lucratiu, i els seus adquirents queden subrogats activament i passivament en llur posició jurídica.

Transmissió del dret del conreador.

L'alienació d'aquest dret feta en acte entre vius a títol onerós, sempre, o a títol lucratiu que no sigui

atorgada a favor dels descendents o ascendents o fills adoptius de dret o de fet del conreador, o dels descendents d'aquest que convisquin amb ell, sols podrà tenir efecte amb l'assentiment del propietari, amb aplicació del que disposa l'art. 85.

Els adquirents del dret, per causa de mort del conreador, podran donar per finit el contracte, avisant-ho al propietari, dins dels tres mesos següents a la mort del causant; però hauran de continuar el conreu fins a l'acabament de l'any agrícola en curs.

Inembargabilitat del dret del conreador.

ART. 21. El dret del conreador, derivat d'un contracte de conreu, no pot ésser embargat.

Embargabilitat dels fruits.

Els fruits que li pertanyin sols podran ésser-ho en la mesura que ho permeti la llei.

Subarrendaments.

ART. 22. En endavant queden suprimites els subarrendaments i, en general, tot contracte de conreu que tingui per objecte el dret derivat d'un altre contracte d'igual naturalesa; però seran permesos els relatius a aprofitaments parcials dels productes obtinguts i que, per a millor benefici, exigeixin la intervenció d'altri.

Per excepció, el conreador, per malaltia, vellesa o impossibilitat física, els representants legals dels seus hereus menors d'edat, i la vídua que hagi adquirit del marit el dret de conreu, podran subarrendar. Aquests subarrendaments sols subsistiran mentre concorrin les expressades circumstàncies en els respectius subarrendadors.

Incompliment d'obligacions.

ART. 23. L'incompliment, per un dels interessats, d'obligacions contractuals o legals del contracte de conreu, donarà dret a l'altre que hagi complert les

que li corresponguin, a demanar la resolució del contracte.

Serán casos d'incompliment, per part del conreador, a més dels altres que puguin ocórrer, els següents:

1.ª Destinar la terra al cultiu d'espècies diferents de les específicament pactades com objecte de conreu principal.

2.ª Deixar de conrear la terra per abandó o per destinar-la a ús distint del conreu.

3.ª Malmetre o esgotar greument la terra, destruir les seves produccions o deteriorar les edificacions existents.

4.ª Faltar greument a la consideració i respecte deguts al propietari o al seu representant.

Aquesta circumstància és d'aplicació recíproca a la conducta del propietari, o el seu representant, envers el conreador.

5.ª Que provoqui conflictes repetidament als conreadors de la mateixa finca o als propietaris o conreadors de finques properes, pertorbant l'ús normal dels drets derivats de les servituds de pas, d'aigües o altres de semblants.

6.ª La infidelitat en el còmput de la quotapart que pertoca al propietari, en els contractes a parts.

7.ª L'abús greu de confiança per part del masover en la comesa de les funcions que, junt amb les de conreu, són peculiars de la masoveria.

No s'entendrà com incompliment l'adopció, pel conreador, de noves fórmules, procediments o elements que tendixin a intensificar o millorar la producció agrícola, sense minva de la fertilitat natural de la terra.

8.ª Subarrendar la terra, llevat del que disposa el paràgraf segon de l'art. 22.

Edificacions.

ART. 24. El propietari podrà donar per resolt el contracte de conreu que afecti parcel·les a les quals es refereix l'art. 69 quant a la porció de terreny necessària en què pretengui edificar o que hagi venut amb aquest objecte; però haurà de respectar l'any agrícola en curs, i reduir proporcionalment el preu del contracte de conreu, cas d'ésser fix.

El propietari haurà de començar les obres dins els sis mesos següents a la data en què el conreador hagi deixat lliure el terreny expressat.

Si no ho fa, el conreador podrà reivindicar el conreu del terreny i reclamar al propietari o comprador l'import del preu o quotapart, que, en la quantia proporcional al dit terreny, hagués abonat el darrer any, o aquella major indemnització dels danys i perjudicis soferts.

Acció de desnonament.

ART. 25. El propietari sols podrà exercitar directament l'acció de desnonament quan el conreador deixi de pagar el preu o de lliurar la quotapart de fruits.

Aquesta acció de desnonament s'exercitarà davant els Jutges i Tribunals de la jurisdicció ordinària, segons els tràmits determinats per la Llei processal civil de la República.

El conreador podrà evitar el desnonament consignat judicialment el preu o la part de fruits, a disposició del propietari, dins el termini de tres dies, comptadors des del següent al de la citació.

Si el propietari admet la consignació quedarà

completa l'obligació del conreador i se sobresseirà el judici.

De les costes causades per l'actor, en serà responsable aquest, si es prova que en temps oportú se li havia ofert el pagament del preu o el lliurament de la quotapart; o el conreador, si queda provat que anteriorment havia estat requerit expressament pel propietari als dits efectes. En respondran tots dos per meitat, quan cap d'aquestes circumstàncies no sigui provada.

ART. 26. La infracció per part del propietari o del conreador de les obligacions legals o contractuals, donarà dret a la part que les hagi complert, a demandar la resolució del contracte amb la indemnització dels danys i perjudicis soferts, o sols aquesta indemnització si es deixa el contracte subsistent.

Acció de resolució del contracte.

Encara que procedeixi la resolució del contracte de conreu instada pel propietari, la Comissió arbitral, o la Junta de concòrdia i arbitratge si entén del cas plantejat, podran discrecionalment, ateses les circumstàncies del fet, o les personals del conreador, substituir la resolució del contracte per l'abonament dels danys i perjudicis causats al propietari, que haurà de fixar numèricament, o condicionar la dita resolució, a la conducta futura del conreador en el terme que estimi convenient.

ART. 27. El propietari podrà exercitar l'acció de resolució en els casos expressats en els arts. 17 i 24 i la d'expiració de contracte en els casos a què fa referència l'art. 9.

Accions corresponents al propietari.

ART. 28. També correspondrà l'acció de resolució a favor de l'adquirent de bona fe a títol oneros, que

Acció corresponent al tercer adquirent.

l'hagi inscrit, respecte als contractes de conreu a què fa referència el segon paràgraf de l'art. 19, que no hagin estat oportunament inscrits.

*Exercici d'ac-
cions.*

ART. 29. Les accions de resolució o expiració de contracte hauran d'exercitar-se de conformitat al que és estatut en el cap. VII d'aquesta Llei.

Llançament.

La declaració de resolució o expiració dictada contra el conreador portarà com a conseqüència el seu llançament de la terra dins els termes fixats per la llei processal civil de la República; però se li permetrà el que sigui necessari per a recollir i aprofitar els fruits pendents.

CAPÍTOL III

MILLORES

*Despeses ne-
cessàries i mi-
llores útils.*

ART. 30. Extingit per qualsevulla causa el contracte de conreu amb les seves continuacions i pròrrogues, si s'escau, el conreador podrà reclamar al propietari l'abonament de les despeses necessàries i millores útils fetes per aquell en la terra, sempre que les hagués consentit expressament o tàcitament i que subsisteixin en deixar la finca.

Sols es presumirà el consentiment tàcit del propietari si es tracta de millores útils, quan les hagués realitzat el conreador amb la cura que hom posa en el millorament de cosa pròpia, dins dels límits de les possibilitats productives de la terra i, per tant, amb tota absència d'afany de lucre.

La prova de les millores realitzades correspondrà al conreador.

ART. 31. En endavant, per ésser abonables les millores útils, caldrà, que, abans d'efectuar-les, el conreador ho posi a coneixement del propietari.

A falta d'acord, si es tracta de contractes de conreu de termini pactat superior a dos anys, serà necessari, perquè siguin abonables, que el conreador hagi acudit a la Comissió arbitral, o a la Junta de concòrdia i arbitratge, si s'escau, provant la conveniència de la millora a fer, i que aquestes, escoltant el propietari i amb els assessoraments que estimin oportuns, i tenint en compte el temps que resti de duració del contracte, haguessin autoritzat el conreador per a realitzar-les.

ART. 32. Quan el propietari doni per finit el contracte o posi fi a les seves pròrrogues legals de conformitat amb els arts. 9 i 17, el conreador no podrà reclamar l'abonament de les despeses i millores realitzades durant els dotze darrers mesos de la vigència del contracte de conreu.

ART. 33. El propietari podrà abonar les millores reintegrant l'import de les inversions o aportacions fetes pel conreador, o satisfent la quantitat representativa de l'increment produït en el valor de la terra, en la part subsistent al moment de deixar-la el conreador.

Abonament de millores.

ART. 34. Per excepció, si es tracta de reparacions extraordinàries, la necessitat de les quals hagués estat avisada al propietari oportunament, i que per no haver-les efectuades aquest, el conreador les hagués realitzat pel seu compte, podrà reclamar la quantitat esmerçada.

Reparacions extraordinàries.

El propietari podrà exigir que el conreador es reembossi del seu import, resquitant-lo del preu o quotapart que ha d'abonar o lliurar.

Treballs i obres contractuals.

ART. 35. La rompuda de terres, les explanacions, plantacions, construccions i altres obres anàlogues efectuades pel conreador en compliment d'obligacions contractuals no hauran d'ésser abonades pel propietari, quan el contracte de conreu hagi subsistit durant el terme de vigència estipulat.

Malgrat això, si el contracte s'extingeix abans del terme pactat, sense culpa del conreador, aquest podrà reclamar del propietari la part proporcional, no amortitzada, de l'import d'aquells treballs i obres, en relació al temps que falti transcórrer de la duració pactada.

Despeses, millores i treballs no abonables.

ART. 36. No seran abonables en cap cas al conreador les despeses necessàries o millores útils, ni els treballs i obres a què fa referència l'article anterior, quan abandoni injustificadament el conreu de la terra o quan provoqui intencionalment la resolució del contracte o el desnonament per falta de pagament, amb el propòsit de gaudir-se'n.

Exercici de l'acó.

ART. 37. L'acció de millores haurà d'exercitar-la el conreador per pròpia iniciativa, o en defecte d'aquesta, per indicació de la Junta o de la Comissió arbitral, en el mateix judici en què es plantegi la resolució del contracte.

En cas d'expiració del contracte, el conreador podrà exercitar la dita acció un cop donat l'avís que regula aquesta Llei. El seu import se li farà efectiu en abandonar la terra si la resolució ja hagués estat dictada amb anterioritat.

ART. 38. L'abonament de millores al conreador serà compensable amb les quantitats que aquest degui al propietari per danys o deteriorament de la terra de què en sigui responsable, o per preu no satisfet o quotapart no lliurada, sempre que hi concorrin els requisits exigits per a la compensació.

Compensació.

ART. 39. El conreador podrà retirar les millores útils que puguin separar-se sense detriment de la terra.

Millores separables.

CAPÍTOL IV

REVISIONS

ART. 40. Els contractes de conreu agrícola sense finalitat industrial, subsistents en ésser promulgada aquesta Llei, o que d'ara endavant s'atorguin, quan per si mateixos o pel canvi de circumstàncies no resultin equitatius quant als avantatges econòmics que se'n derivin per als interessats, podran ésser sotmesos a revisió, a instància del conreador o del propietari, amb subjecció a les normes establertes en els següents articles, al sol efecte de la reducció o augment del preu o de la quotapart de fruits a percebre pel propietari, o de l'alteració de les prestacions o aportacions que, si s'escau, hagin de fer, respectivament, els contractants, sense destruir les obligacions fonamentals del contracte.

Dret de revisió.

ART. 41. Les revisions establertes en l'article anterior que siguin instades pel conreador s'acomodaran a les normes següents:

Revisions pel conreador.

*Conreu a preu
fix en diners.*

1.ª Si es tracta de contractes de conreu a preu fix, el seu import s'ajustarà a la diferència que resulti de deduir del valor de la producció integral de la terra respectiva, el cost de les despeses de l'explotació agrícola, després de practicar sobre aquella diferència les rectificacions procedents, de conformitat amb les regles següents:

a) La producció íntegra o rendiment brut de la terra amb referència al quinquenni anterior a la revisió, es valorarà en relació al preu mitjà que hagin tingut els productes respectius en la localitat o mercat més pròxim, durant l'expressat quinquenni.

b) Les despeses de l'explotació agrícola amb referència al quinquenni anterior, hi figuraran amb el cost efectivament satisfet. Els jornals del conreador o dels seus, i els productes de la mateixa terra esmerçats en el conreu, es valoraran de conformitat amb el que disposa la regla anterior. Figuraran també com a despeses les extraordinàries, periòdiques o no, o siguin plantacions, reparacions productives, millores i altres, que seran computades per anualitats d'amortització.

c) Constituirà el rendiment net la quantitat que resulti de deduir del valor de la producció integral l'import de les despeses de l'explotació agrícola.

Aquest rendiment s'atribuirà proporcionalment al propietari i al conreador, de conformitat amb les normes establertes en la legislació cadastral vigent i l'article 2 de la Llei de la República del 4 de març del 1932.

d) La quantitat atribuïda a renda del capital-terra, s'incrementarà en una tercera part de la quota de contribució i tributs i taxes annexes que suporti la

parcel·la afectada, més l'import de les despeses expressades a la regla *b*, satisfet pel propietari, i els avançats a què fa referència la norma 4.ª d'aquest article.

La quantitat que resulti d'aquestes operacions constituirà el preu legal del contracte de conreu a percebre pel propietari, racionalitzat de conformitat amb l'art. 42.

2.ª Quan el preu fix es pagui en fruits, per a determinar la renda neta, aquests es valoraran en relació al preu mitjà que hagin obtingut en la localitat o mercat més pròxim durant el quinquenni anterior.

Conreu a preu fix en fruits.

3.ª En els contractes de conreu a parts, la revisió s'efectuarà a base que les quotaparts dels fruits corresponents al conreador i al propietari s'ajustin proporcionalment a la participació en què cadascú concorri en les despeses de l'explotació agrícola, estimades en la següent forma:

Conreu a parts.

a) L'aportació del propietari pel capital-terra es calcularà a raó de l'interès del 4 per 100 anual del seu valor en venda, prescindint de l'increment estrany a la seva producció agrícola, provocat per la proximitat a nuclis urbanitzats o obres importants.

b) Quan les plantacions que constitueixin l'objecte principal del contracte de conreu s'hagin realitzat pel conreador, pel propietari o conjuntament per ambdós, el capital-terra es valorarà prescindint de la plus vàlua que hi hagin provocat. En aquest cas, s'imputaran com a aportació del conreador, del propietari o d'ambdós proporcionalment, les anualitats d'amortització de les plantacions, calculades prudencialment segons el temps de productivitat de les espècies.

En la mateixa forma s'estimaràn les despeses necessàries i les millores útils reproductives.

c) Es considerarà com a aportació a favor de l'interessat corresponent, la quantitat necessària per a l'entreteniment de les màquines, carros, estris i altres elements necessaris per a l'explotació agrícola, i també les anualitats corresponents per a l'amortització del seu cost.

d) S'imputaran com a despeses de conreu a l'interessat que les aboni, les quantitats corresponents per contribucions, tributs i taxes annexes, arbitris i altres imposicions fiscals que afectin la terra o el conreu.

e) Figurarà com a aportació a favor de la part ue les suporti, les quantitats que corresponguin per tota mena d'assegurances relacionades amb el conreu.

f) El treball i les altres prestacions o aportacions per les necessitats del conreu, s'imputaran pel valor mitjà que tinguin en la localitat els jornals, força animal utilitzada, llavors, adobs, anticriptogàmics i altres elements, en referència al quinquenni anterior.

g) Figurarà, si s'escau, com a aportació del conreador l'interès, al 5 per 100 anual, de la quantitat que en concepte d'entrada hagués satisfet al propietari.

*Imputació de
prestacions i
aportacions.*

4.ª Tant en els contractes a preu fix com a parts es tindran en compte les prestacions i aportacions que facin el conreador i el propietari, i especialment l'ús de dependències per habitació del conreador i dels seus, i la utilització per aquest d'horts, cellers i altres elements i accessoris de l'explotació agrícola, així com l'apropiació íntegra de fruits dels cultius que no constituïxin l'explotació principal de la terra i els altres

avantatges i compensacions materials relacionats amb el contracte.

5.ª En els contractes de conreu a parts en què resulti procedent la revisió instada pel conreador, es podrà acordar, simultàniament o separatament, la reducció de la quotapart de fruits a percebre pel propietari o la imposició a aquest de l'obligació d'efectuar noves aportacions o d'incrementar les pactades, combinant-ho, si cal, amb l'exoneració del tot o part de les que estaven a càrrec del conreador, amb una mutació de prestacions entre ells.

Pràctica de la revisió.

En la revisió es procurarà estar a la voluntat de les parts oportunament manifestada; i, si fos precís, es sostindrà o augmentarà la quotapart contractual quan el volum de les aportacions o prestacions imposades al propietari ho exigeixi.

6.ª Als contractes de conreu a preu fix, la revisió dels quals hagi estat instada pel conreador i resulti procedent, s'aplicaran les normes expressades en el número anterior, adaptant-les convenientment; si bé serà aplicada amb preferència la reducció del preu, combinada, si cal, amb l'exoneració al propietari de prestacions o aportacions pactades, sempre que no siguin de caràcter tributari.

7.ª El límit màxim de reducció de renda serà el 50 per 100 de la renda mitjana neta que pel contracte de conreu revisat hagi obtingut el propietari durant el quinquenni anterior. La revisió no podrà provocar a priori cap perjudici econòmic al conreador.

Límit de reducció.

8.ª Si el propietari, amb tot, s'adhereix a la revisió, aquesta s'entendrà entaulada en totes les seves

Adhesió del propietari.

conseqüències, i s'estendrà a la comprovació integral de l'equitat del contracte, sense limitar-se a apreciar les pretensions de millorament deduïdes pel conreador i fent aplicació de les regles d'aquest article.

En aquest cas, si procedeix un augment de renda, s'aplicaran les normes establertes en els apartats cinquè i sisè, adaptant-les als efectes de determinar l'augment, o sosteniment del preu o quotapart, o exoneració, imposició o mutuació de prestacions.

No regirà, per tant, en aquest cas, la limitació preceptuada en el paràgraf segon de la norma 7.ª d'aquest article, per bé que l'augment de renda no podrà excedir del 50 per roo de la renda mitjana neta que hagi percebut el propietari durant el quinquenni anterior.

Els contractes tipus com a pauta de revisió.

9.ª Aprovats que siguin els contractes tipus de conreu de la comarca respectiva, a què fa referència l'art. 48, les revisions s'acomodaran al tipus de contracte que més s'emmotlli amb el que sigui objecte de revisió i amb les modificacions que procedeixin.

Circumstàncies racionalitzadores de les revisions.

ART. 42. Seran circumstàncies racionalitzadores d'apreciació discrecional en totes les revisions regulades en els articles anteriors, les següents:

a) *En pro del propietari*

1.ª La d'ésser menor d'edat, incapaç, absent, dona soltera o vídua o institució benèfica o docent.

2.ª La bona situació econòmica del conreador en tot cas, i l'avantatjosa en relació a la del propietari de potencialitat econòmica migrada.

3.ª Que el propietari ocupant-se d'una manera especial de l'explotació agrícola de les terres, procuri el millorament de la seva producció amb qualificades orientacions tècniques o pràctiques o amb millores al seu càrrec.

b) *En pro del conreador*

1.ª La seva mala situació econòmica o qualsevulla circumstància personal o familiar que el faci mereixedor de consideració especial.

2.ª La bona situació econòmica del propietari en tot cas, i l'avantatjosa en relació a la del conreador de potencialitat econòmica migrada.

3.ª La inhibició del propietari quant a la conservació i cultiu de la terra, i especialment en els contractes a llarg terme, i la falta de les aportacions necessàries per a la producció agrícola.

4.ª Quan, essent abusiu el contracte de conreu respecte del conreador, pugui considerar-se contret o sostingut per aquest per la seva situació anguniosa, inexperiència o limitació de facultats mentals.

ART. 43. Les circumstàncies regulades en l'article anterior en pro del propietari o del conreador, es tindran en compte per a moderar l'augment o disminució que correspongui, respectivament, en la revisió, amb una reducció o incrementació discrecional, que com a màxim podrà ésser del 10 per 100 de l'augment o disminució que procedeixi.

Eficàcia.

ART. 44. Els conreadors que sistemàticament deixin de conrear la terra personalment o per mitjà de

Privació del dret de revisió.

persones de la seva família o convivència, no podran demanar revisió.

Revisions pel propietari.

ART. 45. Quan un contracte de conreu hagués estat objecte de la revisió regulada en els articles anteriors, instada pel conreador i resolta al seu favor, el propietari podrà sol·licitar que sigui novament sotmès a revisió, un cop hagin transcorregut cinc anys.

En aquest cas, s'estarà al que disposa l'art. 41, quan el propietari s'adhereix a la revisió, i seran també aplicables les disposicions consignades en el arts. 42 i 43.

ART. 46. El propietari podrà instar la revisió del contracte de conreu en qualsevol moment, des que quedi legalment prorrogat.

Malgrat això, si abans hagués ja ha estat objecte de revisió instada per ell o pel conreador, sols podrà demanar-la novament, al cap de cinc anys, qualsevol que hagi estat el seu resultat.

Aquesta revisió es farà d'acord amb el que preceptua el paràgraf segon de l'article anterior.

Temps per les revisions instades pel conreador.

ART. 47. Les revisions establertes en l'art. 40 sols podrà iniciar-les el conreador i quan el contracte de conreu o les modificacions estipulades, tinguin cinc anys agrícoles d'efectivitat.

El conreador no podrà sol·licitar una nova revisió fins transcorreguts cinc anys agrícoles des de la primera, i així successivament.

Si el propietari hagués instat la revisió en qualsevol dels dos casos en què ho pot fer, segons els arts. 45 i 46, el conreador no podrà sol·licitar una nova revisió fins al cap de cinc anys.

ART. 48. Les Comissions arbitrals, amb l'assessorament dels serveis agronòmics de la Generalitat i els altres que creguin oportú reclamar, formularan, acomodant-se a les normes expressades en l'art. 41, uns contractes tipus de conreu, per comarques, els quals serviran de pauta en les revisions, un cop aprovats pel Govern de la Generalitat.

Contractes tipus.

ART. 49. Podran ésser objecte de revisió, a instància del propietari, al sol efecte de l'augment de preu, els contractes de conreu a preu fix, pagador en diner, atorgats abans del 1.º de gener del 1915, i que amb posterioritat a aquesta data no hagin estat continuats expressament o tàcitament pels interessats, ni modificats, llevat que la modificació hagi estat sols produïda pel canvi de la persona del conreador o del propietari.

Revisió especial per la desvalorització de la moneda.

La revisió, en aquest cas, tindrà per fi revaloritzar el preu pactat en diner, atesa la disminució posteriorment soferta en el poder adquisitiu del signe monetari vigent, sense que mai pugui implicar un augment que excedeixi del 50 per 100 del preu primitiu.

Aquesta revisió sols podrà instar-se una vegada.

Quan el contracte hagués ja estat objecte de la revisió establerta en l'art. 40, el propietari no podrà sol·licitar la que regula aquest article.

ART. 50. El conreador dins dels trenta dies següents al en què el propietari hagi instat la revisió establerta en l'article anterior, podrà notificar-li la seva decisió de donar per acabat el contracte de conreu en finir l'any agrícola.

Facultat d'abandó per revisió.

ART. 51. En els contractes de conreu a preu fix,

Revisions extraordinàries.

el conreador podrà reclamar la revisió al sol efecte d'obtenir una rebaixa proporcional del preu, quan per efecte d'accidents o calamitats extraordinàries hagués disminuït, en més de la tercera part, la productivitat habitual de la terra o s'hagués perdut més de la tercera part dels fruits, o del seu valor, mentre aquests no s'haguessin posat normalment en resguard.

No procedirà aquesta revisió quan el conreador hagués quedat cobert del dany esdevingut, per una assegurança contractada per ell, ni tampoc quan els interessats ja tingueren en compte l'eventualitat dels dits accidents o calamitats en determinar el preu del contracte de conreu.

ART. 52. Les revisions de l'article anterior quedaran limitades a una rebaixa en el preu, proporcionada a la disminució de la producció habitual de la terra, o a la pèrdua de fruits soferta, o del seu valor.

Es tindran en compte, per a compensar-ho, la collita o collites notablement abundoses dels cinc anys anteriors.

ART. 53. Quan durant un contracte de conreu a preu fix desaparegui una part de la terra, o quedi aquesta afecta d'expropiació forçosa per obres públiques, o resulti d'impossible conreu, o hagi de destinar-se a un altre cultiu de molt inferior rendiment al que s'efectuava al temps d'atorgar-se el contracte, el conreador podrà demanar la revisió, al sol efecte d'obtenir una reducció proporcional del preu, llevat que opti per la resolució del contracte, si és procedent, d'acord amb el que disposa l'art. 11.

La part de terra que quedí sense conrear una vegada efectuada la revisió, s'entendrà exclosa del contracte.

ART. 54. Quan durant un contracte de conreu a preu fix, el propietari faci en la finca reparacions necessàries, de caràcter urgent, que provoquin una disminució apreciable en la producció de la terra, el conreador podrà demanar la revisió del contracte, al sol efecte d'obtenir una reducció del preu proporcionada a la disminució de fruits soferta a conseqüència de les dites reparacions, llevat que opti, si és procedent, per la resolució del contracte, d'acord amb el que disposa l'art. II.

ART. 55. Les revisions regulades en els arts. 51, 53 i 54 sols podran instar-se dins els sis mesos següents a la data en la qual acabin totalment de produir-se els fets que provoquin la revisió.

ART. 56. Els efectes dels acords oficials de revisió s'aplicaran sols a l'any agrícola en curs en ésser iniciada, i als successius mentre no quedin afectes a noves revisions. Però, si es tracta de revisions d'acord amb el que disposen els arts. 51, 53 i 54, quan la disminució de fruits afecti la collita d'un o més anys determinats, la reducció, si procedeix, es limitarà a aquests.

Efectes dels acords oficials de revisió.

En tot cas, quan, per aplicació del que disposa el paràgraf anterior, un dels interessats hagi percebut un excés de valor del que li correspongui, quedarà obligat a retornar-lo a l'altre.

ART. 57. La sol·licitud de revisió no dispensa a cap dels interessats del compliment de les obligacions del contracte de conreu.

Requisits per a demanar la revisió.

El conreador que insti la revisió haurà de provar necessàriament, si el propietari ho reclama, que està al corrent del pagament del preu o lliurament de la quotapart de fruits a què ve obligat.

Revisió en cas de subarrendament.

ART. 58. El dret de revisió en els diferents casos regulats en aquest capítol, correspondrà a l'arrendatari o al subarrendatari, independentment.

Si no l'insten junts, la revisió demanada per un haurà de notificar-se a l'altre, perquè pugui compareixer en el procediment.

La revisió obtinguda per qualsevol d'ells, afectarà a l'altre.

CAPÍTOL V

DRET D'ADQUISICIÓ

SECCIÓ PRIMERA

Dret d'adquisició en general

Dret d'adquisició.

ART. 59. La llei atribueix al conreador de terres, a títol de contracte agrícola, el dret d'adquisició del seu domini, mitjançant l'abonament del seu valor en venda al propietari, i el compliment dels preceptes d'aquesta secció.

ART. 60. Aquest dret d'adquisició és aïlladament irrenunciable i inalienable. No és susceptible de gravamen ni d'embargament. No pot ésser exercit per creditors en virtut d'acció subrogatòria.

ART. 61. Aquest dret no requereix la seva ins-

cripció en el Registre de la Propietat per a la seva efectivitat.

ART. 62. Per a l'exercici del dret d'adquisició és necessària la concurrència conjunta dels requisits següents: *Requisits, pel seu exercici.*

1.ª Que es tracti de terra conreada en virtut de contracte exclusivament d'explotació agrícola sense finalitat industrial, vigent al primer de gener del 1932, i que subsisteixi al moment d'exercitar-se el dret d'adquisició.

2.ª Que els dits contractes s'hagin estipulat per un llarg període de temps, sempre que com a mínim hagin de tenir una duració inicial de quinze anys : ja per haver-se pactat un nombre determinat d'ells, o per derivar-se així de la vida normal de l'espècie a conrear.

No queden compresos en aquesta circumstància els contractes pactats per un nombre menor d'anys, encara que hagin estat tàcitament continuats durant un període que excedeixi de quinze anys, i el conreador hagi seguit portant la terra per aquiescència del propietari.

3.ª Que el conreador en virtut de les terres que pretengui adquirir per mitjà del dret d'adquisició, per si soles, o unides amb les que ja eren de la seva propietat el dia primer de gener del 1932, pugui arribar a formar un patrimoni de conreu no superior en valor en venda a 40,000 ptes.

Aquest dret d'adquisició no podrà exercitar-se respecte a terres el valor de les quals sigui inferior a 2,500 ptes.

4.^t Que els contractes o les renovacions no s'hagin atorgat o consentit pels representants legals del propietari menor d'edat, incapaç o absent, o pel marit, si es tracta de terra aportada en dot inestimat o parafernals administrats per ell.

5.^è Que el conreador estigui al corrent del pagament del preu o lliurament de fruits a què vingui obligat segons el contracte.

Edificacions i millores.

ART. 63. El dret d'adquisició s'estén a les edificacions i millores dominicals que hi hagi en la terra adquirible, sempre que segons el contracte de conreu, correspongui íntegrament el seu ús al conreador i que hi concorrin els altres requisits exigits per aquesta Llei.

Servituds.

ART. 64. Les terres adquirides pel conreador i les que restin al propietari hauran de suportar recíprocament les servituds de pas, d'aigües i, en general, les establertes i a establir pel bon regiment d'unes i altres.

Finques d'unitat orgànica.

ART. 65. No procedirà el dret d'adquisició respecte a les terres de les finques en les quals, per la complexitat de llur explotació o diversitat de cultius, es complementin els diversos elements que les componen; de tal manera, que no sigui possible llur disgregació sense que s'hagi de produir, o un entorpiement en l'explotació, o una disminució dels rendiments separats, en comparació amb els que produeixin reunits.

Titular del dret.

ART. 66. Correspon el dret d'adquisició al conreador que fou part en el contracte i als seus dret-havents a títol universal o singular, lucratiu o onerós, sempre que continuï el conreu de les terres amb el mateix caràcter que aquell.

ART. 67. El propietari pot apartar del dret d'adquisició, terres susceptibles d'ésser adquirides fins al límit màxim de la meitat del valor de totes elles, i sempre fins un valor de 40,000 ptes., encara que la dita meitat fos inferior a aquesta quantitat.

Dret d'apartament, del propietari.

ART. 68. Si el propietari té organitzada una explotació agrícola industrialitzada, quedaran exceptuades del dret d'adquisició les terres necessàries perquè la dita indústria pugui subsistir, i mentre subsisteixi.

Explotació agrícola industrialitzada

ART. 69. Queden exceptuades del dret d'adquisició les terres pròximes a poblacions o nuclis urbanitzats o obres importants que per aquesta circumstància hagin adquirit un sobrepreu de més del 25 per 100, en relació al que tindrien com a terres de conreu.

Terres urbanitzables.

ART. 70. El dret d'adquisició pot ésser exercit no sols contra el propietari contractant, sinó també contra els seus dret-havents que ho siguin per títol universal o singular, lucratiu o oneros.

Dret d'adquisició respecte a terres tramesses.

Quan per l'exercici d'accions hipotecàries o altres reals o personals es provoqui la realització de terres objecte de contractes regulats en aquest títol, sense fer cas del respectiu ordre de prelación, quedarà l'adquirent subrogat en la mateixa situació que l'anterior propietari, pel que es refereix al dret d'adquisició.

No podrà, però, exercitar-se aquest dret respecte del comprador o adjudicatari que en el moment d'adquirir les terres, amb anterioritat al 1.º de gener del 1932, hagué de suportar contractes existents, per haver-se mantingut la seva subsistència en l'acte d'adquisició, o per estar inscrit en el Registre de la Pro-

pietat, o quan, fora d'aquests casos, no efectuà el desdonament per consideració al conreador.

Dret d'adquisició res ecte a les situacions jurídiques de la propietat de les terres.

ART. 71. Ateses les situacions jurídiques en què es trobi la propietat de les terres efectes al dret d'adquisició en el moment d'exercitar-se, regiran les normes següents:

1.ª Quan estigui sotmesa a un usdefruit vidual d'exercici actual o subjecte a termini suspensiu, o a un usdefruit reservat en heretament, no podrà ésser objecte del dret d'adquisició fins que l'usdefruit o usdefruits quedin extingits.

2.ª Quan estigui sotmesa a cens o establiment, el conreador, en adquirir-la, quedarà subrogat en la situació jurídica de l'anterior titular, i no es requerirà l'aprovació del censalista, ni procedirà percepció de lluisme, ni fadiga o retracte.

La responsabilitat de l'adquirent per la dita subrogació quedarà limitada a la quantitat que resulti de capitalitzar la pensió al 3 per 100, més les pensions endarrerides en adquirir, fins al màxim representat pel valor en venda de la terra en el moment de l'adquisició.

3.ª Si està en situació de copropietat, el dret d'adquisició haurà d'exercitar-se conjuntament respecte a totes les participacions indivises.

4.ª Si la propietat de les terres estigués afecte a hipoteques, servituds o altres càrregues reals, el conreador que adquireixi quedarà subrogat en la responsabilitat real que se'n derivi, fins a la quantitat màxima representada pel seu valor en venda en el moment de l'adquisició.

5.ª Si la propietat es troba afectada a substitució fideïcomissària pura o condicional, a reserva o a altres condicions resolutòries, el conreador adquirirà el domini, lliure del fideïcomís, reserva o condició, i el valor en venda quedarà esmerçat en valors públics de l'Estat o de la Generalitat, dipositats en establiment bancari oficial, o en un Banc o banquer inscrit en la Comissaria de la Banca privada, i afectat a la situació jurídica fideïcomissària de reserva o condicional.

6.ª Els béns venuts a carta de gràcia o empenyorament, amb anterioritat al 1.^r de gener del 1932, no podran ésser objecte del dret d'adquisició, mentre el dret de lluir o quitar no s'hagi extingit, sempre que el seu titular no l'hagi cedit a títol onerós.

Quan amb posterioritat s'hagi consolidat el domini, per extinció d'aquest dret de lluir, sols podrà excitar-se el dret d'adquisició en el cas que el contracte de conreu agrícola hagués estat atorgat amb posterioritat a la venda a carta de gràcia o empenyorament.

Quan amb posterioritat el venedor a carta de gràcia o empenyorament hagi lluit o quitat, sols podrà exercitar-se el dret d'adquisició si el contracte de conreu subsistia en el moment d'atorgar-se la venda.

En els contractes posteriors al 1.^r de gener del 1932, si la propietat estigués pendent del dret de lluir o quitar, l'import de la indemnització s'aplicarà primerament a satisfer al propietari el preu de la carta de gràcia, i el sobrant, si n'hi ha, al titular del dret de lluir o quitar, el qual dret quedarà extingit.

7.ª No procedirà el retracte legal de confinants,

respecte les adquisicions del conreador, en virtut del dret regulat en aquest capítol.

Capacitat de l'adquirent.

ART. 72. Per exercitar el dret d'adquisició es requereix capacitat per a contractar. Pels que no en gaudeixen, actuaran llurs representants legals.

El tutor necessitarà l'autorització corresponent.

La dona casada no necessitarà llicència marital ni habilitació judicial.

ART. 73. No podrà exercitar-se el dret d'adquisició mentre el dret derivat del contracte de conreu es trobi en situació d'usdefruit.

En els casos de subarrendament no prohibits per aquesta Llei el dret d'adquisició sols correspon al primer arrendatari.

Capacitat de l'alienant.

ART. 74. Quan les alienacions d'immobles siguin conseqüència del dret d'adquisició i el propietari no tigi la capacitat deguda, s'observaran les segles següents:

Si l'alienació es realitza en virtut de conveni, o del que es preveu en l'extrem 8.e de l'art. 76, es compliran els requisits que exigeixi la llei per a la dita classe d'alienacions, exclusió feta de la subhasta en els casos de tutela.

Si l'alienació es fa com a resultat del laude o sentència judicial dictats en els procediments que regula aquesta Llei, sols serà necessari que s'adoptin les garanties que es creguin convenients per a la inversió del preu de la venda.

La dona casada no necessitarà llicència marital ni habilitació judicial.

Si el propietari és menor d'edat, incapacitat o

absent, i per qualsevol causa no tingué representant legal, el jutge del seu domicili li nomenarà un defensor.

ART. 75. A falta d'acord entre les parts, la determinació del preu s'efectuarà de conformitat amb les regles següents:

Regles per a determinar el preu.

1.ª Consistirà en el valor en venda de la terra objecte de l'adquisició, atès al preu corrent que en la mateixa localitat, i amb referència als cinc anys anteriors a la valoració, s'hagués pagat en compra-vendes de terres de circumstàncies anàlogues, amb les deduccions que en aquest article es determinen.

2.ª Se'n deduirà l'import de les despeses necessàries i millores útils fetes pel conreador amb l'assentiment exprés o tàcit del propietari i atès l'increment de valor provocat per elles en la terra, en la part subsistent en el moments en què s'efectuï la valoració.

3.ª També es deduirà el valor de les càrregues que gravin les terres.

L'import líquid del preu s'abonarà en diner, pagat al comptat o en els lliuraments parcials que el propietari accepti.

ART. 76. A falta d'acord entre les parts, el dret d'adquisició haurà d'exercitar-se en la forma següent:

Regles per a l'exercici del dret d'adquisició.

1.^r Tot conreador que pretengui fer ús del dret d'adquisició, haurà de requerir notarialment el propietari de la terra sobre la qual tracti d'exercitar-lo, perquè dintre del termini establert en el número següent comparegui davant del propi Notari a manifestar si s'avé o no a alienar-la.

En el requeriment s'especificarà la terra sobre la

qual el conreador pretengui el dret d'adquisició i el valor en venda que li atribueixi.

2.ª Serà competent qualsevol Notari amb residència dintre del partit judicial on radiqui la terra, qui, dintre els tres dies hàbils, haurà de notificar-ho als interessats, assenyalant dia i hora per a la compareixença, dintre d'un termini no menor de deu dies hàbils ni major de vint, a comptar des del dia següent. El Notari podrà fer les notificacions que siguin fora del lloc on radiqui, per mitjà de carta certificada amb nota d'haver-la rebut, tramesa per l'Oficina de Correus.

3.ª Si no compareix el propietari al primer requeriment, se n'hi farà un altre dins d'un termini igual a l'abans establert.

4.ª El propietari podrà comparèixer per mandatari, el mandat del qual consti en escriptura pública o en carta, amb firma legitimada notarialment.

5.ª La incompareixença del propietari a aquesta segona citació, donarà dret al conreador per procedir per la via judicial pels tràmits dels incidents.

6.ª Si el conreador no compareix, sense causa justificada, s'entendrà que ha desistit, quedarà caducat el seu dret d'adquisició i seran del seu càrrec les despeses causades.

7.ª Quan compareguin ambdós interessats i no hi hagi acord, el Notari aixecarà acta de la compareixença i donarà fe de les manifestacions del conreador i del propietari, les quals constituiran els extrems que haurà de resoldre l'amigable composició.

8.ª Cas que el propietari s'avingui a la petició del requerent, o ambdós interessats arribin, davant

del Notari, a un acord definitiu, aquesta conformitat serà la que donarà lloc a l'atorgament de l'escriptura d'adquisició. Aquesta escriptura s'atorgarà el dia que convinguin les parts; i a falta d'acord, el que determini el Notari dintre els vuit dies següents.

9.ª Si els interessats no arriben a un acord, hauran de nomenar en aquell mateix acte un amigable componedor cadascú i el seu substitut, i de comú acord un tercer. Si no hi ha acord respecte aquest tercer, ho serà el Jutge de primera instància d'on radiqui la terra.

El Jutge nomenarà l'amigable componedor que deixi de designar qualsevulla de les parts.

10. Els amigables componedors hauran de dictar el laude davant del Notari corresponent, dintre el termini màxim de trenta dies hàbils, prorrogables per altres quinze, a comptar des del següent al que acceptin la seva comesa.

11. L'amigable composició serà forçosa per ambdues parts, llevat que en la comparexença notarial la rebutgin de comú acord, en el qual cas l'exercici del dret d'adquisició se substanciarà davant la jurisdicció ordinària pels tràmits dels incidents.

12. El Notari que hagi intervingut en el primer requeriment serà el competent per als altres actes de l'amigable composició, inclús per a l'autorització de l'escriptura d'adquisició.

13. Els honoraris del Notari per l'autorització de tots els documents i diligències d'aquest procediment queden fixats en el 50 per 100 dels que li correspondria percebre segons l'aranzel, sense que puguin excedir, en conjunt, de 80 ptes.

Els honoraris per l'autorització de l'escriptura no podran excedir tampoc del 50 per 100.

Els amigables componedors sols tindran dret a percebre les despeses pels viatges que ocasioni l'amigable composició, i una remuneració pel seu treball, a cadascú, que no podrà excedir de 75 ptes., si la quantitat a satisfer per a l'adquisició no és superior a 15,000 ptes., i de 150 ptes. si és superior.

14. Per a iniciar l'exercici del dret d'adquisició serà requisit indispensable que el conreador justifiqui haver dipositat a una Caixa d'estalvis, o en Banca inscrita en la Comissaria de la Banca privada, o en poder del Notari, si aquest ho admet, o del Jutge, si s'escau, el 10 per 100 del valor que atribueixi a les terres que tracti d'adquirir.

15. Si el valor atribuït pel conreador a les terres que tracti d'adquirir és inferior en més de la meitat al que determini el laude, el conreador haurà de satisfer la totalitat de les despeses originades en l'amigable composició.

*Escripura
d'adquisició.*

ART. 77. L'adquisició es formalitzarà sempre en escriptura pública.

Si havent recaigut sentència o laude favorable al conreador, i en el període d'execució el propietari no atorgués la corresponent escriptura dintre d'un termini de cinc dies, el Jutge l'atorgarà d'ofici en nom del rebel.

*Recurs d'a-
pel·lació.*

ART. 78. Contra els laudes dels amigables componedors o les sentències dels jutges de primera instància, sols hi cabrà el recurs d'apel·lació davant el Tribunal de Cassació de Catalunya, contra la sentència del qual no es donarà cap altre recurs.

SECCIÓ SEGONA

Dret d'adquisició aplicat a terres subjectes a contractes de caràcter emfitèutic temporal

ART. 79. En els contractes que, ultra, els requisits expressats en l'art. 62, tinguin caràcter emfitèutic temporal, com els de rabassa morta i altres d'igual condició jurídica, encara que no tinguin per objecte el cultiu de la vinya, en virtut dels quals el propietari d'un terreny el cedeix temporalment a una persona per a l'explotació agrícola, quedant aquesta obligada a rompre'l, i plantar-lo o sembrar-lo, a expenses seves, abonant al propietari un cens o preu anual, el dret d'adquisició s'exercitarà de conformitat al que disposa la secció primera d'aquest capítol amb les modificacions següents:

1.ª El propietari no podrà fer ús de la facultat d'apartar les terres del dret d'adquisició que li atribueix l'art. 67. *Modalitats.*

2.ª La quantitat a abonar serà el 80 per 100 del preu líquid que resulti, segons l'art. 75.

3.ª Aquesta quantitat podrà ésser satisfeta per l'adquirent en quinze anualitats iguals. En aquest cas haurà de pagar interessos de les anualitats pendents a raó del 4 per 100 anual.

ART. 80. En l'escriptura d'adquisició haurà de constar expressament, quan el preu quedi pendent, que l'alienant podrà exercitar l'acció resolutòria per falta *Acció resolutòria.*

de pagament de qualsevol dels termes concedits, un cop transcorreguts seixanta dies naturals des del requeriment notarial de pagament.

CAPÍTOL VI

DRETS DE TANTEIG, RETRACTE I RESCAT

Alienació de terres afectes als drets de tanteig i de retracte.

ART. 81. En l'alienació de terres subjectes a contractes de conreu que reuneixin la naturalesa i circumstàncies expressades en l'art. 79, el conreador tindrà el dret de tanteig i el de retracte de la terra objecte de l'alienació, excepte en els casos següents:

1.^r Quan l'alienació sigui feta a favor del propietari d'una part indivisa.

2.ª En cas d'alienació a favor d'un parent consanguini fins al segon grau o d'un fill adoptiu de dret o de fet del propietari, o dels descendents d'aquest, sempre que l'adoptat visqui en companyia de l'adoptant.

3.^r Quan la terra hagi estat aportada en dot inestimat.

4.^t Quan l'alienació no ha estat feta a títol oneros.

5.e En les permutes o en les retrovendes, o en les transaccions quan no intervé diner, o intervenint-n'hi, el que es lliura no equival al just preu de la cosa, o en les alienacions en les quals no sigui possible una subrogació exacta del conreador en les condicions substancials pactades en el contracte d'alienació.

6.e En els casos d'expropiació forçosa per causa d'utilitat pública.

7.º Quan es tracti de finques a les quals fan referència els arts. 65 i 68, alienades en bloc o en forma que permeti la subsistència de la unitat de la finca o de l'explotació industrialitzada, sempre que la subrogació del conreador en una part, pugui pertorbar la unitat o l'explotació.

ART. 82. Aquest retracte prevaldrà a tots els altres retractes legals, excepte el de comuns.

ART. 83. Quan es tracti d'alienacions afectes al dret expressat en l'art. 81, si el propietari notifica al conreador la seva decisió d'alienar, i li expressa el preu definitiu ofert o el que pretengui, aquest, dins del termini dels trenta dies següents al de l'avís, podrà fer ús del dret de tanteig, pagant o consignant el preu.

Dret de tanteig del conreador.

ART. 84. Si el propietari no donés l'avís preceptuat en l'article anterior, o atorgués alienació a favor de tercer abans dels trenta dies, o després de finit aquest termini alienés per preu o condicions substancials diferents de les comunicades al conreador, aquest podrà exercitar el retracte, dins els trenta dies naturals següents a l'assentament d'inscripció de l'alienació en el Registre de la Propietat, o des que hagués tingut coneixement de la venda.

Dret de retracte del conreador.

ART. 85. En les alienacions del dret derivat de tot contracte de conreu, quan segons el que disposa l'art. 20 sigui precís l'assentiment del propietari per a efectuar-les, aquest podrà rescatar el dret objecte d'alienació, adquirint-lo del conreador, dins els trenta dies naturals següents d'aquell en què hagi rebut la notificació.

Dret de rescat del propietari.

El propietari podrà usar del dret de rescab, pagant o consignant el preu. Si no ho fa, s'entendrà que consent l'alienació projectada pel conreador.

Si el conreador atorgués l'alienació sense la prèvia notificació deguda, o en condicions diferents de les anunciades, serà nul·la, i el propietari podrà demanar la resolució del contracte de conreu.

Dret de retracte del propietari.

ART. 86. Realitzat el dret d'adquisició per part del conreador, el propietari tindrà el dret de retracte legal durant els dos anys següents en totes les alienacions que no siguin de les exceptuades en l'art. 81.

Exercici d'aquests drets.

ART. 87. Les accions derivades dels drets regulats en aquest article hauran d'exercitar-se davant la jurisdicció ordinària i pels tràmits dels incidents.

CAPÍTOL VII

CONCÒRDIA I ARBITRATGE

SECCIÓ PRIMERA

Juntes de concòrdia i arbitratge

Concòrdia i arbitratge.

ART. 88. L'estament conreador i l'estament propietari podran acordar la creació d'un organisme permanent d'arbitratge que, sota la denominació de Junta de concòrdia i arbitratge agrícola, resolgui les qüestions que se suscitin entre conreadors i propietaris amb motiu dels contractes de conreu.

Per a la constitució d'aquest organisme serà ne-

cessari que hi concorrin, almenys, deu conreadors i deu propietaris.

ART. 89. Aquest organisme podrà entendre:

- a) De les revisions regulades en el cap. IV.
- b) De les resolucions i expiració de contractes de conreu a què es refereix el cap. II.
- c) De les qüestions referents a les pròrrogues legals establertes en el cap. II.
- d) De l'abonament de millores al conreador i de l'autorització establerta en l'art. 31.
- e) De les altres qüestions que la llei li atribueixi.

ART. 90. També actuaran com organismes de conciliació i concòrdia quan els interessats s'hi sotmetin voluntàriament, per a la resolució d'altres qüestions derivades del contracte de conreu.

ART. 91. La constitució d'aquesta Junta i la sotmissió dels interessats a les seves resolucions hauran de consignar-se en escriptura pública, en la qual constarà:

- 1.^r La composició i funcionament de la Junta.
- 2.ª Lloc de la seva residència i terres a què s'entengui la seva comesa.
- 3.^r Règim econòmic de l'organisme.
- 4.^t Qüestions atribuïdes al seu coneixement, que podran ésser de les expressades en els arts. 89 i 90.
- 5.e Normes de procediment.
- 6.^h Sancions que pot imposar la Junta, amb determinació dels casos.
- 7.e Acord exprés de submissió dels atorgants a l'actuació i laudes de la Junta.
- 8.e Duració del pacte, que no podrà excedir de cinc anys, i regulació de les pròrrogues, quan es pactin.

Competència de les Juntes.

Requisits de l'escriptura de constitució.

9.º Els altres extrems que estimin oportuns els interessats.

Aprovació de l'escriptura pel Govern.

ART. 92. El President de la Junta haurà de presentar còpia autèntica de l'escriptura al Govern de la Generalitat.

El Govern l'aprovarà o desaprovarà:

Si l'aprova, la Junta de concòrdia i arbitratge quedarà investida de jurisdicció dins de la seva competència.

Si no l'aprova, indicarà les modificacions que hagin d'introduir-s'hi. Modificada convenientment l'escriptura, haurà de presentar-se al Govern, per a la seva aprovació.

Protecció i inspecció de les juntes.

ART. 93. Les Juntes de concòrdia i arbitratge reconegudes pel Govern quedaran sota la seva protecció i inspecció.

Suspensió i dissolució.

El Govern, per causes motivades, i donant-ne compte al Parlament, les podrà suspendre i dissoldre.

Adhes ons.

ART. 94. Els propietaris i conreadors que no hagin concorregut a l'atorgament de l'escriptura, s'hi podran adherir mitjançant escriptura pública, unilateralment atorgada, en la qual sols s'haurà de fer breu referència a la de constitució.

El Notari que l'autoritzi comunicarà l'adhesió per mitjà d'ofici a la Junta, i estendrà nota d'aquesta comunicació en l'escriptura matriu.

L'adherit es considerarà incorporat a l'arbitratge des d'aquest moment.

Expuls ons.

ART. 95. L'acord d'expulsió dels sotmesos o adherits haurà d'ésser pres pels vots de la meitat més un dels membres de la Junta.

ART. 96. Els honoraris dels Notaris, en aquestes actuacions i autoritzacions, no podran excedir del 50 per 100 dels fixats a l'aranzel. Tampoc no podran excedir de la meitat del tipus aranzelari corresponent a les actes, els que acreditin per l'autorització de les adhesions.

Honoraris notarialis.

ART. 97. Els laudes que dictin les Juntes de concòrdia i arbitratge podran ésser apel·lats davant el Tribunal de Cassació de Catalunya, contra la decisió del qual no hi cabrà cap altre recurs. En aquest cas regiran els arts. 120 i 121 d'aquesta Llei.

Recurs d'apel·lació.

ART. 98. L'execució dels laudes, un cop fermes, o de les resolucions definitives del Tribunal de Cassació, correspondrà al Jutge de primera instància del lloc de la Junta, i es procedirà, a petició de part, en la forma establerta en la Llei processal civil de la República, per a l'execució de sentències.

Execució dels laudes.

SECCIÓ SEGONA

Comissions arbitrals

ART. 99. S'organitzarà en cada comarca que determini el Govern de la Generalitat, una Comissió arbitral agrícola, la qual, en arbitratge forçós, coneixerà privativament de totes les qüestions a què fa referència l'art. 89 d'aquesta Llei, sens perjudici de la competència de les Juntes de concòrdia i arbitratge que regula la secció primera d'aquest capítol, respecte als que hi estiguin sotmesos.

Organització i matèries de què ha de conèixer.

També podran actuar com a organismes de conciliació i concòrdia segons el que és estatuit en l'art. 90

Residència i jurisdicció.

ART. 100. La seu i jurisdicció territorial de cada Comissió arbitral seran les que determini el Decret de la seva creació, i la jurisdicció es podrà estendre al territori d'un o més partits judicials limítrofs.

Composició de les Comissions.

ART. 101. Les Comissions arbitrals agrícoles es compondran d'un President i quatre Membres. Actuarà de Secretari, a falta de designació especial, el que ho sigui del Jutgat de primera instància.

Presidència.

ART. 102. Actuarà de President el Jutge de primera instància del cap de partit on radiqui la Comissió arbitral o el Jutge de primera instància o Magistral designat pel Govern de la Generalitat. En cas de vacant, absència, malaltia o altra impossibilitat, el substituirà el Jutge de primera instància més pròxim.

Membres de la Comissió.

ART. 103. Cadascuna de les dues parts nomenarà lliurement, entre els que figurin en la llista a què fa referència l'art. 104, dos dels Membres de la Comissió Arbitral, per entendre de la qüestió plantejada.

El Jutge els designarà per la part que no ho fes.

Llistes de designables.

ART. 104. En ésser creada una Comissió arbitral, el Govern de la Generalitat ordenarà al Jutge de primera instància del lloc on hagi d'actuar, la formació d'una llista de persones aptes per a ésser-ne Membres.

Aquestes llistes hauran de formar-se, per meitat, entre conreadors i propietaris, sense distinció de sexe, que reuneixin les circumstàncies d'idoneïtat següents:

- 1.ª Ésser majors de trenta-cinc anys.
- 2.ª Saber llegir i escriure.

- 3.ª Tenir plena capacitat civil.
- 4.ª Residir en el territori jurisdiccional respectiu en ésser designat i durant els quatre anys anteriors.
- 5.ª No haver estat condemnat per delictes comú.
- 6.ª No exercir ni haver exercit durant els quatre anys anteriors a la designació, càrrecs d'elecció popular ni polítics d'anomenament governatiu directe.

Aquesta llista haurà d'estar integrada per un nombre de persones no inferior a vint ni superior a quaranta.

El Jutge haurà d'elevat al Tribunal de Cassació la llista formada per a la seva aprovació o modificació.

ART. 105. El càrrec de Membre de la Comissió arbitral és obligatori.

*Obligatorietat
dels càrrecs.*

Sols podran excusar-se'n els designats, per justa causa apreciada pel President de la Comissió.

El Membre que degudament convocat no acudi a exercir les seves funcions, sense causa justificada, podrà ésser sancionat pel President amb una multa de 10 a 50 ptes.

ART. 106. El càrrec de Membre de la Comissió és gratuït. Però els conreadors tindran dret que se'ls abonin les despeses de viatge i estada, si s'escau, i els jornals que deixin de percebre.

Gratuïtat.

ART. 107. El Govern de la Generalitat podrà acordar la suspensió o la supressió d'una o més de les Comissions arbitral, per causa que estimi justificada, donant-ne compte al Parlament.

*Suspensió i
supressió de
les Comis-
sions.*

ART. 108. La competència de les Comissions arbitral en el coneixement de les qüestions en què entenen segons aquesta Llei, es determinarà exclusivament,

*Regla de com-
petència.*

per la situació de les terres objecte del contracte de conreu, salvada la sotmissió expressament pactada.

La incompetència de la Comissió haurà de declarar-la d'ofici el President, quan procedeixi.

Si no ho fa, i és estimada definitivament la incompetència pel Tribunal de Cassació en resoldre l'apel·lació, se li podran imposar les costes.

Quodrum.

ART. 109. Per a prendre acord es requerirà la presència del President i d'un dels Membres, almenys, dels designats per cada part.

Els acords es prendran per majoria. El President tindrà vot de qualitat en els empats.

Assessoraments.

ART. 110. La Comissió Arbitral podrà reclamar als serveis agronòmics de la Generalitat o a altres persones o entitats els assessoraments que cregui oportuns.

Substanciació.

ART. 111. Les qüestions sotmeses a les Comissions arbitral se substanciaran prenent per pauta els tràmits assenyalats en els judicis verbals per la Llei processal civil de la República.

ART. 112. Les Comissions arbitral en qualsevol moment de la tramitació podran incitar els interessats a l'avinença.

També procuraran indicar-los qualsevulla falta o omissió soferta en el plantejament i defensa de les qüestions, per tal que puguin subsanar-les.

ART. 113. Les parts, en qualsevol moment de la tramitació, podran demanar al President, de comú acord, que resolgui per si sol la qüestió plantejada, prescindint de la intervenció dels Membres de la Comissió.

ART. 114. El propietari que utilitzi el dret que li concedeix el paràgraf 2.º de l'art. 57, perquè el conreador justifiqui que està al corrent de pagament, haurà d'al·legar-ho en contestar la demanda. En aquest cas, el President concedirà al conreador un termini de cinc a deu dies perquè aporti els justificants corresponents.

ART. 115. Les Comissions arbitrals podran acordar, d'ofici, la pràctica de totes aquelles proves que estimin necessàries pel perfecte esclariment de les qüestions plantejades i, especialment, la d'inspecció ocular.

ART. 116. El President dirigirà la celebració del judici arbitral.

Podrà retirar l'ús de la paraula als Membres de la Comissió i als interessats, un cop amonestats.

També podrà qualificar d'impertinents les preguntes que formulin els Membres als interessats.

ART. 117. Un cop acabat el judici arbitral, la Comissió dictarà laude dintre els tres dies següents, en el qual haurà de resoldre totes les qüestions plantejades. *Laude.*

ART. 118. Contra els laudes de les Comissions arbitrals hi cabrà apel·lació davant el Tribunal de Cassació de Catalunya, sense cap altre recurs. *Recurs d'apel·lació.*

ART. 119. El recurs d'apel·lació haurà d'interposar-se davant del President de la Comissió, dintre els deu dies següents al de la notificació del laude, expressant, en forma concreta, les al·legacions que s'estimin procedents.

D'aquest escrit es donarà vista a la part apel·lada, la qual podrà rebatre'l dins el termini de deu dies.

Transcorregut aquest termini s'elevaran els autes al Tribunal de Cassació de Catalunya.

ART. 120. La Sala corresponent del Tribunal de Cassació podrà obrir un període perquè les parts puguin practicar les proves que siguin procedents, i acordar, si ho estima necessari, la celebració d'una compareixença.

ART. 121. Després d'aquests tràmits, o sense ells si no els creu necessaris, la Sala dictarà la resolució definitiva.

Execució dels laudes.

ART. 122. L'execució dels laudes dictats per les Comissions arbitral, un cop ferm, o de les resolucions definitives del Tribunal de Cassació, correspondrà al Jutge de primera instància del lloc de la Comissió, i es procedirà, a petició de part, en la forma establerta en la Llei processal civil de la República, per a les execucions de les sentències.

Reducció d'expenses.

ART. 123. Totes les actuacions en els judicis arbitral s'estendran en paper timbrat de l'última classe. Els drets dels Secretaris i dels Procuradors que intervinguin no podran ésser superiors al 50 per 100 dels fixats a l'aranzel.

Juri sã i ccio supletòria.

ART. 124. Mentre no es constitueixi i funcioni en qualsevol comarca una Comissió arbitral agrícola, o en el cas que per incompareixença dels Membres degudament citats, no pugués actuar la Comissió arbitral, entindrà de les qüestions en què és competent, segons el que disposa aquesta secció, el Jutge de primera instància del partit judicial corresponent.

En aquests casos, el Jutge assumirà íntegrament, i en la forma regulada en els articles anteriors, les fun-

cions que la present Llei atribueix a les Comissions arbitral.

ART. 125. El Govern de la Generalitat ordenarà als Presidents de les Comissions arbitral organitzades, que formulin, assistits de quatre Membres propietaris i quatre Membres conreadors dels que figurin en les llistes a què fa referència l'art. 104, elegits pel President, i els altres components de caràcter tècnic que el Govern cregui oportú designar, uns contractes tipus de conreu comarcal, segons el que estatueix l'art. 48.

*Comissions
arbitral per
la formulació
de Contractes
tipus.*

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. — Els beneficis establerts per aquesta Llei a favor del conreador no són anticipadament renunciab.

Segona. — El dret d'adquisició regulat en el cap. v sols podrà exercitar-se en el termini de cinc anys des de la promulgació d'aquesta Llei.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. — La pròrroga legal establerta en l'art 12 d'aquesta Llei té aplicació retroactiva respecte als contractes expressats en aquell article, encara que a 1.º de gener del 1932 o al temps de promulgar-se aquesta Llei, es trobin subsistents per expressa o tàcita reconducció, o hagués expirat el termini

pactat durant el temps comprès entre les dites dues dates.

En aquests casos, la manifestació del conreador que opti per la pròrroga que estableix l'art. 13, haurà de fer-se dins dels sis mesos següents a la data de promulgar-se aquesta Llei.

Quan en promulgar-se aquesta Llei, no excedís de nou mesos el temps que manqui per a finir el termini pactat de duració del contracte, el conreador haurà de fer la manifestació establerta en l'art. 13, dins de l'any següent a la data de la dita promulgació.

Segona. — Quan en promulgar-se aquesta Llei estigui transcorrent el termini de sis mesos establert en l'art. 55, el conreador podrà instar les revisions que regulen els arts. 51, 53 i 54, dins dels sis mesos següents a la promulgació.

Tercera. — La Generalitat de Catalunya organitzarà o facilitarà la creació d'institucions de crèdit agrícola, a l'efecte d'anticipar als conreadors, econòmicament necessitats, les quantitats precises per a l'efectivitat del dret d'adquisició.

També procurarà que es dictin les disposicions oportunes per a obtenir l'exempció o una reducció en els tipus de l'impost de drets reals i timbre, i una reducció en els honoraris dels Registradors de la Propietat en les adquisicions derivades de l'exercici del dret d'adquisició.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. — Queden sense aplicació a Catalunya totes les disposicions emanades de l'Estat espanyol, en el que s'oposin al que preceptua aquesta Llei, i derogades les pròpies Lleis de Catalunya en el que també s'hi oposin.

Segona. — Un Reglament desenrotllarà els preceptes d'aquesta Llei.

Tercera. Aquesta Llei regirà des del dia següent al de la seva publicació al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

d)

AVANTPROJECTE DE LLEI ESPECIAL
PERA LA SOLUCIÓ DELS CONFLICTES PENDENTS DERIVATS
DELS CONTRACTES DE CONREU

ART. 1.^r És objecte d'aquesta Llei la solució dels conflictes pendents, produïts en l'execució dels contractes de conreu des del 14 d'abril del 1931 fins a la data de promulgació d'aquesta Llei.

ART. 2.ⁿ Pel fet de l'incompliment, per part del conreador, durant el temps expressat en l'article anterior de l'obligació d'abonar el preu o de lliurar la part de fruits en els contractes de conreu, el propietari sols li podrà exigir el pagament del que hagi deixat de percebre, sense poder reclamar interessos, ni danys ni perjudicis.

Si el conreador, dintre el mateix període, hagués ocasionat danys a les finques, el propietari sols podrà reclamar el seu import.

Els propietaris no podran fonamentar-se en els actes anormals a què fan referència els dos paràgrafs anteriors, ni en l'incompliment d'altres obligacions derivades del contracte de conreu, per a exercitar accions resolutòries dels contractes o de desnonament.

ART. 3.^r Les accions civils que, segons l'article anterior, pot exercitar el propietari, hauran d'entaular-se en tot cas, davant els Jutges de primera instància, i pels tràmits del judici corresponent.

Contra la sentència que es dicti hi cabrà apel·lació davant el Tribunal de Cassació de Catalunya, sense cap altre recurs.

ART. 4.^t Quan es dicti sentència contra el conreador, s'hi haurà d'assenyalar un termini pel seu compliment, que no podrà excedir de quatre anys ni ésser menor de dos, ateses les circumstàncies del conreador i del propietari, a judici descrecional del Jutge o del Tribunal de Cassació, si s'escau. La sentència determinarà, dins del període assenyalat, els pagaments parcials a càrrec del conreador, qui no haurà d'abonar interessos més que en cas de demora.

Si el conreador deixa la terra sense causa justificada, o és desnonat o llançat d'ella, es consideraran vençuts els termes pendents.

ART. 5.^è En els contractes a parts, o el preu dels quals sigui pagable en fruits, es podrà ordenar, en la sentència, que allò que ha de percebre el propietari sigui satisfet pel conreador en diners o en la mateixa classe de fruits deguts, atenent-se, discrecionalment, als desigs dels interessats o a les circumstàncies del cas, per a facilitar el pagament al conreador.

Els fruits es valoraran, als efectes del que disposa el paràgraf anterior, en relació al preu en què s'hagin venut en la localitat respectiva o mercat més pròxim, durant l'any dintre del qual s'havia de fer el lliurament.

ART. 6.^è Les reclamacions judicials deduïdes, anteriorment a la promulgació d'aquesta Llei, per a l'exercici de les accions civils dimanades de l'incompliment per part del conreador, o de danys causats per ell,

que estiguin en tramitació, quedaran en suspens, i caducaran de dret si, dins l'any següent a la promulgació de la present Llei, el propietari no substitueix la reclamació formulada, per altra que s'acomodi a les disposicions de l'art. 2.^a

ART. 7.^e Si el propietari dedueix aquesta nova demanda en substitució de la primera, dins el termini fixat en l'article anterior, subsistiran els embargaments i retencions decretats en el primer procediment.

ART. 8.e Les resolucions judicials dictades abans de la promulgació d'aquesta Llei, sobre falta de lliurament de preu o de fruits per part del conreador o per danys causats per aquest, que hagin quedat fermes, però que no hagin estat executades, quedaran en suspens.

El propietari, en aquest cas, podrà sol·licitar del Jutge corresponent que es dictin les normes de pagament, d'acord amb el que disposa l'art. 4.ª, amb citació del demandat, i una vegada fixades pel Jutge, podrà instar l'execució judicial.

ART. 9.e Les accions resolutòries o de desnonament a què fa referència l'últim paràgraf de l'art. 2.ª quedaran extingides per ministeri de la Llei, i sense efecte les actuacions realitzades.

Si hagués recaigut resolució que no hagi estat executada en promulgar-se aquesta Llei, no produirà cap efecte.

ART. 10.e Com a excepció de la doctrina que estableix el condomini dels fruits que s'obtenen en els contractes a parts, atès el caràcter especial i d'eficàcia transitòria d'aquesta Llei, es considerarà sols com a cas

d'incompliment contractual, la falta de lliurament de fruits pel conreador durant el període expressat en l'art 1.^r

ART. 11.^è Aquesta Llei regirà des del dia següent de la seva publicació al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

I N D E X

	<u>Pàgs.</u>
Ordre de l'Il·ltre. Conseller de Justícia i Dret.....	5
Avantprojecte de Constitució de Catalunya.....	7
Declaració preliminar.....	9
Títol I. — Disposicions generals.....	9
Títol II. — Drets i deures dels catalans.....	11
Títol III. — Família i propietat.....	14
Títol IV. — Generalitat de Catalunya.....	15
Capítol I : Parlament.....	16
Capítol II : President de la Generalitat.....	23
Capítol III : Consell Executiu.....	25
Títol V. — Règim local.....	28
Títol VI. — Funció judicial.....	29
Títol VII. — Ensenyament.....	31
Títol VIII. — Finances.....	32
Títol IX. — Conflictes de Poders. Inconstitucionalitat de les lleis del Parlament de Catalunya i recurs d'emparament.....	34
Títol X. — Reforma de la Constitució.....	35
Disposicions finals.....	36
Vot particular del senyor Enric Febrer.....	37
Vot particular del senyor F. Maspons i Anglasesell.....	53
Avantprojecte de Llei Municipal de Catalunya.....	71
Exposició.....	73
Títol I. — Territori municipal.....	75
Títol II. — Mancomunitats de Municipis.....	77
Títol III. — De la població, de l'empadronament i del carnet d'identitat.....	79

	Pàgs.
Capítol I. — De la població.....	79
Capítol II. — De l'empadronament.....	81
Capítol III. — Carnet d'identitat.....	83
TÍTOL IV. — Dels organismes municipals i de les atribu- cions llurs.....	83
Capítol I. — Municipis de més de 5,000 habitants.....	84
Secció primera. — Del Conseller en Cap.....	84
Secció segona. — Del Consell de Govern municipal..	88
Secció tercera. — De la Corporació municipal en ple.	91
Capítol II. — Municipis de 501 a 5,000 habitants.....	95
Secció primera. — Del Conseller en Cap.....	95
Secció segona. — Dels Consellers municipals.....	95
Secció tercera. — De l'Ajuntament.....	96
Capítol III. — Municipis de població fins a 500 ha- bitants.....	96
Capítol IV. — Municipis de població disseminada.....	97
TÍTOL V. — Règim electoral.....	98
Capítol I. — Principis generals.....	98
Capítol II. — De la papereta electoral.....	101
Capítol III. — Dels escrutinis.....	102
TÍTOL VI. — Competència municipal.....	104
TÍTOL VII. — Funcionament dels organismes muni- cipals.....	110
Capítol I. — Principis generals.....	110
Secció primera. — Constitució i funcionament de la Corporació municipal en ple.....	110
Secció segona. — Constitució i funcionament del Consell de Govern municipal.....	114
Capítol II. — Municipis de més de 5,000 habitants.....	115
Secció primera. — Atribucions del Consell de Go- vern municipal.....	115
Secció segona. — Atribucions de la Corporació mu- nicipal en ple.....	117
Capítol III. — Municipis de 501 a 5,000 habitants.	
Atribucions dels Ajuntaments.....	118
Capítol IV. — Municipis de menys de 500 habitants...	119

	<u>Pàgs.</u>
Capítol V. — Municipis de població disseminada.....	120
Títol VIII. — Del referèndum.....	120
Títol IX. — De les cartes municipals.....	123
Títol X. — De l'activitat municipal en matèria d'obres i serveis públics.....	125
Capítol I. — Obres públiques i Eixampla.....	125
Capítol II. — Contractació municipal.....	128
Capítol III. — Municipalització de serveis.....	132
Títol XI. — Dels béns municipals.....	139
Títol XII. — Dels funcionaris municipals.....	142
Capítol I. — Dels secretaris d'Ajuntament.....	142
Secció primera. — Categories.....	142
Secció segona. — Funcions dels secretaris.....	143
Secció tercera. — Nomenament de secretaris.....	145
Secció quarta. — Permutes, llicències i excedències..	145
Secció cinquena. — Incapacitats i incompatibilitats..	146
Secció sisena. — Sous, jubilacions i pensions.....	146
Secció setena. — Germanats per a drets passius....	148
Secció vuitena. — Correccions disciplinàries i inamo- bilitat.....	148
Capítol II. — Dels interventors municipals.....	150
Capítol III. — Dels altres funcionaris municipals.....	152
Títol XIII. — Ordenació formal de les finances muni- cipals.....	155
Capítol I. — Dels Pressupostos municipals.....	155
Capítol II. — Els comptes municipals.....	159
Capítol III. — Dipòsit de fons i Intervenció.....	160
Capítol IV. — Recaptació dels ingressos municipals....	161
Títol XIV. — Recursos i responsabilitats que neixen dels actes dels Ajuntaments i autoritats muni- cipals.....	162
Capítol I. — Recursos contra els acords i les providèn- cies municipals.....	162
Capítol II. — Suspensió dels acords municipals.....	169
Capítol III. — Responsabilitat dels Regidors i Agents municipals.....	170

	<u>Pàgs.</u>
Títol XV. — De les qüestions de competència.....	176
Disposició final.....	177
Disposicions transitòries.....	177
Vot particular a l'article 97, pel senyor Quero.....	178
Avantprojecte de Llei de Contractes de Conreu.....	179
Exposició de motius.....	181
Capítol I. — Disposicions generals.....	197
Capítol II. — Durada dels contractes.....	199
Capítol III. — Millores.....	208
Capítol IV. — Revisions.....	211
Capítol V. — Dret d'adquisició.....	222
Secció primera. — Dret d'adquisició en general.....	222
Secció segona. — Dret d'adquisició aplicat a terres subjectes a contractes de caràcter emfitèntic temporal.....	233
Capítol VI. — Drets de tanteig, retracte i rescat.....	234
Capítol VII. — Concòrdia i arbitratge.....	236
Secció primera. — Juntes de concòrdia i arbitratge.	236
Secció segona. — Comissions arbitrals.....	239
Disposicions addicionals.....	245
Disposicions transitòries.....	245
Disposicions finals.....	247
Avantprojecte de Llei especial per a la solució dels con- flictes pendents derivats dels contractes de conreu.	249